

Vi gör det enklare
att må bra

Årsredovisning och
hållbarhetsredovisning 2013

 apoteket

***Vi vill göra det enklare att
må bra och erbjuder
ett brett utbud av läkemedel,
noga utvalda hälsoprodukter
och kvalificerade farmaceutiska tjänster.***

***Hos oss möter du
engagerade medarbetare med
djup kunskap om läkemedel
och hälsa.***

Om redovisningen

Kunderna ska kunna handla hos Apoteket med gott samvete. För att tydligt markera Apotekets ansvarstagande, från tillverkning via kundmötet till avfallshantering, integreras hållbarhetsfrågorna ännu tydligare i årets årsredovisning. En effekt av att tillämpa GRI:s nya ramverk G4 Core är en utvecklad beskrivning av påverkan och åtgärder i hela värdekedjan, där Apotekets egen verksamhet är en del.

Innehåll

2	Apoteket på två minuter	16	Apoteket på konsumentmarknaden	46	Bolagsstyrningsrapport	96	Styrelsen om hållbarhetsredovisningen
3	2013 i korthet	20	Apoteket på vård- och företagsmarknaden	51	Rapport om intern kontroll	97	Revisors rapport över översiktlig granskning av hållbarhetsredovisningen
4	Vd-ord	23	Årets utmärkelser	54	Finansiella rapporter	98	Styrelse och revisor
6	Omvärld och marknadsläge	24	Apoteket skapar värde: hälsa, mångfald, sortiment och miljö	63	Noter	100	Företagsledning
8	Strategisk inriktning	37	Hållbart företagande	84	Förslag till vinstdisposition	102	Flerårsöversikt
10	Affärsmodell	38	Apotekets intressenter	85	Revisionsberättelse	103	Definitioner och ordlista
12	Ekonomiska och hållbara mål	39	Förvaltningsberättelse	88	GRI-index		
14	Hela Sveriges Apotek			90	Hållbarhetsrapporter		

Apoteket på två minuter

Med djup kunskap om läkemedel och hälsa säljer vi produkter och tjänster som gör det enklare att må bra.

33

miljoner kundmöten uppskattas ske årligen på våra apotek.

47,7

miljoner dygnsdoser läkemedel levererade vi till dospatienter under året.

12 300

läkemedelsgenomgångar genomförde vi i vården under året.

3 900

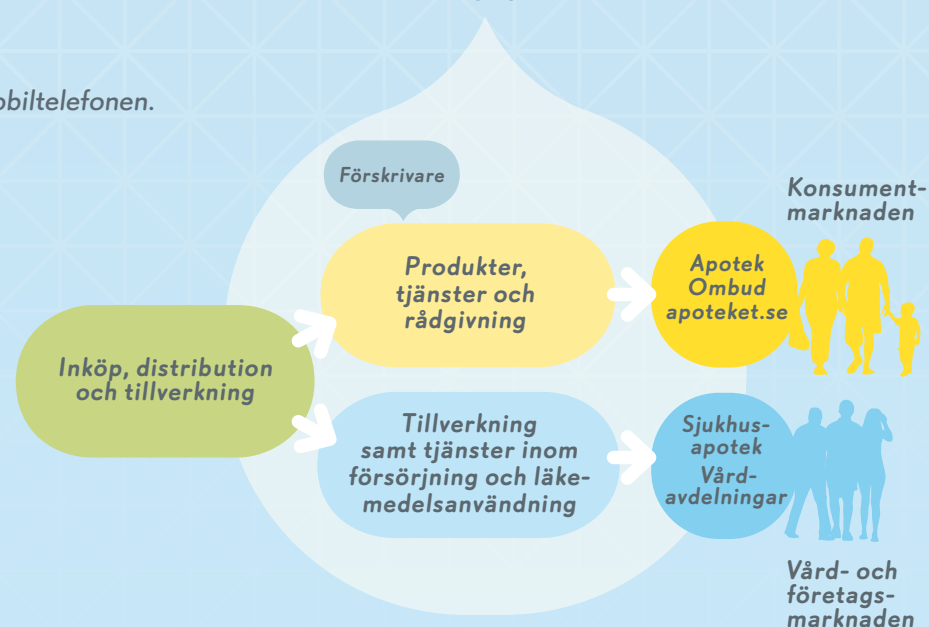
medelantal anställda från 83 länder som talar 64 språk.

- Finns på 250 orter, 60 sjukhus och 700 vårdavdelningar.
- Har 370 öppenvårdsapotek och 693 apoteksombud över hela landet.
- Erbjuder möjlighet att köpa läkemedel via apoteket.se eller direkt i mobiltelefonen.
- Certifierat enligt ISO 14001 sedan 2007.
- Grundades 1971, har huvudkontor i Solna och kunder över hela landet.

apoteket.se
Råd om hälsa och läkemedelsanvändning samt webbutik med läkemedel och hälsoprodukter.

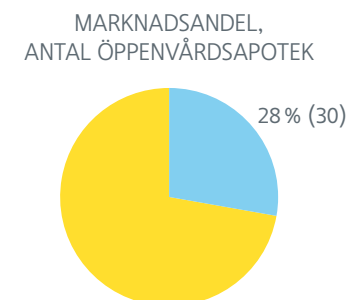
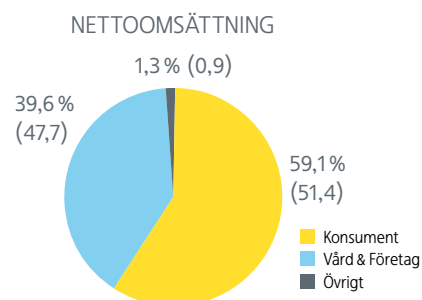
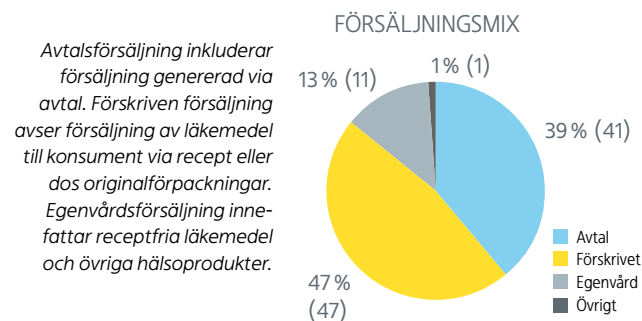
Vår vision:
Ett liv i hälsa

AFFÄRSMODELL

2013 i korthet

2013 var ett händelserikt år med stora förändringar på den svenska apoteksmarknaden. Apoteket arbetade intensivt med att förbättra kunderbudanden och verksamheten för att ännu bättre möta kundernas förväntningar.

NYCKELTAL	2013	2012 ¹
Nettoomsättning, mnkr	18 847	21 392
Rörelseresultat, mnkr	354	141
Rörelsemarginal, %	1,9	0,7
Resultat före skatt, mnkr	436	180
Resultat efter skatt, mnkr	364	232
Resultat per aktie, kr	2 080	1 325
Operativt kassaflöde, mnkr	860	-56
Sysselsatt kapital, mnkr	2 182	2 878
Räntebärande nettolåneskuld, mnkr	285	1 785
Skuldsättningsgrad	18,3	203,2
Räntabilitet på eget kapital, %	10,2	8,8
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	16,3	5,0
Medelantal anställda	3 899	4 540
Utdelning ²	150	31

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

2) Föreslagen utdelning för 2013.

- Nettoomsättningen minskade med 12 procent och uppgick till 18 847 (21 392) miljoner kronor.
- Rörelseresultatet ökade med 251 procent och uppgick till 354 (141) miljoner kronor.
- Resultatet efter skatt uppgick till 364 (232) miljoner kronor.
- Föreslagen utdelning är 150 (31) miljoner kronor.
- Det operativa kassaflödet uppgick till 860 (-56) miljoner kronor.
- 42 516 (39 472) hälsotjänster utfördes till konsumenter, vård- och företagskunder.
- 378 (356) ton läkemedelsavfall skickades för säker destruktion.

Vi förenklar för våra kunder

Under året har vi utvecklat vårt kunderbjudande med ambitionen att göra det enklare för våra kunder att må bra. Arbetet för att göra Apoteket till ett starkare och mer effektivt företag fortsätter och planerade kostnadsminskningar har gett effekt tidigare än väntat. Vi har också förändrat försäljningsmixen, vilket bidragit till en förstärkt bruttomarginal.

Apotekets rörelseresultat ökade med 251 procent och uppgick till 354 miljoner kronor. Rörelsemarginalen ökade till 1,9 procent. Nettoomsättningen minskade däremot, både på konsument- och vårdmarknaden.

Bruttovinstmarginalen ökade, vilket framför allt beror på ett förbättrat inköpsarbete och en förändrad försäljningsmix.

Apotekets skuldsättning minskade väsentligt under året. Det är ett resultat av ett intensivt arbete med företagets kassaflöde.

Under året sänkte vi våra kostnader i alla delar av verksamheten och avvecklade olönsamma affärer, vilket påverkade resultatet positivt.

APOTEKET PÅ EN FÖRÄNDRAD MARKNAD

Apoteket har under året minskat andelen apotek på öppenvårdsmarknaden. Under året skrev vi nya avtal med flera landsting om försörjning, tillverkning av specialläkemedel och farmaceutiska kunskapstjänster. Vi lyckades dock inte förlänga befintliga avtal med så många landsting som vi önskat. Den mindre omfattningen av avtal med landstingen och de begränsningar som Apoteket har på vårdmarknaden kommer att påverka våra intäkter negativt under kommande år. Det är en utmaning vi möter genom riktade insatser för att kunna erbjuda än mer konkurrenskraftiga och prisvärda tjänster.

HÅLLBARA AFFÄRER SOM UTGÅNGSPUNKT

Vår långsiktiga ambition är att bedriva hållbara affärer med utgångspunkt i vår vision om ett liv i hälsa. I allt vi gör ska vi ta hänsyn till människa och miljö. Arbetet ska också leda till ekonomisk hållbarhet för företaget. Det är en förutsättning för att vi ska kunna fortsätta hjälpa allt fler människor. Företagets mål är kopplade till just ekonomi, hälsa, mångfald, sortiment och miljö. Inom dessa målområden finns konkreta och mätbara mål som vi arbetar för att nå under de närmaste åren.

Vi drivs av att göra det enklare för våra kunder att må bra med hjälp av våra råd, produkter och tjänster. Det gäller oavsett om kunden har en sjukdom eller behöver stöd för att behålla goda levnadsvanor.

På våra apotek är det i mötet med kunden som vi bäst kan erbjuda detta stöd. Vi satsar nu på att bli starkare lokalt och vara nära kunderna för att ännu bättre möta deras behov och förväntningar.

På vårdmarknaden vill vi ge vår kund, vårdgivaren, bästa möjliga förutsättningar för att i sin tur ge patienten motsvarande stöd och trygghet. Därför vill vi arbeta som en nära partner till vårdgivaren. På så sätt kan vi få ännu bättre förståelse för vårdgivarens behov och bidra till en mer effektiv och patientsäker vård.

NOGA UTVALDA PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Vi är angelägna om att erbjuda ett noga utvalt sortiment av receptfria läkemedel, hälsoprodukter och tjänster. Produkterna måste uppfylla höga krav för att vi ska ta in dem i sortimentet. På egna märkesvaror ställer vi extra höga krav. Många kunder har redan upptäckt exempelvis Apoliva och Apofri och vi kommer att fortsätta utveckla sortimentet under kommande år.

Våra tjänster är viktiga, främst för att de bidrar till att våra kunder mår bättre och att till miljön påverkas i

mindre omfattning. Tyvärr nådde vi inte årets mål på försäljning av tjänster. Därför kommer vi att satsa extra på att öka tjänsteförsäljningen under kommande år.

Att ständigt förbättra hur våra tjänster utförs och våra produkter tillverkas och distribueras är också en del i en hållbar affär. Redan 2009 skrev Apoteket på FN:s Global Compact. Vi stödjer därmed FN:s initiativ Global Compacts principer om hållbara företag. Vi arbetar aktivt för en etisk och hållbar leveranskedja och ställer höga miljökrav på produkttransporter till våra olika verksamheter. Vi nådde under året målet att samtliga nya leverantörer av egenvårdsprodukter skulle skriva på Apotekets uppförandekod och vi granskade samtliga nya leverantörer av hälsoprodukter. Vi ökade också insamlingen av kasserade läkemedel. Allt detta bidrog till att minska belastningen på miljön.

"Vår ambition är att vara nära kunderna för att möta deras behov och förväntningar."

MÖTET MED KUNDEN

Vi har under året arbetat intensivt för att ytterligare förbättra våra kundmöten. Vi har samlats i medarbetarmöten över hela landet för att tillsammans ta ytterligare steg för att ännu bättre möta kundens behov. Jag vågar lova att vi gör vårt yttersta varje dag för att varje kund och patient ska få sina läkemedel på det sätt och i den tid hon vill. Under året har medarbetarna överträffat målet när det gäller att fånga upp och tillgodose kundens behov i kundmötet. Vi fortsätter nu att utveckla vår rådgivning kring läkemedel och hälsa.

Apoteket vill dessutom vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och kan utvecklas. Vi kommer därför att göra en särskild satsning på vårt ledarskap under 2014.

TILLGÄNGLIGA FÖR KUNDEN

Det ska vara enkelt att vara kund hos oss. Vi fortsätter därmed öka tillgängligheten på flera sätt. Vi ska finnas där våra kunder vill möta oss och på tider som passar dem. Vi kommer därför att öka öppettiderna på flera apotek och etablera nya apotek i bra lägen. Vi arbetar också för att korta väntetiderna till vår kundservice per telefon.

Genom kundklubben ApoPlus får över en miljon medlemmar fina erbjudanden och kan samla poäng på alla sina inköp i butikerna och på apoteket.se.

Via apoteket.se kan kunderna nå oss dygnet runt, se lagerstatus på hela vårt sortiment och handla läkemedel och andra hälsoprodukter. Kunderna kan också handla direkt i sin mobiltelefon.

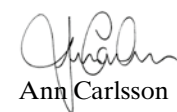
En annan av våra satsningar är prenumerations-tjänsten som gör det möjligt att alltid ha kundernas läkemedel klara när de kommer in på något av våra apotek.

NU FORMAR VI FÖRETAGET FÖR FRAMTIDEN

Vi har kommit långt med att ställa om Apoteket utifrån nya marknadsförutsättningar men fortfarande återstår mycket arbete. Den fulla omfattningen av en vårdmarknad i konkurrens når oss under 2014. Vi fortsätter därmed vårt strategiska omställningsarbete i samma takt som tidigare och arbetar outtröttligt med att förbättra vårt sortiment, vår rådgivning och vår service. Det ska vara enkelt att må bra!

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla medarbetare för det stora engagemang jag ser varje dag!

Solna i mars 2014

Ann Carlsson

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Omvärld och marknadsläge

Det sker fortsatt stora förändringar på apoteksmarknaden. Konsolideringen på konsumentmarknaden har påbörjats och på marknaden för dosförpackade läkemedel har nya aktörer etablerat sig under året. Människors intresse för hälsa och välmående, liksom träningstrenden, håller i sig.

Apoteksmarknaden står inför en rad möjligheter och utmaningar. Det stora intresset i samhället för hälsa och välmående håller i sig. Många kunder blir dessutom mer medvetna hälso-konsumenter. Träningstrenden fortsätter men det är de personer som redan tränar mycket som tränar ännu mer. Samtidigt blir allt fler mer inaktiva.

Det sker en ökad segregering i samhället när det gäller människors hälsostatus också på andra sätt. Exempelvis lever fler barn i utsatta miljöer där familjens inkomst inte täcker nödvändiga kostnader. Det finns också en skillnad mellan landsting gällande vilka patienter som får de nya dyrare läkemedel som finns tillgängliga.

För den yngre generationen hotar hälsoproblem relaterade till ökat stillasittande och barnfetma.

Flera äldre använder för många, olämpliga och ofta felaktiga läkemedel vilket orsakar onödig ohälsa och många sjukhusbesök. De efterfrågar i allt högre grad stöd för att förbättra sin hälsa och sin läkemedelsanvändning.

En annan trend är ökade krav på att svenska företag ska kunna garantera att det finns en etisk och hållbar leverantörskedja.

MOBILITETEN ÖKAR

Digitala verktyg spelar allt större roll som stöd i konsumenters hälsoarbete. Allt fler e-handlar läkemedel och andra hälso-produkter. Många håller också koll på sin träning genom webblösningar och applikationer i mobiltelefoner. Inom vården sker en ökad digitalisering, exempelvis utvecklas förenklade beställningslösningar av läkemedel via webben.

FÖRSÄLJNINGEN AV RECEPTFÖRSKRIVNA LÄKEMEDEL PÅ SAMMA NIVÅ

Försäljningen av läkemedel och det sammanlagda försäljningsvärdet räknat i kronor låg 2013 på motsvarande nivå som föregående år. Landstingen står för den största delen av kostnaderna för receptförskrivna läkemedel i samhället genom högkostnads-skyddet. Under 2013 uppgick dessa kostnader till 17,2 miljarder

kronor, en minskning med 350 miljoner kronor jämfört med föregående år. Landstingens kostnader påverkas av patentutgångar av läkemedel och de byten till likvärdiga men billigare läkemedel som görs på apotek. Receptförskrivna läkemedel utgör cirka 76 procent av apotekens försäljning.

När det gäller receptfria läkemedel står apoteksbranschen för den största försäljningsandelen men försäljningsökningen sker framför allt i övrig handel.

Apotekens sammanlagda försäljning på konsumentmarknaden var 33,7 miljarder kronor under 2013, en ökning med 1,6 procent jämfört med föregående år. Marknaden definieras som sammanlagd försäljning på apoteksmarknaden av receptförskrivna och receptfria läkemedel samt övriga hälsoprodukter.

SVAG ÖKNING AV ANTAL APOTEK

Vid utgången av 2013 fanns det 1 302 öppenvårdsapotek på den svenska apoteksmarknaden, jämfört med 1 289 vid utgången av 2012. Det innebar en svag ökning av apotekstätheten som ligger på cirka 7 500 invånare per apotek att jämföra med cirka 10 100 invånare per apotek före omregleringen. Det är framför allt i storstäderna som apotekstätheten ökat.

KONSOLIDERINGEN PÅ APOTEKSMARKNADEN HAR PÅBÖRJATS

Sedan våren 2013 är det tillåtet att köpa och sälja de apotek som Apoteket sålde i samband med omregleringen. Under året skedde två samgåenden som innebar att ägarförhållanden för två apotekskedjor förändrades. Antalet aktörer på konsumentmarknaden blev därmed färre.

MINDRE OMFATTANDE UPPDRAG TILL VÅRDEN

Landsting, kommuner och boenden upphandlar läkemedelsförsörjning, tillverkning av specialläkemedel, farmaceutiska tjänster och dosförpackning av läkemedel. Det totala värdet av landstingens uppdrag har minskat till följd av stark prispress och mindre omfattande uppdrag. Allt fler landsting väljer också att anställa

farmaceuter för att i större utsträckning hantera sina farmaceutiska tjänster internt. Vården har också ett allt starkare band till läkemedelsindustrin och flera landsting har förhandlat rabatter på inköspriser direkt med tillverkare.

STORA FÖRÄNDRINGAR PÅ DOSMARKNADEN

Apoteket skapade i slutet av 1980-talet ApoDos. Tjänsten innebär att personer som behöver stöd för att ta sina läkemedel på rätt sätt och vid rätt tid får dem förpackade i doseringspåsar. I samband med omregleringen gjorde Apoteket e-dosrecepten tillgängliga för andra aktörer. Nya avtal med landsting avseende dosförpackade läkemedel trädde i kraft under året. Utöver Apoteket finns nu två ytterligare aktörer på marknaden.

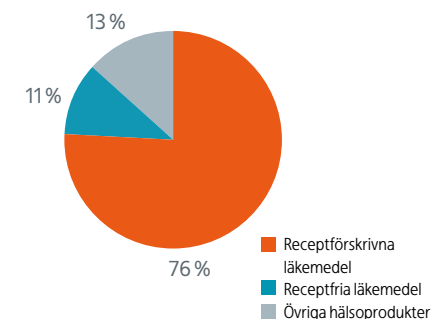
OMREGLERINGEN AV APOTEKSMARKNADEN

Omregleringen av apoteksmarknaden har skett i flera steg med början 2008. I ett första steg blev det möjligt att sälja ett urval av receptfria läkemedel i övrig handel. Andra steget var landstingens upphandling av försörjningstjänster på vårdmarknaden där Apoteket tidigare var det enda alternativet till att bedriva verksamheten i egen regi. I nästa steg såldes två tredjedelar av Apotekets apotek samtidigt som nya aktörer öppnade apotek. Hela vårdmarknaden, inklusive marknaden för dosförpackade läkemedel, är nu konkurrensutsatt.

Läkemedels- och apoteksutredningen presenterade våren 2013 andra delen i sitt betänkande om apoteksmarknaden. Förslaget omfattar utestående frågor efter omregleringen, bland annat pris, tillgång och service. Det utredningsförslag som framför allt rör marknadsförutsättningar för dosdispensering presenteras under våren 2014.

Apoteksbranschens försäljning på konsumentmarknaden var cirka 33,7 miljarder kronor under 2013.

Apoteksaktörernas försäljning på konsumentmarknaden 2013

Apoteksaktörernas sammanlagda försäljning fördelat på respektive försäljningslag.

Strategisk inriktning

Apotekets mål och strategier är baserade på företagets vision, ägaravisningen och ekonomiska mål.

VISION OCH KUNDLÖFTE

Apotekets vision är *Ett liv i hälsa*. Apotekets kundlöfte är *Vi gör det enklare att må bra*. Apoteket drivs av att erbjuda produkter och lösningar som förenklar för människor att förbättra sin hälsa.

AFFÄRSIDÉ

Med djup kunskap om läkemedel och hälsa säljer vi produkter och tjänster som gör det enklare att må bra. Vi ska vara den ledande och mest omtyckta apoteksaktören med en långsiktigt god lönsamhet.

STRATEGIER

För att uppnå Apotekets mål arbetar företaget utifrån fem huvudstrategier. De konkretiserar arbetet utifrån visionen och kundlöftet.

AFFÄRSPLAN

Hållbarhetsarbetet är en väsentlig del i Apotekets affärsplan, vilket innebär att ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar ska genomsyra målsättning, styrning och uppföljning av verksamheten. Övriga delar i affärsplanen är Apotekets varumärkesplattform, affärsmodell och styrningsmodell.

KÄRNVÄRDEN

Apoteket är ett av Sveriges starkaste och mest ansedda varumärken. Det är en strategisk tillgång som ständigt vårdas och utvecklas. Apotekets kärnvärden ska genomsyra företagskulturen och det dagliga arbetet.

Apotekets kärnvärden

Trovärdiga

Du kan lita på Apoteket. Våra produkter, lösningar och vår rådgivning baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. Allt vi erbjuder är noga utvalt och kontrollerat. Vi sätter en ära i att vara ärliga och hålla vad vi lovar. Vi rättar till misstag, när det visar sig att vi har fel.

Engagerade

Vi är genuint intresserade av att göra det enklare för kunden att må bra. Vårt engagemang gör att vi sträcker oss längre och alltid strävar efter att göra saker bättre. Vi vill verkligen hjälpa till att lösa våra kunders problem här och nu. Vi ger oss inte förrän vi har lyckats.

Initiativrika

Vi ligger steget före och vågar utmana oss själva. Vi lyssnar, tar initiativ och söker utmaningar. Vårt fokus ligger på möjligheterna som har ett faktiskt värde för Apoteket och våra kunder. Genom innovativa idéer och lösningar driver vi branschens utveckling framåt.

Omtänksamma

Vi anstränger oss för att möta kunderna utifrån deras behov och ambitionsnivå. Vi är lyhörda och ger personliga råd och lösningar. Vår omtanke går även hand i hand med hållbarhet för miljön och socialt ansvarstagande.

Huvudstrategier

Driva försäljning med starka kunderbudanden och en tydlig profil.

Utveckla nya kunderbudanden, marknader och samarbeten.

Sänka inköpspriser och driva en effektiv varuförsörjning.

Sänka kostnader och förenkla arbetssätt.

Attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens.

Ägaravisning

Ägaravisningen för Apoteket innehåller både uppdrag och begränsningar. Syftet är att säkerställa en väl fungerande marknad och en god läkemedelsförsörjning.

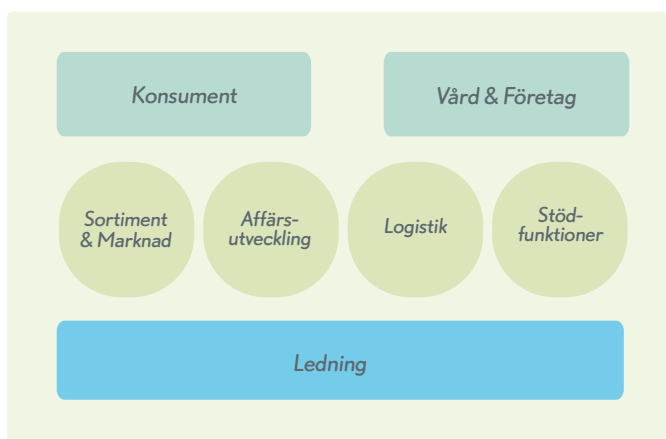
Ett av uppdragen är att Apoteket, till och med den 30 juni 2015, ska behålla befintliga apoteksombud i den utsträckning som behövs för att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning på den ort ombudet är verksam.

Den fullständiga ägaravisningen finns på apoteket.se/omapoteket.

APOTEKETS ORGANISATION

Apoteket verkar på konkurrensutsatta marknader. Verksamheten är organiserad för att på bästa sätt möta kunderna och deras olika behov.

Sortiment- och marknadsenheten utvecklar tillsammans med Affärsutvecklingsenheten produkter och tjänster som kunderna efterfrågar. Logistikenheten säkerställer en optimal varuförsörjning till företagets alla försäljningskanaler. Apoteket har också företagsgemensamma stödfunktioner.

Affärsmodell

Apotekets vision är "Ett liv i hälsa". Ambitionen är att skapa värde för kunder, medarbetare och för samhället i stort genom att erbjuda produkter och tjänster som gör det enklare att må bra. Kunderna ska känna sig trygga i att de gör ett klokt val oavsett vad de väljer att köpa ur sortimentet. Apotekets ansvar omfattar hela värdekedjan från tillverkning, inköp och distribution av produkter via kundmötet till efter kundens konsumtion.

Inköp

Apotekets målsättning är att alla produkter som erbjuds kunden och som används i verksamheten ska vara kvalitetssäkrade och framtagna med hänsyn till människor, miljö och långsiktig lönsamhet.

Apoteket skapar värde genom att:

- köpa varor och tjänster
- granska leverantörer för att säkerställa goda arbetsförhållanden, hänsyn till mänskliga rättigheter och miljöhänsyn vid tillverkning
- undvika produkter med ingredienser som är skadliga
- samverka med leverantörer för att hitta alternativa, skonsammare ingredienser
- indirekt påverka läkemedelsleverantörer för att minska utsläpp av läkemedelsrester och andra kemiska ämnen och
- förhandla om bra inköpspriser till följd av stora inköpsvolymmer.

Läs mer på sidorna 30–36.

Tillverkning och transporter

En bra distribution förbättrar tillgängligheten till produkter. Apoteket kan främst påverka transportererna från grossist till apotek och till kund samt medarbetarnas tjänsteresor. En utmaning är att minska miljöpåverkan genom att samordna transporter och samtidigt bibehålla den höga tillgängligheten.

Apoteket skapar värde genom att:

- distribuera produkter
- tillverka specialläkemedel
- minimera läkemedelsavfall från egen tillverkning och dosproduktion
- samordna packning och leveranser av produkter
- öka fyllnadsgraden i transportkollin och samköra med andra företags produkter för att minska utsläppen
- ställa miljökrav på transportörer när det gäller fordon, drivmedel, körsätt och trafiksäkerhet och
- ställa krav på miljöanpassade tjänsteresor.

Läs mer på sidorna 34–36.

Kundmöten

På konsumentmarknaden tillhandahåller Apoteket de läkemedel som förskrivare inom hälso- och sjukvården skriver på recept. Dessutom kan kunden handla ett brett sortiment av kvalitetstestade receptfria läkemedel, hälsoprodukter och tjänster. Kunden får också professionella råd om läkemedelsanvändning och hälsa. Kundmöten sker främst via öppenvårdsapotek, apoteksombud, kundservice och apoteket.se.

På vård- och företagsmarknaden erbjuder Apoteket kvalificerade och kundanpassade försörjnings- och kunskapstjänster samt tillverkar specialläkemedel. Verksamheten bedrivs på såväl sjukhusapotek, vårdavdelningar och boenden som på särskilda försörjningsenheter. Även företag och organisationer utanför vårdsektorn köper Apotekets hälsotjänster.

För att säkerställa bra kundmöten är det viktigt för Apoteket att rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare. Genom att aktivt rekrytera medarbetare med olika etniska bakgrunder, kön och i olika åldrar speglar företaget mångfalden i samhället. I kombination med kontinuerlig kompetensutveckling bidrar det till att medarbetarna kan möta kundernas olika behov.

Apoteket minimerar utsläpp av läkemedelsrester genom att samla in kasserade läkemedel och skicka för säker destruktion.

Apoteket skapar värde genom att:

- tillhandahålla läkemedel, hälsoprodukter, tjänster och professionell rådgivning som bidrar till förbättrad hälsa för kunden, lägre vårdkostnader i samhället och minskad miljöpåverkan från kasserade läkemedel
- kontrollera förskrivares recept för att undvika feldoseringar och läkemedel som interagerar på ett negativt sätt
- tillhandahålla dosförpackade läkemedel för patienter som behöver extra stöd i sin läkemedelsanvändning
- säkerställa att vårdgivare har rätt läkemedel på plats
- arbeta för hälsa, jämställdhet, mångfald och kontinuerlig kompetensutveckling bland medarbetarna och
- bedriva verksamhet över hela landet, i både storstad och glesbygd. Apoteket fyller därmed en viktig roll för tillgängligheten på läkemedel och som arbetsgivare på olika orter.

Läs mer på sidorna 24–29 och 34–36.

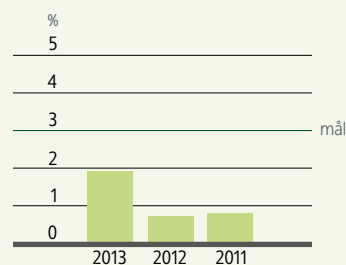
Ekonomiska och hållbara mål

Apoteket verkar för ett liv i hälsa och strävar efter att vara den ledande apoteksaktören med en långsiktig god lönsamhet. Kunderna ska kunna känna att Apotekets medarbetare, leverantörer och samarbetspartners tar ansvar för en långsiktig hållbar utveckling ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv. Här redovisas utfall för ett urval av Apotekets mål 2013.

LÖNSAMHETSMÅL:

3%

Rörelsemarginalen ska uppgå till 3 procent.

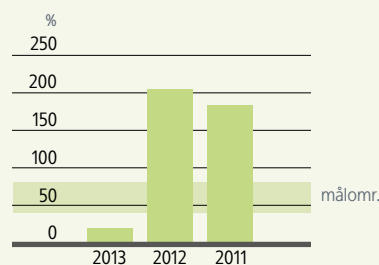
UTFALL

Under 2013 ökade rörelsemarginalen från 0,7 procent till 1,9 procent till följd av högre bruttovinstmarginaler och högre kostnadseffektivitet.

MÅL KAPITALSTRUKTUR:

40-80%

Skuldsättningsgraden ska vara 40–80 procent av pensionsjusterat eget kapital.

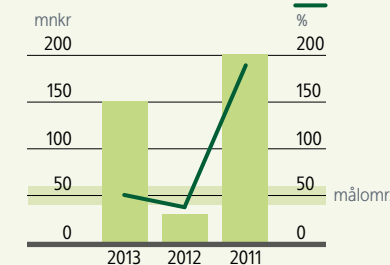
UTFALL

Skuldsättningsgraden minskade från 203 procent vid utgången av 2012 till 18 procent vid utgången av 2013. Minskningen var en konsekvens av ett starkt operativt kassaflöde som i sin tur var en följd av en kraftig reduktion av rörelsekapitalet.

UTDELNINGSMÅL:

40-60%

Utdelningen ska uppgå till 40–60 procent av årets resultat justerat för resultat och skatt hänförlig till pensionsstiftelsen.

UTFALL

Styrelsens förslag till utdelning för 2013 uppgår till 150 miljoner kronor vilket är en ökning jämfört med föregående år då utdelningen uppgick till 31 miljoner kronor. Utdelningsförslaget för 2013 innebär att utdelningen uppgår till 51 procent av pensionsjusterat nettoresultat.

Apotekets ekonomiska mål är långsiktiga, vilket innebär att målen till följd av exempelvis konjunkturbetingade fluktuationer kan över- eller underskridas vissa år. Utvärderingen baseras på en kombination av historiskt utfall och bedömd förmåga att uppnå målen kommande år. Apotekets ekonomiska mål fastställs av ägaren.

Apotekets hållbarhetsmål utgår från företagets strävan att aktivt verka för hälsa och mångfald, och samtidigt minimera företagets påverkan på miljö och människa. Apoteket har haft hållbarhetsmål sedan 2006 och under åren justerat dessa för att utveckla verksamheten i rätt riktning. Målen omformulerades och förtyd-

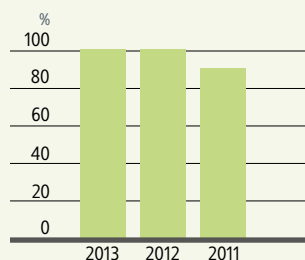
ligades under 2013 i dialog mellan ägaren, företagsledningen och medarbetare från olika delar av verksamheten. Resultatet blev fyra övergripande målområden; hälsa, mångfald, sortiment och miljö. De slutgiltiga målen formuleras av Apotekets företagsledning och fastställs av styrelsen under 2014. För varje mål finns en utsedd

ansvarig person i företagsledningen som ansvarar för handlingsplaner och implementering. Nedan redovisas ett urval av 2013 års hållbarhetsmål. En fullständig förteckning över hållbarhetsmål och utfall 2013 finns på sidan 93.

SORTIMENTSÅL:

100%

Apoteket ska stärka förtroendet för företaget och öka försäljningen av varor och tjänster genom ett hållbarhetsäktrat sortiment med hög kvalitet.

UTFALL

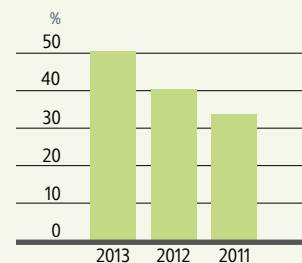
100 procent av alla nya leverantörer av receptfria läkemedel och hälsoprodukter har under året skrivit på Apotekets uppförandekod. Utfallet var 100 procent även 2012. Utfallet 2011 var 90 procent men målet omfattade då andelen av samtliga egenvårdsleverantörer som undertecknat uppförandekoden.

Målsättningen är att både nya och befintliga leverantörer ska skriva under uppförandekoden.

MÅNGFALDSMÅL:

50/50

Apoteket ska spegla mångfalden i samhället genom sammansättningen av chefer och medarbetare. Syftet är att förbättra kunderbudanden och företagets attraktionskraft som arbetsgivare.

UTFALL

Könsfördelningen i Apotekets företagsledning är 50 procent kvinnor och 50 procent män. Fördelningen bland samtliga medarbetare är 86 procent kvinnor och 14 procent män.

Målsättningen är att bibehålla den jämna könsfördelningen i ledningen samt öka andelen män bland medarbetarna.

HÄLSOMÅL:

64 500 st

Apoteket ska förebygga ohälsa och förenkla läkemedelsanvändningen för kunderna.

UTFALL

Under 2013 har Apoteket utfört 42 516 (39 472) tjänster till konsumenter och företagskunder samt Läkemedelsgenomgångar till vårdkunder.

Målsättningen är att fler kunder ska använda dessa tjänster.

Hela Sveriges Apotek

Apoteket är Sveriges största apoteksaktör och finns på 250 orter, 60 sjukhus och 700 vårdavdelningar. Apoteket strävar ständigt efter att vara nära kunden och göra det enklare för kunden att må bra.

VÅRDMARKNADEN

Flertalet landsting och regioner har valt Apoteket som leverantör av läkemedelsförsörjning till slutenvården och tillverkning av specialläkemedel. Apoteket har också uppdrag om farmaceutiska kunskapstjänster till flera landsting. Vid utgången av 2013 hade Apoteket uppdrag om en eller flera av dessa tjänster till 15 landsting och regioner.

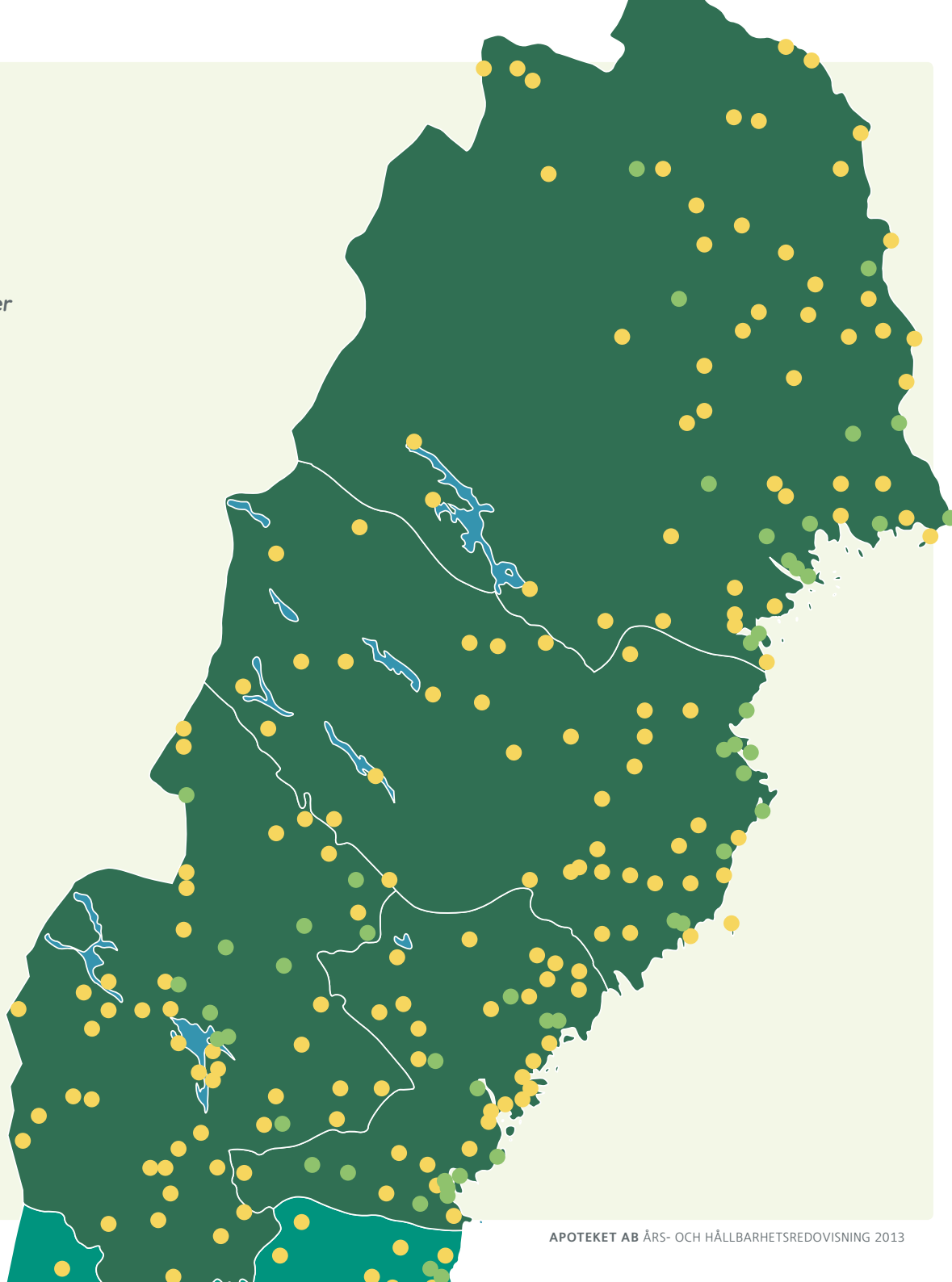
Dessutom har Apoteket uppdrag i elva landsting om försörjning av dosförpackade läkemedel.

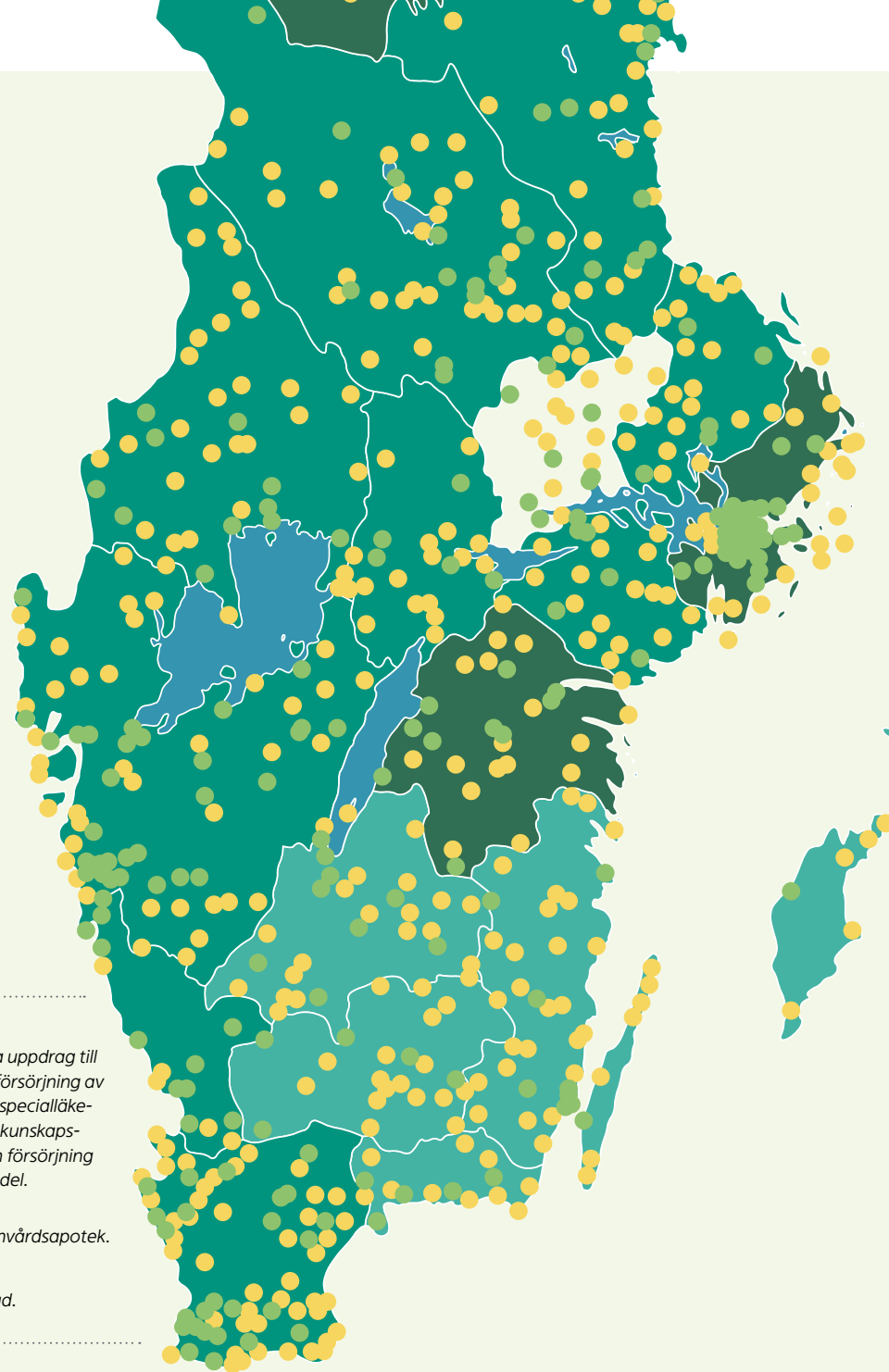
KONSUMENTMARKNADEN

Apoteket är den apoteksaktör som har flest öppenvårdsapotek över hela Sverige. Vid utgången av 2013 hade Apoteket 370 öppenvårdsapotek på sjukhus, vid vårdcentraler, på handelsplatser och i andra lägen där kunderna bor, handlar eller arbetar.

Apotekets ombud finns på 693 platser och spelar en viktig roll för tillgängligheten till läkemedel i lands- och glesbygd.

Läs mer om i vilka andra kanaler Apoteket möter sina kunder på sidorna 16–22.

Förklaringar:

- Apoteket har uppdrag till landsting eller region om försörjning av dosförpackade läkemedel.
- Apoteket har ett eller flera uppdrag till landsting eller region om försörjning av läkemedel, tillverkning av specialläkemedel och farmaceutiska kunskapstjänster.
- Apoteket har ett eller flera uppdrag till landsting eller region om försörjning av läkemedel, tillverkning av specialläkemedel och farmaceutiska kunskapstjänster samt uppdrag om försörjning av dosförpackade läkemedel.
- Här finns Apotekets öppenvårdsapotek.
- Här finns Apotekets ombud.

Apoteket på konsumentmarknaden

Apoteket erbjuder läkemedel, hälsoprodukter, tjänster och rådgivning på konsumentmarknaden. Apoteket finns dessutom tillgängligt för kunden via flera digitala kanaler och via apoteksombud. Nettoomsättningen på konsumentmarknaden uppgick 2013 till 11,1 miljarder kronor. Det är 59 procent av Apotekets totala nettoomsättning.

370

öppenvårdsapotek över
hela landet.

-2,3

procents förändring
i nettoomsättning
jämfört med 2012.

>1

miljon medlemmar
i Apotekets
kundklubb ApoPlus.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER 2013

- Apoteket strävar efter att ha Sveriges bästa kundmöte och fick under året flera utmärkelser för bästa service och kundbemötande.
- Apoteket är först i Sverige med att göra det möjligt för kunden att handla sina läkemedel på recept via mobiltelefonen.
- Vid årsskiftet 2013/2014 utökas öppettiderna på många apotek. Apotekets webbutik är öppen dygnet runt.
- Apoteket stödjer Cancerfondens Rosa Bandet-kampanj. Tillsammans med kunderna samlade Apoteket in 5,5 miljoner kronor till cancerforskningen i Sverige.
- Kunderna handlar Apotekets egna varumärken i allt större utsträckning; "Apoliva" var under året det femte mest sålda varumärket på apoteksmarknaden inom kategorin ansiktsprodukter, "Apoteket" var störst på marknaden för kosttillskott och Apotekets serie för receptfria läkemedel "Apofri" var Sveriges sjätte mest sålda varumärke inom värk och feber.
- Apoteket fanns på plats med sitt mobila apotek vid Vätternrundan, Vansbrosimningen, Lidingöloppet, Ironman och i Almedalen under politikerveckan.
- Under året utvecklades ett nytt butikskoncept som testades i ett första steg på fyra apotek.
- Tillsammans med Recipe for men lanserade Apoteket en hudvårdsserie speciellt anpassad för män. Serien heter c/o Recipe for men och säljs exklusivt på Apoteket.

På apoteket.se finns råd kring hälsa och användning av läkemedel. Här finns också en webbutik samt information om apotekens öppettider.

KUNDERBJUDANDE

En vanlig dag vänder sig cirka 111 000 konsumenter till Apotekets apotek för att köpa läkemedel och andra hälsoprodukter. Ytterligare kunder möter Apoteket via apoteket.se, mejl, telefon och sociala medier.

Apoteket vill vara en naturlig hälsopartner och strävar i varje kundmöte efter att göra det enklare för kunden att må bra.

Apoteket tillhandahåller samtliga receptbelagda läkemedel som är godkända för den svenska marknaden. Utöver receptbelagda läkemedel har Apoteket ett stort sortiment av receptfria läkemedel, hälsoprodukter från etablerade varumärken samt ett växande sortiment av egna märkesvaror. Apoteket erbjuder dessutom kvalificerade hälsotjänster som utförs av specialutbildade farmaceuter på apotek men också hälsotester som kunden kan göra själv.

MÖTET MED KUNDEN

Vid utgången av 2013 hade Apoteket 370 öppenvårdsapotek över hela Sverige. Under året konsoliderade Apoteket sitt butiksnät och byggde om flera apotek. Några apotek flyttades till ett för kunderna bättre läge.

Apoteket har också ombudsverksamhet på 693 platser. Det möjliggör för kunder som har långt till närmaste apotek att beställa och handla receptförskrivna och receptfria läkemedel via ett apoteksombud.

Apotekets kundservice tar dagligen emot kundärenden via telefon, mejl och post. Kunderna får svar på frågor om läkemedel och hjälp att beställa läkemedel och andra hälsoprodukter.

SVERIGES STÖRSTA E-HANDEL FÖR LÄKEMEDEL

Via apoteket.se finns Apoteket tillgängligt dygnet runt. Här bjuder Apoteket på råd och information om läkemedel, läkemedelsanvändning, egenvård och produkter. Kunden kan handla såväl receptförskrivna och receptfria läkemedel som andra hälsoprodukter från Apotekets hela sortiment. Kunden väljer själv mellan leverans till sitt hem, till ett vårdboende eller till ett apoteksombud. Paketerna kan också hämtas på valfritt apotek.

Med Apotekets mobiltjänst kan kunden enkelt ta reda på om ett önskat läkemedel finns på lager och handla det direkt i en mobiltelefon. Kunden kan se var närmaste apotek finns och apotekens öppettider.

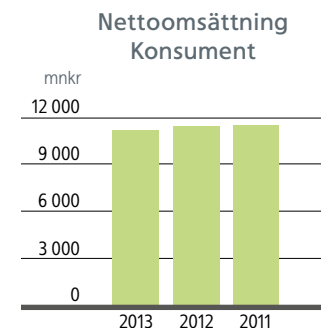
Apoteket för också en aktiv dialog med konsumenterna via sociala medier som Facebook, Twitter och Instagram.

APOTEKETS KUNDKLUBB APOPLUS VÄXER

Medlemmarna i Apotekets kundklubb ApoPlus får flera förmåner, till exempel rabatter på utvalda produkter, bonuspoäng och inbjudningar till olika hälsout aktiviteter. De senaste tre åren har medlemsantalet ökat från 330 000 till drygt 1 miljon.

ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL APOTEKET

Apoteket öppnade några nya apotek under året men satsade främst på att utveckla sina befintliga apotek. En av satsningarna var ett nytt butikskoncept som presenterades under sommaren. Det nya konceptet

Nettoomsättning exklusive franchisebolagen.

BUTIKSUTVECKLING

	2013			2012		
	Egendrivna apotek	Franchise	Summa	Egendrivna apotek	Franchise	Summa
Ingående antal 1 januari	353	21	374	349	16	365
Nyöppnade	2	-	2	11	-	11
Stängda	-6	-	-6	-2	-	-2
Avytttrade	-	-	-	-	-	-
Överförda till franchise	-	-	-	-5	5	-
Utgående antal 31 december	349	21	370	353	21	374

syftar till att ge ett bättre kundmöte och effektivisera driften av apoteket. Tydligare fasadskyltar ska också göra det lättare för kunden att hitta till apoteken. Apoteket ökade också öppethållandet på flera apotek och lanserade flera nya tjänster för att öka tillgängligheten på läkemedel.

FRANCHISEAPOTEK GÅR ÖVER I EGEN REGI

Apoteket tog i december beslut om att driva samtliga öppenvårdsapotek i egen regi. De berörda apoteken övergår successivt till Apoteket efterhand som avtalen löper ut.

NETTOOMSÄTTNING

Nettoomsättningen minskade med 2,3 procent jämfört med föregående år och uppgick till 11 141 (11 407) miljoner kronor. För apotek i egen regi minskade försäljningen av receptförskrivna läkemedel. Det var främst en konsekvens av lägre priser vilket i sin tur förklaras av en större andel generiskt utbytbara läkemedel. Försäljningen av receptfria läkemedel och övriga hälso- produkter ökade.

MARKNADSANDEL

Marknadsandelen för öppenvårdsapotek mätt som omsättning av receptförskrivna och receptfria läkemedel uppgick till 33 procent för 2013 jämfört med 34 procent för 2012. Marknadsandelen innefattar både egendrivna apotek och franchiseapotek.

Kunder kan se lagerstatus och handla läkemedel och hälsoprodukter på apoteket.se samt direkt i mobiltelefonen via m.apoteket.se.

Apoteket på vård- och företagsmarknaden

Apoteket erbjuder kvalificerade tjänster inom tillverkning, försörjning och läkemedelsanvändning på vårdmarknaden. Företaget erbjuder även tjänster till djurägare, veterinärer, dietister och företag i andra branscher. Nettoomsättningen på vårdmarknaden uppgick 2013 till 7,4 miljarder kronor vilket är 40 procent av Apotekets totala nettoomsättning.

700

vårdavdelningar och 60 sjukhus fanns Apoteket på under året.

-23,8

procents förändring i nettoomsättning jämfört med 2012.

34 800

förpackningar för individanpassade läkemedel på recept tillverkade Apoteket under året.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER 2013

- Apoteket hade vid utgången av året avtal om läkemedelsförsörjning med 15 landsting och regioner. Apoteket hade också avtal med 13 landsting och regioner om tillverkning av specialläkemedel och farmaceutiska kunskapstjänster.
- Apoteket tecknade avtal om uppdraget att försörja Karolinska Institutet och Lunds universitet med läkemedel.
- Flera stora svenska företag valde att låta sina anställda genomföra Apotekets Hälsokoll som en del i sitt friskvårdsarbete. Tjänsten utfördes i företagets lokaler och på apotek i närheten av arbetsplatserna.
- Apotekets nya system för orderberedning infördes successivt på landets sjukhusapotek.
- Apoteket lanserade en ny tjänst, Apotekets revision för säkrare läkemedelsprocess.
- Apoteket lämnade över uppdrag till nya aktörer avseende dosproduktion i regionerna Skåne, Halland och Västra Götaland samt i de mellansvenska landstingen i 7-klövern. I samband med överlämningarna utvecklades dosapoteken i Vänersborg och Göteborg.

FÖRSÖRJNING ALLTMER ANPASSAD TILL INDIVIDEN

Tusentals patienter på svenska sjukhus får sina livsviktiga läkemedel från Apotekets sjukhusapotek, försörjningsenheter och distansapotek. Läkemedelsförsörjningen till sjukvården är en av Apotekets allra viktigaste tjänster och den blir alltmer individanpassad. Apotekets tjänst för dosförpackade läkemedel, ApoDos, är ett exempel på en sådan tjänst.

Apoteket erbjuder också farmaceutiska kunskapstjänster i syfte att effektivisera läkemedelsanvändningen och öka patientsäkerheten på såväl sjukhus som i olika boendeformer. Patienter och vårdboende kan också få hemleverans av speciallivsmedel.

Apoteket erbjuder dessutom cytostatikaberedningar och licensläkemedel samt tillverkar individanpassade läkemedel för patienter med behov av specialläkemedel.

LÄKEMEDEL TILL DJUR

Bland Apotekets avtalskunder finns också veterinärer och professionella djurägare. Apoteket erbjuder dessa kunder leveranser av läkemedel och specialfoder.

FÅ STORA LANDSTINGSUPPHANDLINGAR UNDER ÅRET

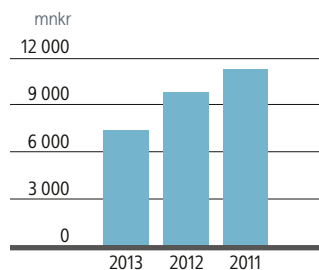
Jämfört med 2012 har det skett förhållandevis få stora upphandlingar på vårdmarknaden under 2013. Apoteket tecknade avtal avseende uppdrag att försörja Karolinska Institutet och Lunds universitet med läkemedel. Avtalet började gälla under året.

Apoteket vann också uppdraget om tjänsten Kvalitetsgranskning i vården i Stockholms läns landsting. Tjänsten blir ett komplement till Apotekets läkemedelssupport på sjukhusen i Stockholms län.

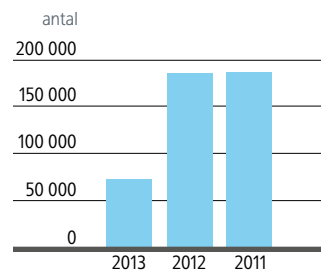
Apoteket vann under hösten en upphandling av broddar till 80 000 äldre i Göteborgs stad samt till 11 000 äldre i Haninge kommun, Stockholm. Många av de äldre provade ut och hämtade sina broddar på apoteken. Satsningen innebär sannolikt färre fallskador bland de äldre i Göteborg och Haninge.

Dessutom tecknade Apoteket ett stort antal avtal med privata vårdgivare, läkemedelsföretag, kommuner och landsting.

Nettoomsättning
Vård & Företag

Doskunder

72 500 kunder i öppenvården använde under 2013 dosförpackade läkemedel från Apoteket. Apotekets marknadsandel minskade under året till följd av konkurrensutsättning på dosmarknaden.

72 500

patienter fick under året
dosförpackade läkemedel
från Apoteket.

DOSFÖRPACKADE LÄKEMEDEL – EN MARKNAD I FULL KONKURRENS

Apoteket levererade vid utgången av 2013 dosförpackade läkemedel till cirka 72 500 kunder. Det motsvarar cirka 47,7 miljoner dygnsdoser.

De nya avtal för dosförpackade läkemedel som några landsting ingick under 2012 trädde i kraft under 2013. Apoteket överförde all dokumentation som krävdes för att nya aktörer skulle kunna ta över verksamheten. På kundernas begäran förlängdes flera av Apotekets befintliga avtal tills de nya aktörerna kunde ta över uppdragen.

Med början i maj lämnade Apoteket över produktionen av dosläkemedel i regionerna Skåne, Halland och Västra Götaland till nya aktörer. I oktober lämnade Apoteket över dosproduktionen i 7-klöver, ett samarbete mellan sju mellansvenska landsting och kommuner, till ny aktör.

Till följd av överlämningarna avvecklade Apoteket dosapoteken i Vänersborg och Göteborg samt delar av dosapoteken i Malmö och Solna.

I samband med de dosavtal som skrivits mellan landsting och nya aktörer på dosmarknaden har högre ersättningsnivåer än avtalat betalats ut. Apoteket anser att det därmed var en otillåten direktupphandling och har valt att pröva ett av dessa avtal i förvaltningsdomstol.

FÖRETAG VÄLJER APOTEKETS HÄLSOKOLL FÖR SINA MEDARBETARE

Intresset har under året ökat för Apotekets hälso-tjänster till företag och organisationer. Flera stora svenska företag i olika branscher har under året valt att erbjuda sina anställda Apotekets Hälsokoll. Tjänsten är ett sätt att möta behovet hos individer som vill få ett bättre grepp kring sin hälsa.

ENKLARE BESTÄLLNINGSSYSTEM FÖR VÅRDEN

Under året införde Apoteket ett nytt system för orderberedning på Apotekets samtliga sjukhusapotek. Systemet ökar flexibiliteten för vårdkunden och gör det möjligt att beställa på apoteket.se.

NETTOOMSÄTTNING

Nettoomsättningen minskade med 23,8 procent i jämförelse med föregående år och uppgick till 7 468 (9 804) miljoner kronor. Både försörjningstjänster och övrig tjänsteförsäljning visade en minskning till följd av färre landstingsavtal. Försäljning av dosdispenserade läkemedel minskade på grund av flera patentutgångar, vilket innebar lägre priser, men framför allt till följd av en lägre andel av landstingsavtalen.

Prisbelönt annons för Apotekets produkter vid sportskador. (Annonsen är beskuren)

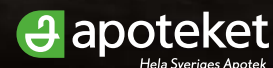
Apoteket fick högst betyg av alla butikskedjor för service och kundbemötande.

Årets utmärkelser

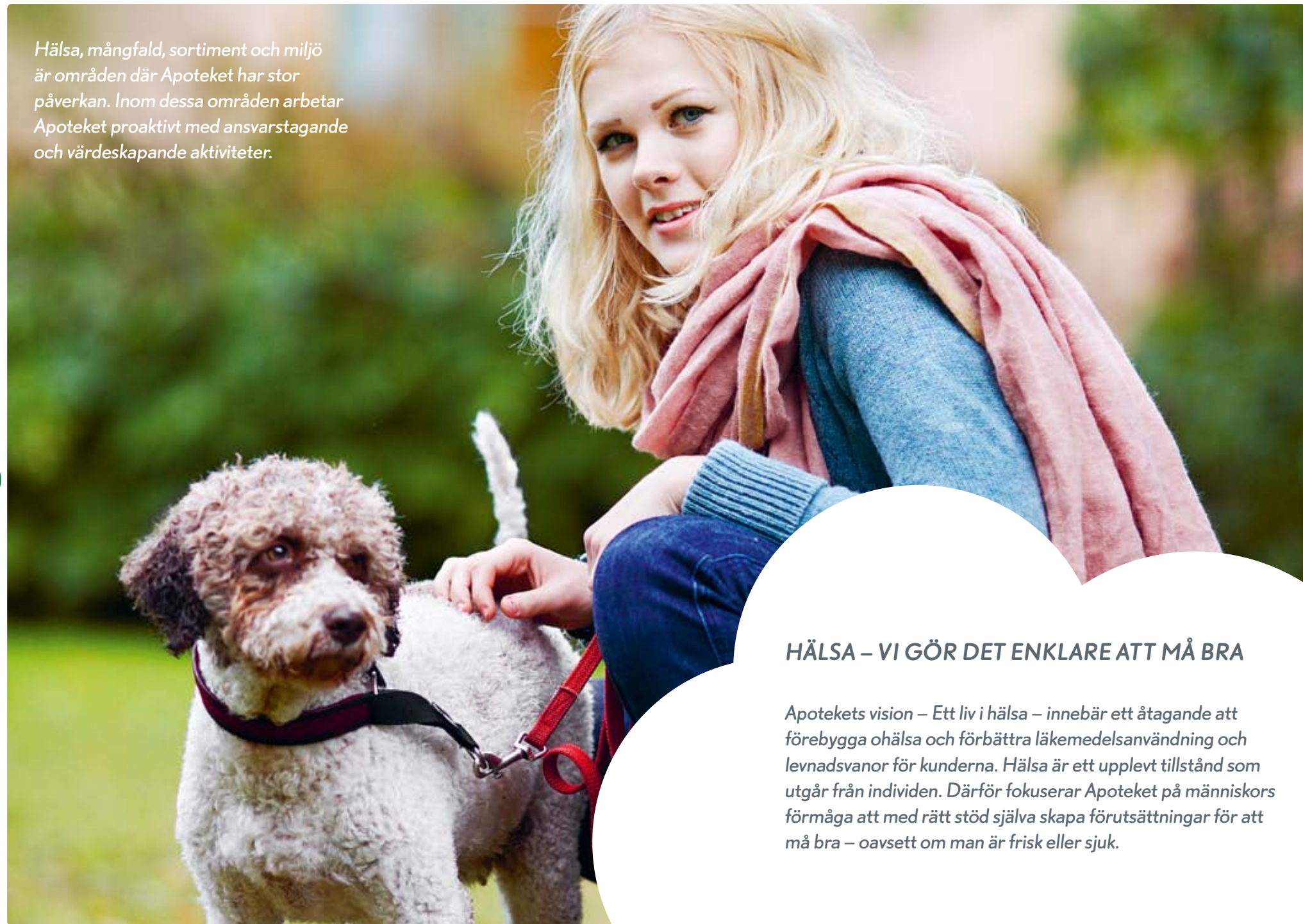
Apoteket fick priser i tävlingar och höga betyg i många olika undersökningar.

Det mesta för dig som gärna tar i lite extra.

- Den mest förtroendeingivande apotekskedjan i Resumés och Nepas varumärkesmätning (första kvartalet).
- Högst betyg av alla butikskedjor för service och kundbemötande, Sveriges fjärde starkaste varumärke samt landets tredje mest kända varumärke i GfK:s studie åt tidningen Market (mars).
- Guldnyckel i kategorin Analyspriset och silvernyckel i kategorin Bästa lojalitetsprogram vid direktmarknadsföringens gala Guldnyckeln (mars).
- Sveriges högst rankade apotekskedja i Resumés och Nepas varumärkesmätning (andra kvartalet).
- Bästa serviceföretag i apoteksbranschen i ServiceScores studie (april).
- Guldägg till Forsman & Bodenfors för Apotekets annons Sportskador i tävlingskategorin Tidningsannonsering vid reklambranschens gala Guldägget (april).
- Bäst på hållbarhet i apoteksbranschen enligt Fair Trade Center (maj).
- Farmaceutstudenternas idealarbetsgivare enligt Farmaceutbarometern från Universum (maj).
- Sveriges femte mest ansedda företag och Sveriges ärligaste företag för femte året i rad, Anseendebarmetern av Nordic Brand Academy (september).
- Kundernas förstahandsval i Resumés och Xtreme Nordics varumärkesanalys (oktober).
- Sveriges grönaste varumärke i apoteksbranschen och på femte plats av samtliga 86 mätta varumärken i Differs kundundersökning Sveriges Grönaste Varumärke 2013 (december).

Hälsa, mångfald, sortiment och miljö är områden där Apoteket har stor påverkan. Inom dessa områden arbetar Apoteket proaktivt med ansvarstagande och värdeskapande aktiviteter.

HÄLSA – VI GÖR DET ENKLARE ATT MÅ BRA

Apotekets vision – Ett liv i hälsa – innebär ett åtagande att förebygga ohälsa och förbättra läkemedelsanvändning och levnadsvanor för kunderna. Hälsa är ett upplevt tillstånd som utgår från individen. Därför fokuserar Apoteket på människors förmåga att med rätt stöd själva skapa förutsättningar för att må bra – oavsett om man är frisk eller sjuk.

Apoteket möter dagligen människor med olika behov och förutsättningar. Tack vare engagemang, trovärdighet och en djup kunskap om läkemedel och levnadsvanor kan Apoteket hjälpa till med varje persons långsiktiga hälsoarbete. Förbättrad hälsa för individen bidrar dessutom till ett bättre hälsotillstånd för hela samhället, lägre sjukfrånvaro och minskade vårdkostnader.

SAMARBETEN FÖR BÄTTRE HÄLSA I SAMHÄLLET

Apoteket samarbetar med ett antal organisationer för att ytterligare förbättra hälsotillståndet i samhället.

Koll på läkemedel är ett projekt som bedrivs i samarbete med Pensionärernas riksorganisation och Sveriges Pensionärsförbund i syfte att förbättra äldres läkemedelsanvändning. Under 2013 har ett antal nya mål formulerats. Bland annat är ambitionen att senast 2017 halvera antalet personer i åldersgruppen 80 år och äldre som använder tio eller fler läkemedel.

Sedan flera år samarbetar Apoteket med Cancerfonden och under året samlades en rekordstor summa in till cancerforskningen i Sverige.

Apoteket samarbetar också med Friskis & Svettis, SOS Barnbyar och En svensk klassiker.

KUNDERNAS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

Läkemedelsanvändningen i samhället har ökat mycket de senaste decennierna, vilket är en bidragande orsak till ökad medellivslängd och förhöjd livskvalitet. Apotekets omkring 33 miljoner kundmöten per år innebär en stor möjlighet att genom rådgivning ytterligare öka läkemedlens hälsoeffekt. Syftet med rådgivningen är framför allt att stötta kunderna att

använda rätt läkemedel, i rätt kombination, vid rätt tillfälle och i rätt mängd. När läkemedel hämtas ut kontrollerar farmaceuten alltid att förskrivarens recept är korrekt. Ansvaret för att rätt läkemedel lämnas ut ligger därmed både på förskrivaren och på farmaceuten. Utöver läkemedelsrådgivningen kan kunden erbjudas kompletterande hälsoprodukter.

Med ambitionen att utveckla Sveriges bästa kundmöte började Apoteket under året mäta kundernas nöjdhet kopplat till de 50 största apoteken. Resultatet visar att kunderna är väldigt nöjda med sin upplevelse. På frågan ”Hur nöjd är du totalt sett med ditt lokala apotek?” svarade 94 procent att de var positivt inställda och nöjda med det apotek de besökt. De var särskilt nöjda med personalens positiva bemötande och engagemang men också med apotekets sortiment och utbud.

SÄKER LÄKEMEDELSANVÄNDNING

Kundernas hälsa och säkerhet är ledstjärnan i Apotekets verksamhet. Processer, rutiner och it-stöd ska minimera risken för misstag som kan drabba kunden vid utlämnande av receptförskrivna läkemedel. Apoteket följer upp och utreder det fåtal fel som trots allt inträffar för att kunna vidta korrigerande och förebyggande åtgärder. Under året var andelen fel endast 0,007 procent av samtliga hanterade recept. Den låga nivån har i det närmaste varit oförändrad under de senaste tre åren. De fel som bedöms vara allvarliga eller potentiellt allvarliga för kunden rapporteras till Socialstyrelsen enligt lex Maria. Under året gjordes fyra lex Maria-anmälningar inom öppenvårdsverksamheten, vilket är en minskning sedan föregående år.

5,5

miljoner kronor samlade Apoteket tillsammans med kunderna in till cancerforskning.

30

miljarder kronor. Så mycket uppskattas felaktig läkemedelsanvändning kosta samhället årligen.

Apotekets rådgivning förbättrar kundernas läkemedelsanvändning och ökar därmed deras livskvalitet.

TJÄNSTER I KUNDMÖTET

Många apotek erbjuder personlig och kostnadsfri läkemedelsrådgivning med en specialutbildad farmaceut. Syftet är att se över hur kundens olika läkemedel interagerar med varandra och ge svar på kundens frågor och funderingar om till exempel användning, biverkningar och dosering.

På flera apotek finns också specialutbildade och diplomerade hälsocoacher som erbjuder rådgivning kring förändringar i levnadsvanor för att hjälpa kunden att må bättre. Det kan handla om stöd i att förändra matvanor, sluta röka, börja motionera och stressa mindre.

Apotekets Hälsokoll är en hälsotjänst som tagits fram i samarbete med Europeiska hjärtläkarförbundet för att inspirera människor att öka sina möjligheter att undvika framtida hjärt-kärlproblem. Tjänsten består bland annat av en hälsoenkät, blodtrycksmätning och ett blodprov som mäter kolesterolvärdet. Hälsokollen erbjuds både konsumenter och företag och utförs av specialutbildade farmaceuter. Alla Apotekets hälsotjänster är avstämda med ett expertråd.

Apoteket erbjuder också självtester som kunden kan använda för att få indikationer på eller utesluta vissa tillstånd innan han eller hon söker vård.

På vårdmarknaden erbjuds läkemedelsgenomgångar som innebär att en farmaceut tillsammans med vårdpersonal går igenom en patients alla läkemedel och föreslår förändringar och förbättringar. Det finns många exempel på tjänstens positiva effekt på patienters livskvalitet. För att hjälpa vården att effektivisera och kvalitetssäkra sin läkemedelsförsörjning erbjuder Apoteket tjänster som Läkemedelsservice, Kvalitetsgranskning och Apotekets revision för säkrare läkemedelsprocess.

Medarbetarnas grundläggande farmaceutiska utbildning och fortlöpande kompetensutveckling tillsammans med regelbunden kalibrering av apparater säkerställer att tjänsterna utförs i enlighet med gällande regelverk och med hänsyn till människa och miljö.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Apoteket har cirka 3 900 medelantal anställda, varav flertalet är apotekare och receptarier. Samtliga medarbetare är anslutna till kollektivavtal. Enligt Universums Farmaceutbarometer är Apoteket fortsatt rankat som farmaceutstudenters förstahandsval bland apoteksaktörer. Ambitionen är att behålla den placeringen. Konkurrenten om talangerna i branschen är tuff och Apoteket gör kontinuerliga insatser för att attrahera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare.

MEDARBETARNAS KUNSKAPER

Kärnan i Apotekets erbjudande är en djup och bred kunskap kring läkemedel och hälsa. Kundens hälsa betraktas ur ett helhetsperspektiv för att medarbetarna ska kunna ge rätt stöd i kundmötet. De senaste åren har flera roller vidareutvecklats inom företaget, både för att bättre kunna möta kundernas behov och för att skapa tydligare karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för medarbetarna. Kompetensutvecklingsinsatser genomförs kontinuerligt kopplat till olika roller. Ett hundratal olika e-utbildningar finns tillgängliga och dessutom genomförs lärarledda utbildningar.

Genom årliga medarbetarsamtal följs medarbetarnas karriär- och kompetensutveckling upp. Medarbetarundersökningen visar att 78 procent av medarbetarna

hade medarbetarsamtal under 2013, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

För att utnyttja Apotekets spetskompetens inom vissa områden finns också en specialistapotekargrupp, till vilken apoteksmedarbetare kan vända sig med särskilt komplicerade frågor.

MEDARBETARNAS VÄLMÅENDE

Apotekets medarbetare ska bidra till kundernas hälsa genom rådgivning, produkter och tjänster. För ett trovärdigt kundmöte är det viktigt att medarbetarna själva mår bra. Därför följs sjuk- och frisktal noga inom Apoteket. Under året har den totala sjukfrånvaron fortsatt att stiga. Sjukskrivningar längre än 14 dagar ökar. Det speglar visserligen samhällstrenden men Apoteket arbetar för att bryta den. En positiv utveckling är att den kortare sjukfrånvaron har minskat samtidigt som frisknärvaron ökat. Till viss del kan det förklaras av strukturella förändringar i Apoteket.

Urval av tjänster till konsumenter:

- Apotekets Hälsokoll
- Apotekets Blodsockerkoll
- Apotekets Blodtryckskoll
- Apotekets Allergikoll
- Apotekets Viktkoll
- Självtester
- Abonnemang på receptläkemedel
- Handla läkemedel via mobiltjänst
- Rådgivning om läkemedelsanvändning

AKTIVITETER FÖR FLER MOTIVERADE MEDARBETARE

Apoteket har under året genomfört en rad aktiviteter för att öka medarbetarnas motivation från en idag redan hög nivå. Bland annat genomfördes en satsning där Apotekets verkställande direktör samlade medarbetarna vid ett 30-tal möten runt om i Sverige till dialog om Apotekets framtida utveckling. Olika projekt har genomförts för att utreda hur medarbetarna ser på stress, för att minska korttidsfrånvaron samt för att förenkla chefernas systematiska arbetsmiljöarbete.

Alla medarbetare har bjudits in att delta i Apoteket-klassikern. Tävligen innebär att medarbetare provar olika motionsformer under året i anslutning till de lopp som ingår i En svensk klassiker.

Utöver detta har Apoteket friskvårdsbidrag och en öronmärkt peng för hälsofrämjande aktiviteter på arbetsplatsen.

Trots dessa aktiviteter minskade andelen motiverade medarbetare något under året.

ARBETE UNDER ANSVAR

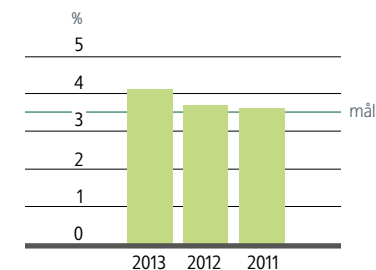
En annan viktig del i att trivas på sin arbetsplats är att kunna arbeta med gott samvete, det vill säga att kunna luta sig mot Apotekets värderingar och policyer.

Apoteket ska vara ledande inom hållbar utveckling och det inkluderar även god etik och antikorrup­tion. Här bedriver Apoteket ett förebyggande arbete för att säkerställa att otillbörlig påverkan inte förekommer i företagets kontakter med omvärlden. Inga korrups­­tions­incidenter rapporterades under 2013.

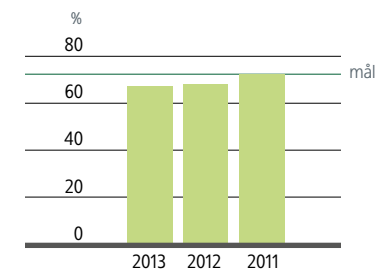
Under året genomfördes en övergripande riskanalys avseende antikorrup­tion. Analysen visade att det inte finns några väsentliga risker för korrup­tion, sett till

hela företaget. Däremot bör medarbetare i vissa delar av organisationen vara mer uppmärksamma i sitt agerande för att undvika otillbörlig påverkan. Det gäller till exempel de enheter som är inblandade i offentliga upphandlingar och har leverantörskontakter.

Uppdaterade riktlinjer kring antikorrup­tion ska beslutas i företagsledningen och implementeras under första kvartalet 2014. Uppföljning av nuvarande riktlinjer och agerande sker i Apotekets löpande juridiska rådgivning. Under 2014 planeras även utbildningsinsatser för företagsledningen och respektive verksamhets ledningsgrupp. De uppdaterade riktlinjerna publiceras på intranätet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat. Långtidssjukfrånvaron ökade medan korttidssjukfrånvaron minskade.

Motiverade medarbetare

Resultatet har minskat något, vilket visar på vikten av att löpande vidta åtgärder.

MÅNGFALD – APOTEKET SPEGLAR SVERIGE

Apoteket är ett statligt bolag och ägs av svenska folket. Företaget vill verka för ett liv i hälsa för alla människor oavsett kön, etnicitet och ålder. Därför är det naturligt att försöka spegla mångfalden i samhället på alla nivåer i företaget.

Mångfald inspirerar till nya kreativa synsätt och ger ökad förståelse för olika behov hos både kunder och medarbetare. Det är en förutsättning för att utveckla nya lösningar och affärsidéer, men också för att vara en attraktiv arbetsgivare. Vid rekrytering av nya medarbetare efterfrågar Apoteket därför mångfaldsfaktorer såsom varierad etnisk bakgrund och manliga arbetssökande.

ETNICITET SOM UTVECKLAR

Apotekets medarbetare kommer från sammanlagt 83 länder. Totalt är 23 procent av medarbetarna utrikesfödda eller har minst en förälder som är

utrikesfödd, vilket är lite mer än Sverige som helhet. Genom mångfalden bland medarbetarna kan Apoteket utveckla produkter och tjänster som också matchar mångfalden bland kunderna.

Etnisk mångfald hos företagets medarbetare bidrar dessutom till bättre kundmöten genom värdefulla språkkunskaper och förståelse för olika kulturer. Det underlättar kommunikation, rådgivning och utförande av tjänster och höjer därmed patientsäkerheten.

På medarbetarnas namnskytlar finns symboler för vilka språk de kan. Sedan många år finns också en enkel intranätlösning som gör att medarbetare kan kontakta kollegor med andra språkkunskaper som stöd i kundmötet. Mångfalden är även viktig för att bygga personliga och förtroendefulla relationer lokalt.

Apoteket erbjuder praktik till farmaceuter med utländsk legitimation så att de med extra utbildning kan få svensk legitimation. En förutsättning för praktik är goda kunskaper i svenska språket.

Hos Apoteket har medarbetare möjlighet att byta traditionellt svenska helgdagar mot helgdagar inom andra kulturer. Det finns också en bredd i kollektionen av arbetskläder, exempelvis kan sjal som täcker håret bäras.

FLER MÄN SÖKES

Apoteket strävar efter en jämn könsfördelning, både bland medarbetare och i företagsledningen. Av medeltal anställda är 14 procent män, vilket är ungefär samma nivå som föregående år. Målsättningen är att öka andelen. En utmaning är att könsfördelningen är ojämn

redan på de farmaceutiska utbildningarna. För att attrahera fler män till Apoteket närvarar både kvinnliga och manliga medarbetare vid mässor och på arbetsmarknadsdagar. I samband med rekrytering av nya medarbetare efterfrågar Apoteket manliga sökande.

LIKA VILLKOR

Givetvis ska alla kunder och medarbetare behandlas med samma respekt oavsett ålder, kön, funktionshinder, sexuell läggning, religion eller etniskt ursprung.

Under året fortsatte Apotekets arbete för lika-berättigande oberoende av sexuell läggning. En inspirationsgrupp inom företaget har arbetat fram förslag på hur HBTQ-mångfalden i olika delar av företaget ska kunna öka och tillvaratas och därmed bidra till Apotekets framgång och utveckling.

Inga fall av diskriminering av Apotekets medarbetare har under året rapporterats in till Diskrimineringsombudsmannen. Apoteket följer noga medarbetares uppfattning om diskriminering. Medarbetarundersökningen visade att mycket få medarbetare upplever att diskriminering förekommer inom företaget.

FUNKTIONSHINDER ÄR INGET HINDER

Apotekets ambition är att underlätta ännu mer för de kunder som är funktionshindrade genom att anpassa butiksmiljö och sortiment. Dessutom avser Apoteket att öka möjligheterna för funktionshindrade personer att arbeta på apotek.

14%

av Apotekets medelantal anställda är män.

50%

av representanterna i Apotekets företagsledning är män.

50%

av de bolagsstämموvalda ledamöterna i Apotekets styrelse är män.

Apoteket strävar efter att erbjuda kunderna marknadens mest attraktiva sortiment. Sortimentet väljs ut efter noga uppställda kriterier för kvalitet och hållbarhet samt utifrån kundernas behov och önskemål. Ett nära samarbete med leverantörer är viktigt för att tillsammans med dem kunna skapa det bästa kunderbjudandet.

Apoteket arbetar med starka och etablerade varumärken i kombination med egna varumärken. Under året lanserades många nya produkter. Framför allt ökade utbudet av egna märkesvaror. Kunderna efterfrågar parfymfria alternativ i allt större utsträckning och under året genomförde Apoteket en kampanj på temat Oparfymerat. Dessutom lanserades en oparfymerad serie för ansiktsvård av känslig hud.

APOTEKETS EGNA VARUMÄRKEN

Apotekets egna varumärken är Apoliva, Apoteket, Apoteket Formula och Försvarets Hudsalva. Sammanlagt har nära 700 produkter tagits fram inom dessa varumärken. Produkterna är framtagna för att vara särskilt skonsamma för både människor och miljö. De håller samma höga kvalitet som produkter från marknadsledande varumärken samtidigt som de är prisvärda.

Apoliva är Apotekets eget varumärke inom skönhetsvård och omfattar flera olika serier med allt från ansiktskrämer till hudlotion och hårkurer.

Apoteket är varumärket som inkluderar basprodukter, exempelvis tvål, plåster och stödstrumpor.

Apoteket Formula är en produktserie med extra hög kvalitet. Den har utvecklats i samarbete med experter inom tand- och munvård, kosttillskott och hudvård.

Försvarets Hudsalva användes initialt inom svenska försvaret för att förebygga skavsår och skydda huden

SORTIMENT – NOGA UTVALT AV APOTEKET

Apotekets målsättning är att alla produkter som erbjuds kunderna ska vara kvalitetssäkrade och framtagna med hänsyn till människa, miljö och långsiktig lönsamhet. Kunderna ska helt enkelt känna sig trygga i att de gör ett klokt val oavsett vad de väljer att köpa ur sortimentet.

mot kyla. Idag används den mest för torra läppar, armbågar och andra delar av kroppen.

SPECIALFRAMTAGNA PRODUKTSERIER

Apofri är ett sortiment av receptfria läkemedel speciellt framtaget för Apoteket, till exempel värktabletter, hostmedicin och nässpray. Apofri är idag det sjätte största varumärket på den totala marknaden inom kategorin värk och feber.

c/o Recipe for men är en hudvårdsserie som har utvecklats i samarbete mellan Apoteket och det svenska hudvårdsföretaget Recipe for men. Serien är speciellt anpassad för mäns behov och består av ansikts- och kroppsprodukter.

TUFF KRAVSTÄLLNING PÅ PRODUKTER

Apotekets breda sortiment innehåller allt från receptförskrivna läkemedel till receptfria läkemedel och hälsoprodukter.

Varje produkt som utvecklas, tas in eller väljs bort ur sortimentet granskas noggrant enligt de sju stegen i Apotekets kvalitetskontroll. Produktgranskningen omfattar hela kedjan från tillverkning till användning och avgränsas i nuläget till de receptfria läkemedel och hälsoprodukter som Apoteket kan välja att ta in i sortimentet.

Apoteket har precis som andra apoteksaktörer skyldighet att tillhandahålla alla receptbelagda läkemedel som är godkända på den svenska marknaden. Därmed begränsas möjligheten att välja eller välja bort enskilda leverantörer. Det är inte heller möjligt för Apoteket att ställa samma krav på dessa leverantörer. Här har istället myndigheter såsom Läkemedelsverket ett ansvar att utvärdera produkterna utifrån ett hälso- och säkerhetsperspektiv.

Det finns många goda exempel på hur produkter har förbättrats tack vare Apotekets systematiska granskning. En aktiv dialog förs med leverantörer för att undvika ämnen som har en negativ påverkan på hälsa och miljö om dessa ämnen inte är kritiska för produktens funktion. Som stöd i dialogen används en sammanställning över ämnen som Apoteket godkänner, eller vill undvika, i sitt sortiment.

Ett exempel på en produkt vars innehåll har förbättrats är Apotekets munskölj DentiPro, i vilken företaget valt att inte ha färgämnen trots att de är vanliga i andra munsköljprodukter. UV-filter är ett exempel på en ingrediens med negativa miljöaspekter men som har en mycket viktig funktion genom att skydda mot skadlig UV-strålning. Sådana ingredienser accepteras av Apoteket.

Mikroplaster i skrubberprodukter är omdiskuterade på grund av att de, om de kommer ut i vattendrag, till exempel kan fastna i musslor som silar vatten. Det är svårt att hitta andra slags skrubbkulor med likvärdig funktion men Apoteket arbetar för att få fram bättre alternativ för att kunna fasa ut mikroplaster.

De produktreklamationer som kommer in till Apoteket utreds noga genom orsaksanalys och personlig kontakt med den berörda kunden. Det ger värdefull information i den fortlöpande produktutvecklingen.

Apoteket granskar även att informationen på alla hälsoprodukter följer gällande regler och ger kunden korrekt vägledning.

HÖGA KRAV PÅ LEVERANTÖRER

Apoteket har omkring 1 100 produktleverantörer, varav två tredjedelar är leverantörer av läkemedel och en tredjedel är leverantörer av övriga hälsoprodukter. Leverantörerna finns i huvudsak i Europa och Asien.

Apotekets kvalitetskontroll börjar och slutar med kundens behov och önskemål, utan att tumma på ansvaret för miljö och människa.

Alla produkter som inte är receptbelagda läkemedel granskas i sju steg:

Merparten av Apotekets egna varumärken tillverkas i Sverige. Alla nya leverantörer av hälsoprodukter, det vill säga de leverantörer som inlett samarbete med Apoteket under året, har undertecknat Apotekets uppförandekod. I den ställs krav på systematiskt arbete med kvalitet, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, affärsetik och miljö. Ett minimum är att undvika miljöförstöring vid tillverkning, orimliga löner och arbetstider, barnarbete, tvångsarbete och andra oacceptabla förhållanden.

Samtliga (100 procent) nya leverantörer av hälsoprodukter utvärderas enligt kraven i Apotekets uppförandekod genom bland annat möten, befintliga tredjepartscertifikat och självutvärdering.

Apoteket genomför även revisioner på plats hos befintliga och potentiella leverantörer. Befintliga leverantörer är sådana som Apoteket har en pågående affärsrelation med, medan potentiella leverantörer ännu inte har godkänts för samarbete. Granskningen fokuseras i dessa fall på de krav i uppförandekoden som är mest relevanta för respektive leverantör.

Beroende på resultatet av revisionen tar Apoteket beslut om hur samarbetet ska fortsätta samt behovet av åtgärdsplaner och uppföljande revisioner.

Ambitionen är alltid att åtgärda avvikelser i nära dialog med leverantören. Samarbeten avslutas endast i undantagsfall, främst vid allvarliga förseelser mot uppförandekoden och om avvikelser inte rättas till. De flesta avvikelserna handlar om hälsa och säkerhet. Under året granskade Apoteket 44 nya leverantörer varav 14 reviderades på plats. Inga allvarliga brott mot kraven i uppförandekoden identifierades under året.

1

Behovskontroll: Alla Apotekets produkter ska göra det enklare för kunderna att må bra.

2

Leverantörskontroll: Enbart de mest seriösa leverantörerna och tillverkarna är goda nog och därför måste alla Apotekets leverantörer uppfylla högt uppsatta krav.

3

Funktionskontroll: Apoteket, fristående experter och konsumentpaneler säkerställer att det är rätt funktion och upplevd känsla på produkterna – både gällande innehåll och förpackning.

4

Skonsamhetskontroll: Experter granskar att produkterna är skonsamma för kunden, innebär minimal risk för allergi och inte innehåller några onödiga ingredienser.

5

Miljökontroll: Både Apotekets egna experter och oberoende experter granskar att produktens innehåll och förpackning motsvarar Apotekets höga miljökrav. Exempelvis ska ingredienser inte vara giftiga, svåra att bryta ned eller ansamlas i vattenmiljön.

6

Kompetenskontroll: Expertis och kunskap är viktigt för att Apoteket ska kunna rekommendera rätt produkt för kundens behov och därför utbildas och testas medarbetarnas kunskap regelbundet.

7

Kontrollerat av kunden: Apoteket har gjort allt i sin makt för att säkerställa att produkterna i apotekshyllorna är av bästa kvalitet. Men kunden är det tuffaste testet och givetvis får kunden pengarna tillbaka om kunden inte är nöjd, oavsett skäl.

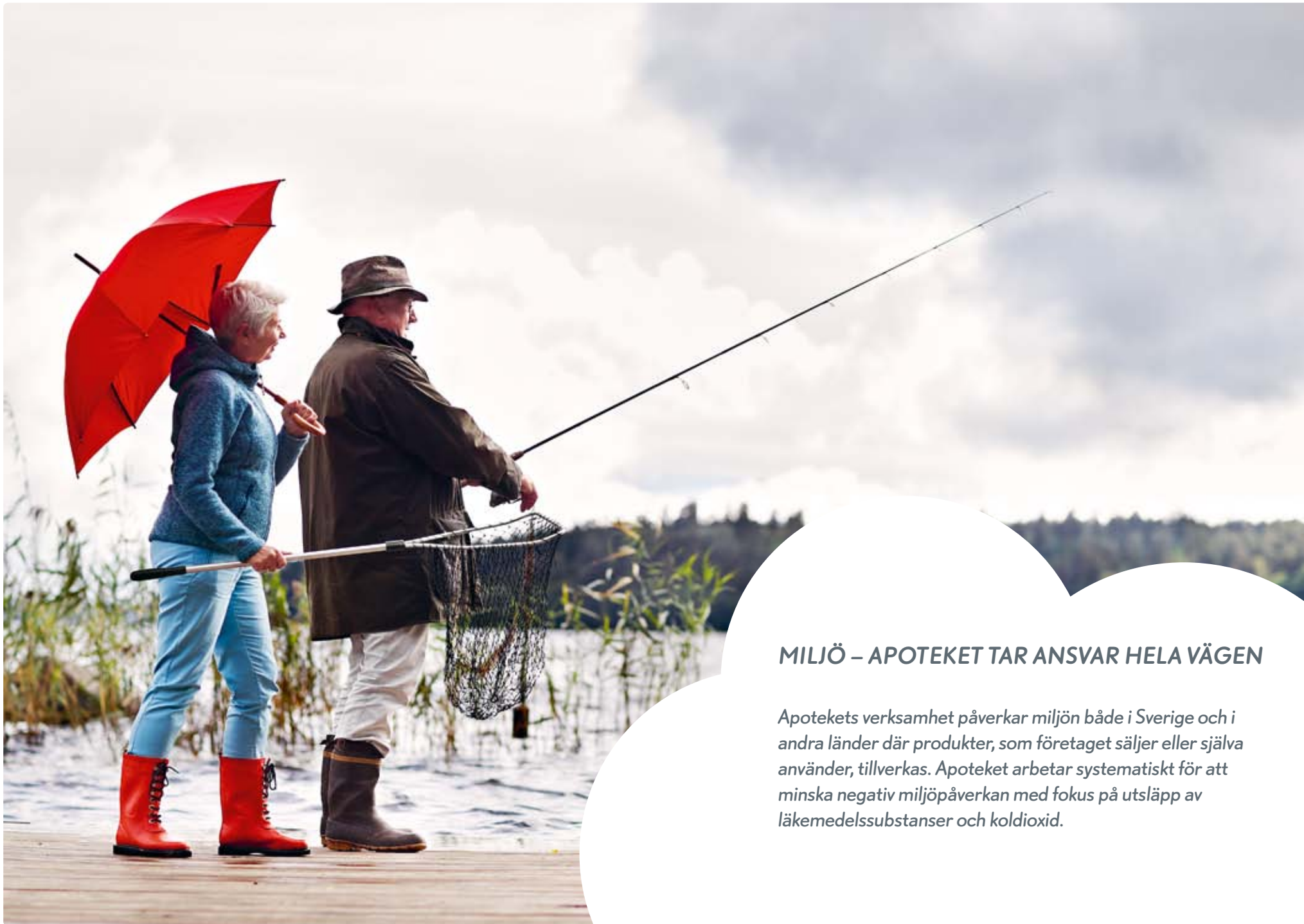
Apotekets ambition är även att indirekt påverka läkemedelsleverantörer när det gäller hänsyn till miljö och sociala aspekter. Det görs via branschföreningar, myndigheter och andra instanser.

ANSVARSFULLA INKÖP

Leverantörer av de produkter och tjänster som Apoteket köper till sin egen verksamhet, exempelvis arbetskläder och butiks-
inredning, omfattas också av Apotekets uppförandekod. Enligt

den nya inköpsriktlinje som fastställdes under året ska uppförandekoden finnas i samtliga avtal, det vill säga avtal som omfattar inköp av produkter som säljs vidare till kund men också produkter och tjänster som används inom företaget. I riktlinjen tydliggörs också att kvalitet, miljö och hållbarhet ska beaktas i den kravspecifikation som görs i samband med centrala och lokala inköp. Syftet är både att minska påverkan på människor och miljö och samtidigt säkerställa kostnadseffektiva inköp.

MILJÖ – APOTEKET TAR ANSVAR HELA VÄGEN

Apotekets verksamhet påverkar miljön både i Sverige och i andra länder där produkter, som företaget säljer eller själva använder, tillverkas. Apoteket arbetar systematiskt för att minska negativ miljöpåverkan med fokus på utsläpp av läkemedelssubstanser och koldioxid.

Apotekets verksamhet påverkar miljön genom hela värdekedjan. Vid tillverkning och användning av läkemedel och hälsoprodukter släpps vissa läkemedelssubstanser och kemikalier ut i vattenmiljön. Utsläpp till luft sker när el och energi för uppvärmning används i leverantörernas fabriker och i Apotekets egna lokaler, samt vid transporter och tjänsteresor. Samtidigt påverkas miljön i positiv mening genom Apotekets rådgivning och tjänster kring hantering och användning av läkemedel. Rätt hantering och användning innebär att mängden kasserade läkemedel minskar.

LÄKEMEDEL PÅ GOTT OCH ONT

Läkemedel som används rätt bidrar till ett liv i hälsa. Det är en starkt bidragande orsak till bättre folkhälsa och ökad medellivslängd.

Tillverkning och användning har dock negativ påverkan på miljön. Eftersom Apoteket har tillhandahållandeskyldighet av alla godkända läkemedel har företaget hittills inte kunnat ställa samma sociala och miljömässiga krav på läkemedelsleverantörer som på leverantörer av övriga produkter. Apotekets ambition framåt är att minska miljöpåverkan i tillverkningsledet genom indirekt påverkan via branschorganisationer, myndigheter och andra instanser.

För att minska miljöpåverkan vid användning får kunderna råd om hur de ska använda läkemedel på rätt sätt och därigenom minska kassationsmängden. Kunderna uppmanas också att lämna överblivna läkemedel till ett apotek. Apoteket tar emot överblivna och kasserade läkemedel från såväl allmänheten som från de vård- och företagskunder med vilka Apoteket har avtal.

Allt läkemedelsavfall som samlas in och sådant som uppstår i den egna verksamheten skickas till säker förbränning. Under året skickades 378 ton läkemedelsavfall till förbränning. Det är en ökning med 22 ton jämfört med föregående år. Mängden farligt avfall minskade från 76 till 35 ton, vilket till största delen beror på att Apotekets tillverkning av specialläkemedel minskade i omfattning under året.

EFFEKTIVA TRANSPORTER

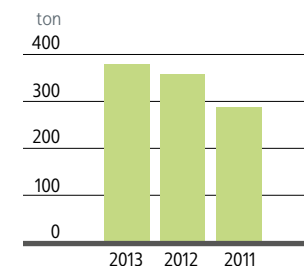
Transporter är navet i Apotekets varuförsörjning och en av källorna till koldioxidutsläppen som verksamheten ger upphov till. På Apotekets försörjningsenheter utförs orderplock, expediering och produktion av individförpackade läkemedel samt leverans av läkemedel och andra hälsoprodukter. Produkterna transporteras till Apotekets egna distributions- och försäljningskanaler samt direkt till kund.

Apotekets uppdrag att tillhandahålla läkemedel enligt gällande regelverk och kundernas krav går dock inte alltid hand i hand med ambitionen att minska utsläppen. Vissa transporter är oundvikliga när det handlar om produkter som måste nå kunden i rätt tid.

Transporterna delas in i Apotekets egna transporter och de transporter som utförs i andra grossisters regi. Apotekets möjligheter att påverka är störst i de egna transportflödena, det vill säga transportererna från den egna grossistverksamheten till de olika verksamheterna samt transportererna till företagets kunder.

Apotekets grossistverksamhet köper in varor från tillverkarna och distribuerar till företagets butiker och producerande enheter. Den egna grossistverksamheten är den volymmässigt största leverantören till företagets öppenvårdsapotek. Sammanlagt kommer cirka

Läkemedelsavfall som skickats för säker destruktion

De senaste årens ökning tyder på att fler konsumenter väljer att lämna in sina överblivna läkemedel på apotek.

Läkemedel och miljö

Aktiva läkemedelssubstanser som oförändrade passerar människokroppen och reningsverken påverkar levande organismer när de kommer ut i miljön. Läkemedel som spolas ner i avloppet eller slängs i hushållsavfallet kan också hamna i naturen. Många läkemedel tillverkas i lägstkostnadsländer som Indien och Kina, där mycket höga koncentrationer av läkemedel identifierats i avloppsvatten från läkemedelsfabriker. Det leder till stora miljö- och hälsoproblem, bland annat en ökad risk för antibiotikaresistens. En annan effekt man sett är att höga koncentrationer av läkemedelssubstanser i vattenmiljön kan påverka fortplantningsförmågan hos fiskar och groddjur.

55 procent av alla förpackningar som går till olika verksamheter inom företaget från Apotekets grossistfunktion.

Under 2014 inleder Apoteket ett samarbete med distributören Tamro kring hanteringen av den egna grossistverksamheten i syfte att effektivisera och ytterligare höja kvaliteten på leveranserna till apoteken.

Flera av Apotekets avtalskunder ställer hårda krav på transporter avseende service, ledtider och miljöanpassade fordon. Genom att samordna transporter, öka fyllnadsgrad i lastbilar och transportkollin samt använda miljövänligare fordon och bränsle minskar Apoteket utsläppen av koldioxid. Målet är att minska utsläppen av koldioxid från de egna transporterna i relation till antal levererade förpackningar.

De varutransporter som görs av andra grossister har Apoteket begränsad möjlighet att påverka. Under kommande år avser Apoteket att föra en dialog med grossisterna i syfte att kunna höja kraven på varutransporterna.

UTSLÄPP FRÅN VARUTRANSPORTER

De totala koldioxidutsläppen från årets varutransporter uppmättes till 6 584 ton att jämföras med 8 165 ton under 2012. Minskningen beror främst på att Apotekets grossister i större utsträckning utnyttjar det allmänna transportflödet. Det innebär i vissa fall att transportörerna inte bara samkör de olika apoteksaktörernas varor, utan även med andra detaljistens varor.

RESOR I TJÄNSTEN

Även medarbetarnas tjänsteresor ger upphov till utsläpp av växthusgaser. När resor är nödvändiga finns

krav på att medarbetare ska välja tåg framför flyg och nyttja miljöklassade bilar. Kraven kring tjänsteresor finns i företagets reseriktlinjer.

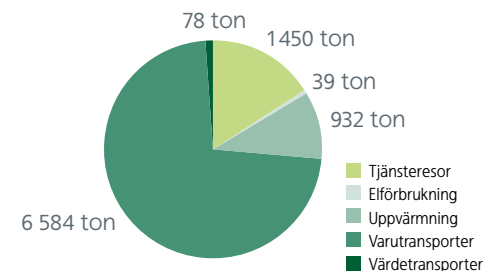
ENERGIANVÄNDNING

Effektiv energianvändning är en viktig fråga som går hand i hand med både minskade kostnader och miljöpåverkan. Omkring tio procent av Apotekets klimatpåverkan kommer från energianvändning. Den största delen utgörs av uppvärmning av lokaler och den vanligaste uppvärmningsformen är fjärrvärme. När det gäller el har de delar av verksamheten som har egna elabonnemang valt el som producerats från förnybara källor, som vind och vatten. Koldioxidutsläppen från elanvändning och uppvärmning har under året uppmätts till 971 ton, vilket innebär en minskning med 100 ton sedan föregående år.

STÄNDIG FÖRBÄTTRING FÖR MILJÖN

Sedan 2007 är Apoteket certifierat enligt ISO 14001. Företaget har därmed ett systematiskt uppföljnings- och förbättringsarbete på miljöområdet. Under året förlängdes Apotekets miljöcertifikat med ytterligare tre år. I samband med omcertifieringen gjordes en genomlysning av företagets arbetssätt och miljöpåverkan. Resultatet blev ett tydligare och effektivare ledningssystem som underlättar för medarbetarna att ta miljöhänsyn i sin vardag. I ledningssystemet ligger fokus på de aktiviteter där Apotekets miljöpåverkan är störst: hantering av läkemedelsavfall, utsläpp av koldioxid, tillverkning och försäljning av läkemedel, försäljning av övriga produkter samt rådgivning och utbildning.

Utsläpp av koldioxid

Apotekets totala koldioxidutsläpp var under året 9 083 (11 106) ton. Utsläpp från samtliga källor har minskat. Värde transporter inräknas från och med 2013.

Transporter och miljö

Transporter är en förutsättning för att Apotekets produkter ska nå kunderna. De transportled där Apoteket har möjlighet att påverka är från grossistledet till apotek och från apotek till kund. Transporterna utförs till stor del med fordon som drivs av fossila bränslen, vilka är en källa till utsläpp av växthusgaser som påverkar klimatet. Medarbetarnas resor i tjänsten är en annan källa till utsläpp. Genom att Apoteket ställer krav på leverantörernas fordon och körsätt samt medarbetarnas resvanor minskar miljöpåverkan.

Hållbart företagande

Apotekets ambition är att vara den ledande och mest omtyckta apoteksaktören med en långsiktig god lönsamhet. För att lyckas med det krävs att verksamheten styrs på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart. Därför driver Apoteket utvecklingen att tydligare integrera hållbarhetsfrågorna i verksamhetsstyrningen.

För Apoteket är det viktigt att ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor finns med i processer och beslut på ett naturligt sätt. En hållbar verksamhetsstyrning bidrar till en hållbar utveckling och ger dessutom ägare, kunder och samarbetspartners ett mer värde som hjälper Apoteket att driva verksamheten mot uppsatta mål.

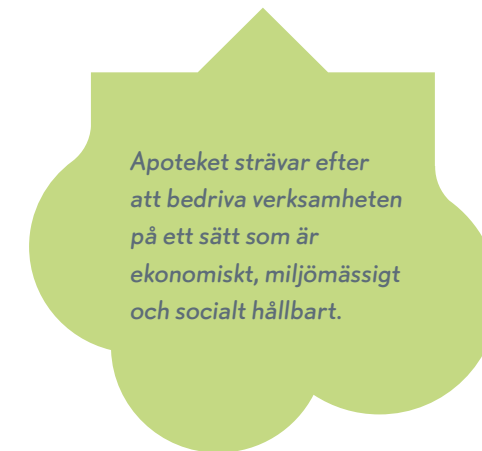
STYRNING OCH UPPFÖLJNING

Apotekets mål följs upp kontinuerligt i Apotekets olika ledningsgrupper samt i företagsledningen. De ekonomiska målen fastställs av Apotekets ägare medan hållbarhetsmål beslutas i företagsledningen och fastställs av styrelsen. Företagsledningen ansvarar för att handlingsplaner tas fram och implementeras så att målen kan uppnås. Varje kvartal genomförs dessutom en kvalitets- och miljöuppföljning för rapportering och beslut kring frågor som rör patientsäkerhet, kvalitet och hållbar utveckling i verksamhetsprocesserna.

LEDNINGSSYSTEM OCH SYSTEMATISKT ARBETE

Apotekets ledningssystem för kvalitet och miljö är ett redskap för systematisk styrning och uppföljning av verksamheten. Ledningssystemet består av processer och verktyg som behövs för nöjda kunder, patientsäkerhet, effektivitet, regelefterlevnad och minsta möjliga miljöpåverkan. Apotekets policyer fastställs av styrelsen och omfattar kvalitet, miljö, etik, personal, sortiment, inköp, varumärket, ekonomi och finans samt säkerhet. Riktlinjer som Apotekets uppförandekod (Code of Conduct) fastställs av verkställande direktören.

Avvikelse registreras och följs upp för att undvika att samma misstag begås i framtiden. Tydliga kvalitets-säkrade roller finns för de rådgivare som möter kunderna. Medarbetarna genomgår regelbundet utbildningar för att kvalitet samt hänsyn till miljö och sociala aspekter ska vara en naturlig del i det dagliga arbetet. Ledningssystemet utvärderas regelbundet vid kvalitets- och miljöuppföljning i ledningsgrupperna.

Apoteket strävar efter att bedriva verksamheten på ett sätt som är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart.

Särskild vikt läggs vid uppföljning av kundnöjdhet. Kundernas åsikter följs upp genom årliga undersökningar samt mer frekventa metoder som avstämningsmöten, hantering av kundsynpunkter, kundpaneler, mystery shopping och varumärkesanalyser. Resultatet från undersökningarna diskuteras regelbundet i företagsledningen och ligger till grund för strategiska beslut.

Apotekets systematiska arbetsmiljöarbete säkerställer en bra arbetsmiljö för medarbetarna. Arbetsmiljörisker uppmärksammas och åtgärdas löpande, exempelvis genom arbetsmiljöronder eller inför större förändringar på arbetsplatsen. Medarbetarnas synpunkter fångas upp via medarbetarundersökningen, avvikelssystemet samt statistiken över sjuk- och frisktal.

Ett systematiskt arbete bidrar till att Apoteket på ett effektivt och resurssnålt sätt kan tillfredsställa kundernas behov med hänsyn till hållbar utveckling och i enlighet med regulatoriska och andra krav.

Apotekets intressenter

Apotekets intressenter är de kunder, medarbetare, samarbetspartners och andra grupper som på något sätt påverkar, påverkas av eller har intresse av Apotekets verksamhet.

För att kunna bedriva en verksamhet som tar hänsyn till dessa grupper förs dialog via olika kanaler under året. Exempelvis fångas konsumenters synpunkter upp och besvaras via Apotekets kundservice eller något av de lokala apoteken. Med avtalskunderna förs dialog vid till exempel avtalsförhandlingar, uppföljningsmöten och löpande avstämningar.

Förväntningar hos företagets medarbetare har under året fångats upp i medarbetarundersökningen och vid ett 30-tal medarbetarmöten då företagets verkställande direktör mötte och förde dialog med alla medarbetare på flera platser runt om i Sverige.

APOTEKETS VIKTIGASTE FRÅGOR UNDER 2013

Varje år kartläggs dialogen mellan Apoteket och intressenterna för att se vilka frågor som varit särskilt viktiga under det gångna året. Utifrån kartläggningen genomförs en analys av vilka områden som strategiskt bör prioriteras i Apotekets verksamhet och vilket innehåll som ska lyftas fram i års- och hållbarhetsredovisningen.

Läs mer om Apotekets viktigaste frågor på följande sidor:

- Ekonomiska och hållbara mål, sidorna 12–13.
- Skärpta ägarkrav på hållbar verksamhetsstyrning, sidorna 13 och 50.
- Produkters tillgänglighet och innehåll, sidorna 16–19, 30–33.
- Hälsa och säkerhet samt förebyggande hälsoarbete, sidorna 24–27.
- Läkemedelsanvändning, miljöpåverkan och kassation, sidorna 24–27, 34–36.
- Stress, sjukfrånvaro och motivation hos medarbetarna, sidorna 26–27.
- Mångfald, sidorna 28–29.
- Granskning och uppföljning av leverantörer, sidorna 31–33.
- Miljöeffektiva transporter, sidorna 35–36.

För en mer utförlig beskrivning av metoden för intressentdialogen samt information om kanaler, frekvens och åtgärder, se sidorna 91–92.

Förvaltningsberättelse

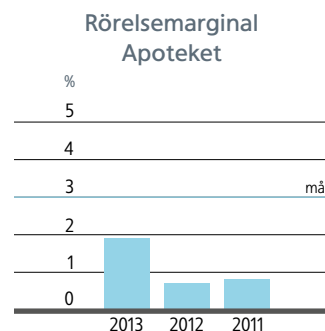
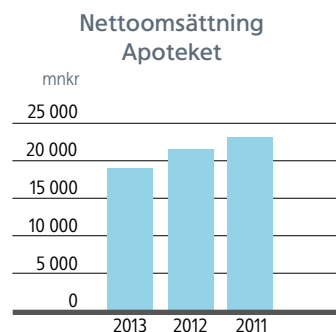
Styrelsen och verkställande direktören för Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2013. Bolaget har sitt säte i Solna.

ÄGARE

Apoteket ägs av svenska staten och förvaltas av Finansdepartementet. Verksamheten bedrivs enligt marknadsmässiga villkor och krav.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER 2013

- Apoteket fick i april reviderad ägaranvisning och nya ekonomiska mål.
- För att öka tillgängligheten och skapa en mer effektiv varuhantering ingick Apoteket i oktober ett avtal med läkemedelsdistributören Tamro. Avtalet gäller från 1 mars 2014.
- Migreringar av dosuppdag från Apoteket till nya aktörer genomfördes under året. Till följd av det avvecklades dosapoteken i Vänersborg och Göteborg. Beslut har även tagits om att avveckla dosapoteket i Malmö.
- Apoteket avvecklade verksamheten för dosdispenserade läkemedel i Tyskland och all verksamhet i Apoteket är därmed koncentrerad till Sverige.
- Apoteket tog beslut om att avveckla satsningen på franchisedrift av öppenvårdsapotek. De berörda apoteken övergår successivt i egen drift.
- Karolinska Institutet och Lunds universitet tecknade ett omfattande avtal med Apoteket om läkemedelsförsörjning.
- Apotekets huvudkontor flyttade i mars till nya lokaler i Solna.
- Apotekets miljöcertifikat (ISO 14001) förlängdes tre år efter extern revision.

Nettoomsättning och resultat

Under 2013 minskade Apotekets nettoomsättning med 11,9 procent eller 2 545 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 18 847 (21 392) miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av ökad konkurrens på både vårdmarknaden och konsumentmarknaden.

INTÄKTSANALYS

För egendrivna butiker inom Konsument minskade försäljningen av receptförskrivna läkemedel medan försäljningen av receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter ökade. Den successiva övergången till franchise-drift medverkade också till en minskning.

Försäljningen inom Vård & Företag minskade som en följd av tappade landstingsavtal. Försäljning av dosdispenserade läkemedel minskade främst till följd av att andra aktörer tagit över verksamhet i tre regioner.

RESULTAT

Rörelseresultatet för 2013 uppgick till 354 (141) miljoner kronor, vilket var en förbättring med 213 miljoner kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Det är i huvudsak förbättrade bruttomarginaler,

lägre personalkostnader och övriga omkostnader som medverkar till resultatförbättringen.

Omstruktureringskostnader har belastat resultatet med 44 (85) miljoner kronor.

Avskrivningarna uppgick till 192 (198) miljoner kronor.

RESULTAT EFTER SKATT

Resultat efter skatt uppgick till 364 (232) miljoner kronor vilket var en ökning med 132 miljoner kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Utöver förbättringen av rörelseresultatet påverkas resultatet av ett bättre finansnetto, främst avseende finansnettot för pensioner som uppgick till 87 (60) miljoner kronor. Finansnettot för pensioner har beräknats enligt ny redovisningsprincip för pensioner, IAS 19R.

Skattekostnader uppgick till 72 miljoner kronor vilket motsvarar en skattesats på 17 procent. Den låga skattesatsen förklaras främst av att i perioden redovisas uppskjuten skattefordran avseende tidigare oredovisade underskottsavdrag hänförliga till de avvecklade verksamheterna i Norge och Tyskland.

FÖRSÄLJNINGSSAMMANSTÄLLNING

Belopp i mnkr	Helår 2013	Helår 2012	Förändring %
Konsument	11 141	11 407	-2,3
Vård & Företag	7 468	9 804	-23,8
Övrigt ¹	238	181	31,5
Summa nettoomsättning	18 847	21 392	-11,9

1) Övrigt avser i huvudsak försäljning till franchisetagare.

KASSAFLÖDE

Det operativa kassaflödet uppgick till 860 (–56) miljoner kronor för perioden och förbättringen förklaras huvudsakligen av förbättrat rörelseresultat och minskat rörelsekapital.

Kassaflödet från den finansiella verksamheten uppgick till –877 (–114) miljoner kronor. Minskat lånebehov förklaras huvudsakligen av förbättrat operativt kassaflöde samt av erhållen gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse om 690 (267) miljoner kronor. Utbetalad utdelning uppgick till 31 miljoner kronor.

Periodens kassaflöde uppgick till –17 (–170) miljoner kronor och likvida medel uppgick den 31 december 2013 till 36 (53) miljoner kronor.

INVESTERINGAR

Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick till 135 (134) miljoner kronor, varav huvuddelen utgörs av investeringar i samband med ny- och ombyggnation av apotek samt investeringar i it-stöd. Avyttring av anläggningstillgångar uppgick till 23 miljoner kronor.

NYCKELTAL, KVARTALSVIS

	2013:4	2013:3	2013:2	2013:1	2012:4	2012:3	2012:2	2012:1
Nettoomsättning, mnkr	4 623	4 461	4 838	4 925	5 342	5 074	5 420	5 556
Rörelseresultat, mnkr	55	86	115	99	37	70	14	21
Rörelsemarginal, %	1,2	1,9	2,4	2,0	0,7	1,4	0,3	0,4

FINANSIELL STÄLLNING, LIKVIDITET OCH RÄNTABILITET

Det egna kapitalet uppgick den 31 december 2013 till 4 389 miljoner kronor, vilket var 1 349 miljoner kronor högre än vid årets ingång. Förändringen motsvaras av periodens totalresultat och utbetald utdelning.

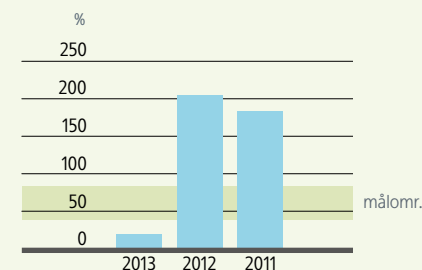
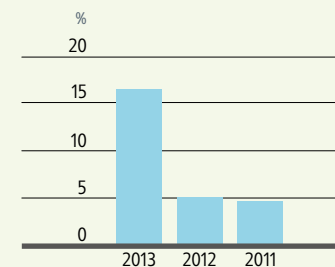
Apotekets skuldsättningsgrad uppgick till 18 procent att jämföra med 203 procent vid föregående årsskifte. Soliditeten uppgick till 56 (38) procent. Räntabiliteten på sysselsatt kapital uppgick till 16,3 (5,0) procent och räntabiliteten på eget kapital till 10,2 (8,8) procent för den senaste tolv månadersperioden.

Räntebärande nettolåneskuld uppgick till 285 miljoner kronor per december 2013 att jämföra med 1 785 miljoner kronor vid årets ingång.

Minskningen beror på gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse samt positivt operativt kassaflöde.

Analys av förändring räntebärande nettolåneskuld

mnkr	2013	2012
IB 1 jan	1 785	1 776
Operativt kassaflöde	–860	56
Utdelning	31	200
Gottgörelse	–690	–267
Övrigt	19	20
UB 31 december	285	1 785

Skuldsättningsgrad**Räntabilitet på sysselsatt kapital**

Verksamheten i dotterbolaget Apoteket Farmaci AB integrerades i Apoteket AB den 1 februari 2013.

Moderbolaget

Nettoomsättningen för Apoteket AB uppgick under 2013 till 18 400 (13 960) miljoner kronor. Ökningen förklaras huvudsakligen av att verksamheten i dotterbolaget Apoteket Farmaci AB överlätits till moderbolaget.

Rörelseresultatet uppgick till 861 (–88) miljoner kronor. Resultatet efter skatt uppgick till 642 (56) miljoner kronor.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 979 (94) miljoner kronor. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till –122 (–147) miljoner kronor. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till –876 (–114) miljoner kronor. Under året har gottgörelse erhållits från Apotekets pensionsstiftelse om 690 miljoner kronor.

Periodens kassaflöde uppgick till –19 (–167) miljoner kronor.

HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE FÖR BEDÖMNING AV UTVECKLING, RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som redovisas för koncernen är också relevanta för moderbolaget.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Apotekets verksamhet är liksom all affärsverksamhet utsatt för risker och osäkerhetsfaktorer som kan påverka bolagets förmåga att genomföra strategiska planer samt dess resultat och ställning. Apotekets riskhantering syftar till att identifiera risker som kan ha påverkan på verksamheten och förmågan att nå mål. För Apoteket handlar det om att förebygga kända risker samt att ha en beredskap för att hantera risker som företaget kan utsättas för.

RISKANALYS

Efter den årliga genomgången av affärsplanen genomförs riskanalyser i Apotekets olika verksamhetsområden. Dessa analyser summeras till en total riskanalys för företaget. Företagsledningen prioriterar sedan utifrån väsentlighet och sannolikhet så att cirka tio huvudrisker slutligen kvarstår. Analysen sker baserat på ekonomisk påverkan och sannolikhet. Den omfattar riskfaktorer med effekter på både kort och lång sikt där det beträffande ekonomisk påverkan även tas hänsyn till hållbarhetsrelaterade risker. Riskerna kategoriseras i omvärlds- och marknadsrisker, operativa risker och finansiella risker.

För risker som inte tillhör huvudriskerna ansvarar respektive ledamot i företagsledningen.

OMVÄRLDS- OCH MARKNADSRISKER

Omvärlds- och marknadsrisker avser externa händelser och förändringar som är kopplade till Apotekets omvärld och den marknad som företaget agerar på.

För Apoteket utgörs dessa risker främst av marknadsregleringar, ökad konkurrens och PR-risker.

Svenska staten har genomfört ett antal utredningar för att kartlägga effekterna av omregleringen av apoteksmarknaden. Dessa utredningar kan påverka spelreglerna på apoteksmarknaden. Det finns en risk att marknaden fortsätter att regleras och Apoteket får fler begränsningar från ägaren.

Den ökade konkurrensen utgör en risk som sker via nya aktörer, samgåenden och nya kunderbidandena.

Negativ publicitet i media och sociala medier kan påverka Apotekets kunder, såväl konsumenter som vård- och företagskunder.

OPERATIVA RISKER

Operativa risker utgörs av interna faktorer eller händelser som kan påverka förutsättningarna för att nå Apotekets uppsatta mål.

Apotekets operativa risker består främst av it-förändringar, organisationsomställning och kontanthantering. Under mitten av 2012 försattes leverantören gällande kontanthantering, Panaxia, i konkurs och Apotekets rutiner för kontanthantering kom i fokus. Under 2013 arbetade Apoteket med att förebygga kontantriskerna genom att ha goda kontroller som utförs i tid och återkommande finansiella genomgångar av de leverantörer och kunder som Apoteket gör affärer med.

FINANSIELLA RISKER

Finansiella risker avser risken för att en specifik finansiell tillgång varierar över tiden.

Apoteket har ett stort pensionsåtagande som tryggs i Apotekets pensionsstiftelse. Stiftelsens uppgift är att trygga arbetsgivarens pensionsåtagande genom att placera stiftelsens tillgångar på ett aktsamt sätt. Om värdet på tillgångarna i pensionsstiftelsen utvecklas negativt kan det medföra att

Apoteket måste skjuta till kapital för att säkra trygget av pensionsåtagandet.

För att säkerställa adekvat riskkontroll har stiftelsen ett tydligt definierat riskmandat. Återrapportering från stiftelsen sker månadsvis.

Apotekets verksamhet är i begränsad omfattning utsatt för valuta-, ränte- och kreditrisker. Försäljningen sker i stor utsträckning mot kort- och kontantbetalning. På avtalsmarknaden utgörs kunderna främst av kommuner och landsting. Sammantaget är kreditrisken låg.

Den finansiella riskhanteringen styrs av Apotekets finanspolicy. För mer information om den finansiella riskhanteringen, se not 21.

KÄNSLIGHETSANALYS

	Beräknad effekt, mnkr
1% förändring av nettoomsättning, förskriven försäljning	100
1% förändring av nettoomsättning, egenvårdsförsäljning	25
1% förändring av lönekostnader inklusive sociala avgifter	20
0,25% förändring av diskonteringsränta vid beräkning av nuvärde för den förmånsbestämda pensionsförpliktsen	250

Hållbarhetsarbete inom fyra områden

Apotekets hållbarhetsarbete fokuseras kring fyra prioriterade områden – hälsa, mångfald, sortiment och miljö. Det handlar om hälsa och mångfald bland både kunder och medarbetare, ett noga utvalt sortiment och ansvarsfulla leverantörsrelationer, minskad klimatpåverkan från transporter samt minskad miljöpåverkan från läkemedel.

Under 2013 har Apoteket nått flera av hållbarhetsmålen. Medarbetarna har överträffat målsättningen när det gäller att erbjuda rådgivning till kunderna och ställa rätt frågor för att kunna erbjuda kompletterande produkter. Samtliga nya leverantörer av hälsoprodukter har undertecknat Apotekets uppförandekod.

Apoteket nådde inte årets mål för försäljning av hälso-tjänster och lyckades inte förlänga avtal med så många landsting och regioner som önskat.

En översikt över Apotekets hållbarhetsmål finns på sidorna 12–13. Mer information om specifika mål och utfall finns på sidorna 24–36 samt sidan 93.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Apoteket har inga väsentliga händelser efter balansdagen att rapportera.

Riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare

På årsstämman 2013 godkändes styrelsens förslag till riktlinjer som innebär att bolaget ska tillämpa de principer som beslutats av regeringen ”Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande” den 20 april 2009. Riktlinjerna omfattar ett antal vägledande principer.

Bolaget ska säkerställa att den totala ersättningen till ledande befattningshavare är rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig, samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda.

Bolaget ska säkerställa att ersättningarna till ledande befattningshavare följer de av stämman fastställda riktlinjerna. Baserat på de underlag, som legat till grund för styrelsens ursprungliga beslut om ersättning, samt med utgångspunkt i styrelsens bolagsstyrningsrapport, ska bolagets revisorer granska att beslutade ersättningsnivåer och övriga anställningsvillkor inte överskridits. Bolagets revisorer ska vidare årligen inför styrelsens bokslutssammanträde i särskild rapport till styrelsen redovisa sina iakttagelser beträffande ledande befattningshavares och övriga anställdas anställningsvilkors överensstämmelse med styrelsens beslut och av årsstämma fastställda riktlinjer. Om riktlinjerna enligt revisorns mening inte har följts ska skälen för denna bedömning framgå. Bolaget ska för detta ändamål löpande genomföra marknads-

jämförelser för att säkerställa att ersättningarna följer ersättningsprinciperna i förhållande till jämförbara företag.

Bolaget ska innan beslut om enskild ersättning fattas säkerställa att det finns skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad för beslutad ersättning.

Bolaget ska tillämpa dessa riktlinjer i samtliga dotterbolag och riktlinjerna ska godkännas av årsstämma för respektive dotterbolag.

Bolaget ska genom ersättningsutskottet bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Lön och ersättningar till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare framgår av not 8.

FÖRSLAG TILL RIKTLINJER ATT GÄLLA FÖR TIDEN FRÅN NÄSTA ÅRSSTÄMMA

Styrelsens förslag till årsstämman 2014 är att Apoteket tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen, vilket överensstämmer med de riktlinjer som gällt under 2013.

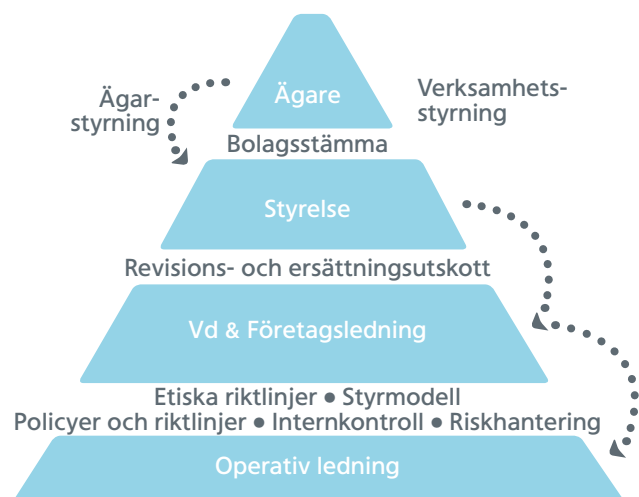
För ytterligare information om statens ägarpolicy, se regeringens webbplats.

Vinstdisposition

Styrelsens förslag till vinstdisposition finns på sidan 84.

Bolagsstyrningsrapport

Apoteket Aktiebolag (publ) är ett publikt aktiebolag med säte i Solna. Svenska staten äger samtliga aktier i Apoteket och ägandet utövas av Finansdepartementet.

BOLAGSSTYRNING

Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta statens ägande i bolag så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och att särskilt beslutade samhällsuppdrag utförs väl. De statligt ägda bolagen lyder under samma lagar som

privatägda bolag, till exempel aktiebolags-, årsredovisnings-, konkurrens- och bokföringslagen. Det finns inte några särregler för statligt ägda bolag.

I statens ägarpolicy redogör regeringen för tillämpliga ramverk och sin inställning i viktiga principfrågor avseende bolagsstyrningen av samtliga statligt ägda bolag. Ägarpolicyen ligger till grund för Apotekets bolagsstyrning tillsammans med Apotekets bolagsordning, ekonomiska mål och ägaranvisningar. Ägarpolicyen omfattar särskilda riktlinjer för extern ekonomisk rapportering och för anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Ägaren ställer krav på Apoteket att agera föredömligt inom området hållbart företagande vilket innefattar områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö, antikorrupcion, affäretik, jämställdhet och mångfald. Apoteket ska även tillämpa Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Avvikelser från Koden redovisas i tabellen nedan.

BOLAGSSTÄMMA

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ genom vilken ägaren utövar sitt inflytande över bolaget. Förutom ägaren har även riksdagens ledamöter rätt att delta vid stämman och allmänheten ska ges möjlighet att närvara. Årsstämman utser styrelse och styrelsens ordförande, beslutar om arvode till styrelse och revisorer, fastställer resultat- och balansräkning, vinst-disposition samt övriga ärenden som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy.

AVVIKELSETABELL

Regel i Kodex	Avvikelse	Förklaring
2.1–2.7: Bolaget ska ha en valberedning.	Valberedning har inte inrättats.	Enheten för statligt ägande inom Finansdepartementet ansvarar för nomineringsprocessen.
4.5: Redovisning av oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare.	Beroende i förhållande till större aktieägare redovisas inte.	Regeln syftar i huvudsak till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas skäl för att redovisa oberoende i detta avseende.

Enligt bolagsordningen ska Apoteket bedriva sin verksamhet på sådant sätt att en god läkemedelsförsörjning i Sverige främjas. Apotekets ekonomiska mål, uppdrag och begränsningar i sin helhet framgår av stämmoprotokoll och ägaranvisningar, vilka finns på apoteket.se/omapoteket/bolagsstyrning.

ÄGARANVISNING

Ägaranvisningen för Apoteket innehåller både uppdrag och begränsningar. Syftet är att säkerställa en väl fungerande marknad och en god läkemedelsförsörjning. Apoteket har till och med den 30 juni 2015 ansvar för befintliga apoteksombud. Mer information om ägaranvisningen finns på apoteket.se/omapoteket/bolagsstyrning.

STYRELSE

Styrelsen ansvarar för övergripande organisationsfrågor samt den strategiska inriktningen av Apoteket. Styrelsen ska säkerställa att verksamheten åtnjuter offentligt förtroende och att Apoteket bedriver verksamheten inom de ramar som lagstiftningen, bolagsordning, ägaranvisningar samt statens ägarpolicy ger.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt eget arbete och för ansvarsfördelningen mellan styrelsen och revisions- samt ersättningsutskott. Ansvarsfördelning mellan styrelse och verkställande direktör samt rapportinstruktion regleras i vd-instruktionen som även den fastställs årligen av styrelsen.

NOMINERINGSFÖRFARANDE

Nomineringsprocessen för styrelseledamöter drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Finansdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Därefter fastställs eventuellt rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. Urvalet av ledamöter kommer från en bred rekryteringsbas. Då processen avslutas offentliggörs nomineringarna enligt Kodens riktlinjer.

	Invald år	Möten styrelse	Möten revisionsutskott	Möten ersättningsutskott	Ordinarie arvode, tkr	Arvode utskottsarbete, tkr
Christian W Jansson ¹	2009	8/8			300	
Gert Karnberger ²	2009	8/8	6/6		150	25
Kristina Schauman ³	2009	8/8	6/6		150	50
Elisabet Wenzlaff ⁴	2009	8/8		4/4	150	
Maria Curman ⁵	2012	8/8		4/4	150	
Leif Ljungqvist ⁶	2012	8/8	6/6			
Carina Jansson ⁷	2002	5/7			24	
Carin Sällström-Nilsson ⁸	2009	8/8			24	
Marie Redeborn ⁹	2012	8/8			24	
Anna Ekergren ¹⁰	2013	1/1			2	
Gunilla Larsson ¹¹	2009	8/8			24	

- 1) Styrelsens ordförande.
- 2) Ledamot i revisionsutskottet.
- 3) Ordförande i revisionsutskottet.
- 4) Ordförande i ersättningsutskottet.
- 5) Ledamot i ersättningsutskottet.
- 6) Ledamot i revisionsutskottet.
- 7) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet. Avgick i november 2013.
- 8) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceuter.
- 9) Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceuter.
- 10) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Unionen, från december 2013. Avgick i mars 2014.
- 11) Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Unionen.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Apotekets styrelse består av sex ledamöter och inga suppleanter. Utöver bolagsstämموvalda ledamöter utser arbetstagarorganisationerna två ledamöter och två suppleanter. Vid Apotekets årsstämma 2013 omvaldes Christian W Jansson (ordförande), Gert Karnberger, Kristina Schauman, Elisabet Wenzlaff, Maria Curman och Leif Ljungqvist. Styrelsen besitter en gedigen kompetens och erfarenhet inom relevanta områden vilket skapar goda förutsättningar för att Apoteket ska kunna bedriva verksamhet på den omreglerade apoteksmarknaden. Unionen har utsett Anna Ekergren som ordinarie ledamot till

och med 31 mars 2014 och Gunilla Larsson som suppleant. Unionen kommer under 2014 utse en ny ordinarie ledamot i styrelsen. Sveriges Farmaceuter har utsett Carin Sällström-Nilsson som ordinarie ledamot och Marie Redeborn som suppleant. Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med tre ledamöter i revisionsutskottet och två ledamöter i ersättningsutskottet. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen, men närvarar vid mötena. Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidorna 98–99.

STYRELSENS ORDFÖRANDE

Ordföranden ska säkerställa att styrelsearbetet bedrivs effektivt och i enlighet med ägarens riktlinjer och beslut, vilket bland annat omfattar ansvaret att leda styrelsearbetet, ansvara för kontakten med ägaren i ägarfrågor och förmedla ägarens synpunkter, efter samråd med verkställande direktör fastställa förslag till dagordning och att se till att styrelsen får tillfredsställande informations- och beslutsunderlag. Ordföranden svarar också för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av verkställande direktören och det egna arbetet.

ERSÄTTNINGSAUTSKOTT

Ersättningsutskottets uppgifter är att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Utskottet består av Elisabet Wenzlaff (ordförande) och Maria Curman. Ersättningsutskottet sammanträdde fyra gånger under 2013.

REVISIONSAUTSKOTT

Revisionsutskottet ska bistå styrelsen med att kvalitetssäkra bolagets och koncernens finansiella rapportering. Utskottet består av Kristina Schauman (ordförande), Gert Karnberger och Leif Ljungqvist. Revisionsutskottet sammanträdde sex gånger under 2013.

STYRELSENS ARBETE 2013

Styrelsen höll sammanlagt åtta möten under 2013, varav ett konstituerande, fyra ordinarie möten och tre möten per telefon. Styrelsen behandlade bland annat följande frågor:

- Bokslutskommuniké, inklusive förslag till utdelning
- Års- och hållbarhetsredovisning

- Delårsrapporter
- Strategisk affärsplan och budget
- Ägaranvisning och bolagsfrågor
- Investeringsärenden
- Organisations- och strukturförändringar
- Övergripande mål för hållbart företagande

REVISORER

Revisor utses på årsstämman med uppgift att granska bolagets finansiella rapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget. Vid årsstämman 2013 valdes Ernst & Young AB till revisorer, med Åsa Lundvall som huvudansvarig revisor, för en period om ett år fram till och med årsstämman 2014. Revisorernas oberoende ställning säkerställs av lagstiftning samt interna och externa yrkesetiska regler. Revisionsutskottet har träffat revisorn vid ett flertal tillfällen under året i samband med genomgång av delårsrapporter, internkontroll och övriga revisionsinsatser. Revisorn har träffat hela styrelsen i samband med fastställandet av års- och hållbarhetsredovisning.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH FÖRETAGSLEDNING

Styrelsen utser verkställande direktör i bolaget, som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastslagit. Den verkställande direktören utser övriga medlemmar i företagsledningen. Verkställande direktören ansvarar för att hålla ordföranden kontinuerligt informerad om väsentliga händelser och organiserar bolaget så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade vd-instruktionen. Företagsledningen leds av verkställande direktören och sammanträder en gång i månaden för att driva

och följa upp verksamheten. Företagsövergripande frågor och styrelsefrågor bereds i företagsledningen och investeringsärenden i Investeringsledningen som består av CFO (ordförande), verkställande direktör och chefsjurist. Uppföljning av verksamheten sker genom månatliga ekonomiska rapporter och kvartalsvisa uppföljningar. Hållbarhetsmålen följs upp kvartalsvis vid samma tillfälle. Företagsledningen presenteras närmare på sidorna 100–101.

ANTAGNA ERSÄTTNINGSPRINCIPER OCH ANSTÄLLNINGSVILLKOR FÖR VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ÖVRIGA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

I enlighet med statens ägarpolicy och Koden lägger styrelsen fram förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman. De principer och anställningsvillkor som antogs vid årsstämman 2013 framgår av not 8.

HÅLLBART FÖRETAGANDE PRIORITERAD FRÅGA

Hållbart företagande är en prioriterad fråga för Apoteket och dess ägare. Ägaren har under året skärpt kravet på att statliga bolag ännu tydligare ska integrera ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter i processer och beslut. Därför har Apoteket formulerat nya hållbarhetsmål, vilka i linje med ägarens krav bedöms vara övergripande, affärsdrivande, långsiktiga, utmanande, uppföljningsbara, kommunicerbara och engagerande. De stödjer också Apotekets vision ”Ett liv i hälsa”. Läs mer på sidorna 12–13.

Rapport om intern kontroll

Styrelsen är enligt aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning ytterst ansvarig för att bolaget har en god intern kontroll, processer och rutiner som säkerställer att fastlagda principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs samt att bolagets finansiella rapportering är upprättad i överensstämmelse med lag, tillämpliga redovisningsstandarder samt övriga krav. Denna rapport har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen 6:6 andra stycket andra punkten och är därmed avgränsad till internkontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen. Beskrivningen av koncernens system för internkontroll och risk omfattar även moderbolagets beskrivning av densamma.

Apoteket använder COSOs (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ramverk Internal Control Integrated Framework för att stödja utvecklingen av interna styr- och kontrollsystem. Den interna kontrollen beskrivs med hjälp av komponenterna kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, informationsspridning och uppföljning.

För att stärka arbetet med den interna kontrollen beslöts under hösten 2012 att etablera en funktion för intern kontroll. Funktionen är organisatoriskt placerad på Ekonomienheten och består av en befattning. Funktionen följer upp de kontrollaktiviteter som finns beslutade i bolaget och rapporterar avvikelser för den interna kontrollen, inklusive tidssatt åtgärdslista med tydligt ansvar, till bolagets Revisionsutskott och ledning. Funktionen har också ett nära samarbete med bolagets externa revisorer. Avvikelserna ska åtgärdas av respektive verksamhetschef. Exempel på kontroller är uppföljning av fullständigheten i faktureringen, lager och inköpsrutiner i butik och i Apotekets grossistverksamhet.

KONTROLLMILJÖ

Basen för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsprocesser, ansvar och befogenheter som är dokumenterade och kommunicerade i styrande dokument såsom riktlinjer, policies, instruktioner och manualer. Exempel på detta är arbetsfördelningen mellan å ena sidan styrelsen och å andra sidan verkställande direktören och de andra organ som styrelsen inrättat, instruktioner för attesträtt samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner.

Apoteket har en funktionsorganisation där intäktsansvaret är fördelat på Konsument och Vård & Företag. Dessa kommersiella enheter stöds av specialiserade enheter med ansvar för logistik, sortiment och marknad, etc. Dessa specialiserade enheter ska förutom att ge ett relevant stöd till de kommersiella enheterna tillvarata de möjligheter till skalfördelar som finns inom respektive område.

Dokumentation avseende principer och former för rapportering, intern styrning, kontroll och uppföljning finns samlade i interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Dessa görs tillgängliga för berörda medarbetare via Apotekets intranät och informationsmöten.

I grunden ansvarar varje verksamhetschef för den interna kontrollen.

Resultatet av de kontrollaktiviteter som genomförs presenteras och går igenom med respektive verksamhetschef på regelbundna möten.

RISKBEDÖMNING

Koncernens metoder för riskhantering syftar till att säkerställa att risker hanteras inom de ramar som fastställts.

Apoteket har en central ekonomifunktion som hanterar den löpande redovisningen för bolaget. För att kunna identifiera, analysera och besluta om hanteringen av eventuella fel i den finansiella rapporteringen är det väsentligt att ekonomienheten har en förståelse för processer, rutiner och dess risker. Poster i resultat- och balansräkningen riskbedöms löpande, speciellt inför kvartals- och årsbokslutet. Avgörande för om en aktivitet har hög risk är volym, komplexitet, värdering samt periodisering.

Apotekets verksamhet är beroende av ett väl fungerande it-stöd. Detta gäller även den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen eftersom transaktionerna skapas och hanteras i affärssystem. Under året har Apoteket bytt it-stöd inom Apotekets avtalsverksamhet med extra stort fokus på att säkerställa flöden och rutiner. Förbättring av processer såväl som it-stöd för butikerna har fortsatt under året.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteterna syftar till att upptäcka, korrigera och förebygga fel och ineffektivitet.

Det finns en väl definierad ansvarsfördelning gällande kontrollaktiviteter i bolaget. Ansvar och roller avseende den finansiella rapporteringen har definierats och kommunicerats till medarbetare inom Apoteket. För att minimera riskerna i finansiella flöden har kontrollaktiviteter införts inom viktiga områden såsom lager och inköp i butikerna och i Apotekets grossistverksamhet, fullständighet i faktureringen och dokumentation på genomförda och godkända tester av förändrade it-stöd.

INFORMATION OCH UPPFÖLJNING

Apoteket har etablerade informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen. Exempelvis sker detta i form av styrande dokument såsom interna policyer och riktlinjer. Apoteket följer upp efterlevnaden av dessa styrande dokument.

Styrelse och företagsledning får löpande information avseende den finansiella rapporteringen. De officiella rapporterna granskas och innefattar en öppen dialog med de externa revisorerna. Verkställande direktör och ledning vidareförmedlar informationen till medarbetarna i företaget och externa rapporter publiceras också på intranätet.

Varje månad analyseras det ekonomiska resultatet samt operativa nyckeltal för alla enheter inom företaget. Kvartalsvis har ledningen genomgång med verksamhetschefer där man går igenom resultat, nyckeltal och måluppfyllelse för verksamheten. På detta sätt får man en god bild över affärsläget och säkerställer att verksamhetsstyrningen fungerar i förhållande till målen.

STYRELSENS UPPFÖLJNING

Utfallet av koncernens process för riskbedömning och riskhantering behandlas årligen av styrelsen som följer upp att den omfattar alla väsentliga områden och ger en balanserad vägledning till olika befattningshavare. Styrelsen erhåller månatliga finansiella rapporter och vid varje styrelsesammanträde behandlas bolagets och koncernens finansiella ställning.

Koncernens internkontrollfunktion har under året följt upp de kontrollaktiviteter som finns beslutade i bolaget och rapporterat avvikelser till Apotekets revisionsutskott och ledning.

Någon internrevisionsfunktion finns idag inte upprättad inom Apoteket. Styrelsen har beslutat i frågan och bedömer att befintliga strukturer för uppföljning och utvärdering ger ett tillfredsställande underlag. För vissa specialgranskningar kan också externa insatser göras. Beslutet omprövas årligen.

Finansiella rapporter

Sida

54 Koncernens rapport över totalresultat

55 Koncernens kassaflödesanalys

56 Koncernens balansräkning

57 Koncernens förändring i eget kapital

58 Moderbolagets resultaträkning

58 Moderbolagets rapport över totalresultat

59 Moderbolagets kassaflödesanalys

60 Moderbolagets balansräkning

62 Moderbolagets förändring i eget kapital

Koncernens rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012 ¹
Nettoomsättning		18 847	21 392
Övriga rörelseintäkter		125	132
Summa intäkter	5	18 972	21 524
Handelsvaror ²	16	-14 987	-17 175
Övriga externa kostnader	6, 7	-1 427	-1 651
Personalkostnader	8, 15, 29	-2 012	-2 359
Avskrivningar och nedskrivningar	12, 13	-192	-198
Rörelseresultat		354	141
Andelar i intresseföretags resultat	14	1	-2
Finansnetto – pensioner	15, 30	87	60
Övriga finansiella intäkter	21	1	3
Övriga finansiella kostnader	21	-7	-22
Resultat före skatt		436	180
Inkomstskatt	9, 30	-72	52
Årets resultat		364	232

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012 ¹
<i>Övrigt totalresultat</i>			
<i>Poster som inte kan omföras till resultatet</i>			
Aktuariella vinster	15, 30	1 303	1 044
Uppskjuten skatt	15, 30	-287	-255
<i>Poster som kan omföras till resultatet</i>			
Förändring omräkningsreserv		-	-3
Övrigt totalresultat		1 016	786
Årets totalresultat		1 380	1 018
Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		364	232
Årets totalresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		1 380	1 018
Resultat per aktie, kr	11	2 080	1 325
Antal aktier		175 000	175 000

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

2) Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Resultat före skatt		436	180
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		192	198
Förändring pensionsfordran		-252	-170
Övrigt		-43	13
Betald skatt		4	16
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		337	237
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		156	1
Förändringar av fordringar		827	193
Förändringar av skulder		-348	-353
Kassaflöde från den löpande verksamheten		972	78
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-59	-37
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	13	-76	-97
Avyttring anläggningstillgångar		23	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-112	-134
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Förändring av kortfristiga finansiella skulder		-1 517	-161
Erhållen gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse		690	267
Amortering av skuld		-19	-20
Utbetald utdelning	27	-31	-200
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-877	-114

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012
Årets kassaflöde		-17	-170
Likvida medel vid årets början		53	223
Likvida medel vid årets slut		36	53

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 1 (3) miljoner kronor.
Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 7 (22) miljoner kronor.

KONCERNENS OPERATIVA KASSAFLÖDE

Belopp i miljoner kronor	2013	2012
Kassaflöde från den löpande verksamheten	972	78
Investeringar i immateriella tillgångar	-59	-37
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-76	-97
Försäljning anläggningstillgångar	23	0
Operativt kassaflöde	860	-56

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2013	2012 ¹
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Immateriella tillgångar	12	83	65
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och markanläggningar		25	30
Inventarier		404	488
Summa materiella anläggningstillgångar		429	518
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Innehav i intressebolag	14	8	22
Pensionsfordran	15	3 635	2 771
Summa finansiella anläggningstillgångar		3 643	2 793
Summa anläggningstillgångar		4 155	3 376
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager	16	1 201	1 357
Kundfordringar	21	1 975	2 773
Aktuella skattefordringar		–	52
Övriga fordringar	17	282	289
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	149	172
Likvida medel	21	36	53
Summa omsättningstillgångar		3 643	4 696
SUMMA TILLGÅNGAR		7 798	8 072

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2013	2012 ¹
EGET KAPITAL			
Aktiekapital		175	175
Balanserad vinst		4 214	2 865
Summa eget kapital		4 389	3 040
SKULDER			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Uppskjuten skatt	10	941	704
Övriga avsättningar	20	–	10
Övrig långfristig skuld	21	–	23
Summa långfristiga skulder		941	737
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	21	321	1 838
Leverantörsskulder	21	1 802	1 992
Aktuella skatteskulder		68	–
Övriga skulder		4	154
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	239	260
Övriga avsättningar	20	34	51
Summa kortfristiga skulder		2 468	4 295
Summa skulder		3 409	5 032
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 798	8 072
<i>Ansvarsförbindelser</i>			
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti	20	37	35
Borgensförbindelser, övriga		55	56
Ställda säkerheter		Inga	Inga

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Koncernens förändring i eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Omräknings- reserv	Balanserad vinst	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2012		175	-2	2 483	2 656
Ändrad redovisningsprincip IAS 19R	30			-434	-434
Justerat ingående eget kapital		175	-2	2 049	2 222
Årets totalresultat			-3	1 021	1 018
Utdelning				-200	-200
Utgående balans per 31 december 2012		175	-5	2 870	3 040
Ingående balans per 1 januari 2013		175	-5	2 870	3 040
Årets totalresultat				1 380	1 380
Utdelning				-31	-31
Utgående balans per 31 december 2013		175	-5	4 219	4 389

Eget kapital är i sin helhet hänförligt till moderbolagets aktieägare.

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012
Nettoomsättning	5, 23	18 400	13 960
Övriga rörelseintäkter		124	123
Summa intäkter		18 524	14 083
Handelsvaror ¹	16, 23	-14 595	-10 502
Övriga externa kostnader	6, 7	-1 424	-1 550
Personalkostnader	8, 22, 29	-1 457	-1 957
Avskrivningar och nedskrivningar	12, 13	-187	-162
Rörelseresultat		861	-88
Resultat från andelar i koncernföretag	24	17	217
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	21, 23	3	3
Räntekostnader och liknande resultatposter	21, 23	-6	-26
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		875	106
Bokslutsdispositioner	25	-88	17
Resultat före skatt		787	123
Inkomstskatt	9	-145	-67
Årets resultat		642	56

1) Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Moderbolagets rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	2013	2012
Årets resultat	642	56
Övrigt totalresultat		
Förändring fond för verkligt värde	-	-
Totalresultat för året	642	56

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		875	106
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		187	162
Resultat från andelar i koncernföretag		-17	-217
Övrigt		5	-39
Erhållen gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse		-690	-267
Betald skatt		-28	-17
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		332	-272
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		-10	-75
Förändringar av fordringar		214	398
Förändringar av skulder		443	43
Kassaflöde från den löpande verksamheten		979	94
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-59	-37
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	13	-77	-87
Investering i finansiell anläggningstillgång		-	-23
Avyttring anläggningstillgångar		14	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-122	-147

Belopp i miljoner kronor	Not	2013	2012
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Förändring kortfristiga finansiella skulder		-1 535	-181
Erhållen gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse		690	267
Erhållet/lämnat koncernbidrag		-	-
Utbetald utdelning	27	-31	-200
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-876	-114
Årets kassaflöde		-19	-167
Likvida medel vid årets början		51	218
Likvida medel vid årets slut		32	51

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 3 (3) miljoner kronor.
Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 6 (26) miljoner kronor.

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2013	2012
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	12	83	64
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och markanläggningar	13	–	–
Inventarier		403	463
Summa materiella anläggningstillgångar		403	463
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	26	257	257
Fordringar hos koncernföretag		7	7
Innehav i intressebolag	14	9	18
Uppskjuten skattefordran	10	8	35
Summa finansiella anläggningstillgångar		281	317
Summa anläggningstillgångar		767	844
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager	16	1 201	1 192
Kundfordringar		1 972	1 654
Fordringar hos koncernföretag		39	645
Aktuella skattefordringar		–	46
Övriga fordringar	17	280	191
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	149	164
Likvida medel		32	51
Summa omsättningstillgångar		3 673	3 943
SUMMA TILLGÅNGAR		4 440	4 787

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2013	2012
EGET KAPITAL			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (175 000 aktier med kvotvärde 1 000 kronor)		175	175
Reservfond		35	35
Summa bundet eget kapital		210	210
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		135	110
Årets resultat		642	56
Summa fritt eget kapital		777	166
Summa eget kapital		987	376
Obeskattade reserver	28	668	580
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	20	34	49
Summa avsättningar		34	49
SKULDER			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till koncernföretag		7	7
Övriga långfristiga skulder		0	23
Summa långfristiga skulder		7	30

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2013	2012
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	21	321	1 838
Leverantörsskulder		1 802	1 513
Skulder till koncernföretag		308	69
Aktuella skatteskulder		68	0
Övriga skulder		6	114
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	239	218
Summa kortfristiga skulder		2 744	3 752
Summa skulder		3 453	3 782
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 440	4 787

<i>Ansvarsförbindelser</i>			
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti		37	33
Borgensförbindelser, övriga		55	56
Ställda säkerheter		Inga	Inga

Moderbolagets förändring i eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2012	175	35	247	63	520
Lämnad utdelning	–	–	–200	–	–200
Vinstdisposition	–	–	63	–63	–
Årets resultat	–	–	–	56	56
Utgående balans per 31 december 2012	175	35	110	56	376
Ingående balans per 1 januari 2013	175	35	110	56	376
Lämnad utdelning	–	–	–31	–	–31
Vinstdisposition	–	–	56	–56	–
Årets resultat	–	–	–	642	642
Utgående balans per 31 december 2013	175	35	135	642	987

Noter

Sida	Not
63	1. Allmän information
63	2. Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper
67	3. Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål
67	4. Moderbolagets redovisningsprinciper
68	5. Intäkternas fördelning
68	6. Operationella leasingavgifter
68	7. Arvode till revisorer och revisionsföretag
68	8. Löner, andra ersättningar och kostnader
72	9. Inkomstskatt
72	10. Uppskjuten skatt
73	11. Resultat per aktie
73	12. Immateriella tillgångar
74	13. Materiella anläggningstillgångar
75	14. Innehav i intresseföretag
75	15. Pensionstillgångar i koncernen
77	16. Varulager
77	17. Övriga fordringar
77	18. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
77	19. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
77	20. Övriga avsättningar
78	21. Finansiella instrument och finansiell riskhantering
80	22. Medelantal anställda
80	23. Transaktioner med närstående
80	24. Resultat från andelar i koncernföretag
80	25. Bokslutsdispositioner
81	26. Andelar i koncernföretag
81	27. Utdelning per aktie
81	28. Obeskattade reserver
82	29. Pensioner i moderbolaget
83	30. Ändrad redovisningsprincip IAS 19R
83	31. Händelser efter balansdagen

Not 1 ALLMÄN INFORMATION

Apoteket AB (publ) (moderbolaget) och dess dotterbolag (sammanslaget koncernen) distribuerar och säljer läkemedel och hälsoprodukter samt tjänster inom läkemedels- och hälsovårdsområdet, huvudsakligen via ett nätverk av apotek. Moderbolaget är ett registrerat aktieföretag med säte i Solna. Huvudkontorets besöksadress är Dalvägen 12, 169 03 Solna.

Den 7 mars 2014 godkände styrelsen och verkställande direktören års- och koncernredovisning för räkenskapsåret 2013 som kommer att föreläggas årsstämman den 10 april 2014.

Not 2 SAMMANFATTNING AV VIKTIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som är godkända av EU-kommissionen. Vidare har Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner" tillämpats. Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga antaganden och uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper. De områden, som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 3.

Förutsättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, som också är rapporteringsvalutan för såväl moderbolaget som koncernen. Samtliga belopp som anges är, om inget annat anges, avrundade till närmaste miljon kronor. Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden.

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Moderbolagets redovisningsprinciper framgår av not 4.

Ändrade redovisningsprinciper

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisningen för 2012, med följande undantag på grund av nya eller omarbetade standarder, tolkningar och förbättringar som antagits av EU och som ska tillämpas från och med 1 januari 2013. Endast de förändringar som har betydelse för Apoteket omfattas av redogörelsen.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

IAS 1 Presentation av övrigt totalresultat, ändring – standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 juli 2012 eller senare. Förändringen innebär att grupperingen av transaktioner som redovisas i övrigt totalresultat förändras. Poster som ska återföras till resultatet ska redovisas separat skilt från de poster som ej ska återföras till resultatet. Förslaget ändrar inte på det faktiska innehållet i övrigt totalresultat utan enbart uppställningsformen.

*Not 2 forts.**IAS 19R Ersättningar till anställda*

Betydande förändringar främst avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner började gälla 1 januari 2013, där bland annat möjligheten att periodisera aktuella vinster och förluster som en del av "korridoren" inte längre får tillämpas utan dessa ska redovisas löpande i övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjäning avseende förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionskulld samt de finansiella poster som avser den förmånsbestämda planen. Gällande effekter på koncernens resultat och ställning, se not 30.

Upplysningar om kommande standarder, ändringar och tolkningar

IFRS 9 Financial Instruments Recognition and Measurement (ej godkänd av EU)

Denna standard är en del i en fullständig omarbetning av den nuvarande standarden IAS 39. Standarden innebär en minskning av antalet värderingskategorier för finansiella tillgångar och innebär att huvudkategorierna för redovisning är till anskaffningsvärde respektive verkligt värde via balansräkningen. IFRS 9 måste tillämpas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2015 eller senare. Apoteket har ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements och ändring IAS 27 separata finansiella rapporter

Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2014 eller senare. IFRS 10 ersätter avsnittet i IAS 27 som behandlar upprättandet av koncernredovisning. Reglerna avseende hur koncernredovisning ska upprättas har inte förändrats. Förändringen avser snarare hur ett företag ska gå tillväga för att avgöra om bestämmande inflytande föreligger och således huruvida ett företag ska konsolideras.

Koncernredovisning

Dotterbolag är alla de företag där koncernen har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer än hälften av rösträtterna. Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagens egna kapital, som tillkommit efter förvärvet. Koncerninterna trans-

aktioner och balansposter samt realiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Under året har Apoteket ABs dotterbolag Apoteket Farmaci AB uppgått i moderbolaget genom ett inkrämsförvärv den 1 februari 2013.

Omräkning av utländska dotterbolag

Tillgångar och skulder i utländska dotterbolag omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar omräknas till verksamhets-årets genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid verksamhetsårets slut än vid verksamhetsårets början, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv. Vid avyttring av en utländsk verksamhet redovisas de ackumulerade omräkningsdifferenserna i resultaträkningen tillsammans med vinsten eller förlusten av avyttringen.

Intressebolagsredovisning

Intressebolag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 procent och 50 procent av rösterna. Innehav i intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärdet.

Koncernens andel av resultat, som uppkommit i intresseföretaget efter förvärvet, redovisas i resultaträkningen. Ackumulerade förändringar efter förvärvet redovisas som ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intressebolags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intressebolaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig förpliktelser eller gjort betalningar för intressebolagets räkning. Realiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernen och dess intressebolag förekommer ej.

Segmentrapportering

Ett rörelsesegment definieras som "en del av ett företag" (komponent). Karaktäristika för ett segment är bland annat;

- att det driver en affärsverksamhet från vilken det kan få intäkter och ådra sig kostnader (inklusive intäkter och kostnader i samband med transaktioner med andra delar av samma företag),
- vars rörelseresultat regelbundet följs upp av verkställande direktören som underlag för beslut om tilldelning av resurser till segment och bedömning av dess resultat,
- för vilket fristående finansiell information finns tillgänglig.

Apoteket bedrivs som ett rörelsesegment med intäkter från två marknader, konsumentmarknaden samt vård- och företagsmarknaden.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner, och vid omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen, med undantag av valutakursdifferenser avseende lån som är att betrakta som nettoinvestering i en utlandsverksamhet. Sådana valutakursdifferenser redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv.

Immateriella tillgångar

Aktiverade utvecklingsutgifter

Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inkluderar direkta utgifter för förvävade tjänster och material samt indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

I balansräkningen redovisade aktiverade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. De viktigaste kriterierna för aktivering är att utvecklingsarbetets slutprodukt har en påvisbar framtida intjäning och kassaflöde och att det finns tekniska och finansiella förutsättningar att fullfölja utvecklingsarbetet när det startas. Programvarulicenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I kostnader som är nära förknippade med produktion av programvaror ingår personalkostnader för programutveckling och en skäligen del av hänförliga indirekta kostnader.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består huvudsakligen av utgifter för anskaffande av hyresrätter samt lokalinredning som omklassificerats till immateriella tillgångar.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder. Licenser och balanserade

Not 2 forts.

utvecklingsutgifter som redovisas som tillgångar skrivs av under nyttjandeperioden som beräknas till fem år. Avskrivningstiden för övriga immateriella tillgångar uppgår till motsvarande kontraktstid.

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader redovisas till anskaffningsvärde, minskat med avskrivningar enligt plan som gjorts därefter. Mark redovisas till anskaffningsvärdet. Övriga materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången, kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar fördelas på deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet. Avskrivningar görs linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden, enligt följande:

Byggnader	20–40 år
Lokalinredning i annans fastighet	7 år
Maskiner	5–10 år
Fast lokalinredning	5 år
Fordon	5 år
Inventarier och installationer	3–5 år

Nedskrivningar

Om indikation om värdenedgång har identifierats för materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar, beräknas ett återvinningsvärde för tillgången. Återvinningsvärdet jämförs därefter med redovisat värde. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer, där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Leasingavtal

Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i posterna övriga långfristiga skulder samt kortfristiga skulder. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp, som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av under den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden. Apoteket har ingen leasing som klassificeras som finansiell leasing.

Operationella leasingavgifter kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Apotekets operationella leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek.

Finansiella instrument

Finansiella instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång, finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kortfristig placering, kundfordringar och lånefordringar. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skulddokument och låneskulder. Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar med löptid kortare än 90 dagar.

Redovisning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Redovisning sker därefter beroende av hur de har klassificerats.

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motpart har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura inte har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet förfaller eller bolagets kontroll upphör. Det samma gäller för del av finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av skuld.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom etablerade värderingstekniker. Vid varje rapporteringstillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella instrument klassificeras i kategorier. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte de finansiella instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle. Kategorierna är följande:

- 1) Finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.**
Denna kategori består av två undergrupper:
 - a) Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel.
 - b) Finansiella tillgångar och skulder som redan från början bestäms tillhöra denna kategori.
 Apoteket har inga finansiella instrument i dessa kategorier.
- 2) Lånefordringar och kundfordringar.**
Dessa tillgångar har fastställda eller fastställbara betalningar. Apotekets likvida medel, kortfristiga placering, kundfordringar och lånefordringar ingår i denna kategori.
- 3) Investeringar avsedda att hållas till förfall.**
Denna kategori innefattar finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Apoteket har för avsikt och förmåga att hålla till förfall.
- 4) Finansiella tillgångar som kan säljas.**
Denna kategori består av finansiella tillgångar som inte klassificeras i någon annan kategori såsom aktier och andelar i både börsnoterade och icke börsnoterade bolag.
- 5) Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde.**
Innefattar finansiella skulder som inte innehas för handel. Apotekets leverantörsskulder samt skulder till kreditinstitut ingår i denna kategori.

*Not 2 forts.**Redovisning av finansiella instrument***Likvida medel**

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar som inte är noterade på en aktiv marknad. Utmärkande är att de uppstår när koncernen tillhandahåller pengar, varor eller tjänster direkt till en kund, utan avsikt att handla med uppkommen fordran. De ingår i omsättningstillgångar, med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det bedöms att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. För privatkunder gäller att reserveringens storlek beräknas utifrån en kreditvärderingsmall med beaktande av en stigande procentsats kopplad till ökat antal förfallna dagar till betalning. För avtalskunder gäller att reserveringens storlek beräknas som 30 procent av fordringar äldre än 90 dagar plus samtliga ärenden inlämnade till inkasso. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder redovisas initialt till erhållet belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Efter anskaffningstidpunkten värderas skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av viktat anskaffningsvärde (WAC) för butikerna. För övriga enheter används först-in-först-ut (FIFO).

Intäktsredovisning

Intäkter innefattar det verkliga värdet av sålda varor och tjänster exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund. Försäljning i detaljhandel betalas

vanligen kontant eller med kreditkort. Redovisad intäkt är försäljningens bruttobelopp exklusive moms, inklusive de kreditkortsavgifter som ska betalas för transaktionen.

Tjänster som utförs mot löpande räkning intäktsförs i den takt arbetet utförs. För tjänster som utförs till fast pris redovisas intäkter i den utsträckning som motsvaras av de uppdragsutgifter som uppkommit och som kommer att ersättas av beställaren.

Upparbetad intäkt sätts till samma belopp som de kostnader som lagts ned på uppdraget. Den totala intäkten som kan räknas hem begränsas av kontraktbeloppet. Detta kan innebära att redovisade intäkter kan understiga/överstiga vad som fakturerats. I förekommande fall justeras intäkterna vid uppdragets avslut.

Aviseringsavgifter, påminnelse- och lagstadgade avgifter som är hänförliga till Apotekets delbetalningssystem intäktsbokförs när de inbetalts. Samma princip gäller för återvunna kundförluster som är hänförliga till delbetalningssystemet.

Franchise påverkar koncernens redovisade intäkter dels genom försäljning av varor till franchiseapotek som redovisas vid leverans av varor, dels genom månatliga serviceavgifter från franchiseapotek.

Aktuell skatt

Redovisad aktuell skatt innefattar skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

För poster som redovisas i resultaträkningen, redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas i sin helhet, enligt balansräkningsmetoden, på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och för outnyttjade underskottsavdrag och dessas redovisade värden i koncernredovisningen.

Om emellertid den uppskjutna skatten uppstår till följd av en transaktion, som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett företagsförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat, redovisas den inte. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser som har beslutats i lag eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt samt när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet.

Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterbolag och intressebolag, förutom där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

Apoteket AB redovisar under året en uppskjuten skattefordran hänförlig till uppkomna underskott i verksamheterna i Norge och Tyskland.

Kassaflöden

Kassaflödesanalys redovisas enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar.

Ersättningar till anställda, pensioner

Koncernföretagen har olika pensionsplaner. Pensionsplanerna finansieras via en pensionsstiftelse och genom betalningar till försäkringsbolag eller försäkringsförening. Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och pensionsgrundande lön.

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter, om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda, som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder.

Den skuld eller fordran som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är skillnaden mellan den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen och verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarier med tillämpning av den så kallade Projected Unit Credit Method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer,

Not 2 forts.

som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionssskuldens.

För de avgiftsbestämda delarna av pensionsplanerna betalar koncernen avgifter till försäkringsbolag eller försäkringsförening. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser, när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Beträffande förmånsbaserad pension, försäkrad i Alecta, har Apoteket inte haft tillgång till sådan information att det går att redovisa den som förmånsbaserad. Pensionsplanen enligt ITP, försäkrad i Alecta, redovisas därför som avgiftsbestämd plan, som dock är finansiellt tryggad i Apotekets pensionsstiftelse med kreditförsäkring hos PRI. Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställds anställning sagts upp före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång från anställning i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar avgångsvederlag, när den bevisligen är förpliktad endera att säga upp anställda enligt en detaljerad formell plan utan möjlighet till återkallande, eller att lämna ersättningar vid uppsägning som resultat av ett erbjudande som gjorts för att uppmuntra till frivillig avgång från anställning.

Räntenettet avseende pensionsåtagandet och förvaltnings-tillgångarna redovisas inom finansnettot. Intjänandet redovisas inom rörelseresultatet. Aktuariella poster redovisas inom övrigt totalresultat.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser, det är mer sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet än att så inte sker, och beloppet har beräknats på ett tillförlitligt sätt.

Ansvarsförbindelser och eventualförpliktelser

Eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. En eventualförpliktelse kan även utgöras av en befintlig förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas alternativt att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Ansvarsförbindelser är i förekommande fall värderade till diskonterat värde.

Not 3 VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR FÖR REDOVISNINGSAÄNDAMÅL

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser, som anses rimliga under rådande förhållanden. Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden.

De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Genomgång av aktuariella antaganden för pensionsberäkning enligt IAS 19R görs årligen. För ytterligare information om pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 15.

Not 4 MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolaget följer koncernens redovisningsprinciper med de undantag och tillägg som stipuleras av Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer".

Dotterbolag och intressebolag

Andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdeметод.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar i moderbolaget redovisas till anskaffningsvärde, efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar, på samma sätt som för koncernen, men med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Pensioner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19R. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19R, är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå, utan antagande om framtida löneökningar och att företag vars kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena inte redovisar detta överskott i balansräkningen.

Skuldberäkningen avser åtagandet inom Apotekets pensionsplan och värderas enligt bestämmelser i Lagen om tryggande av pensionsutfästelse, 1967:531, den så kallade Tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrift, FFFS 2007:24.

Koncernbidrag

Moderbolagets redovisning av erhållna koncernbidrag är jämställt med redovisningen av en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag hanteras enligt huvudregel, det vill säga i resultaträkningen i enlighet med RFR2.

Not 5 INTÄKTERNAS FÖRDELNING**I nettoomsättningen ingår intäkter från:**

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Varuförsäljning	18 113	20 365	17 701	13 302
Tjänsteförsäljning	681	947	646	579
Fakturerade kostnader	18	42	18	19
Aviavgifter, lagstadgade avgifter	35	37	35	37
Hyresintäkter	0	1	0	23
Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa	18 847	21 392	18 400	13 960

I övriga rörelseintäkter ingår intäkter från:

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Franchiseavgift	122	106	122	106
Återvunna kundförluster	0	0	0	0
Vinst vid avyttring inventarier	2	11	1	2
Övriga intäkter	1	15	1	15
Summa	125	132	124	123

Not 6 OPERATIONELLA LEASINGAVGIFTER

Framtida minimileasingavgifter, som hänför sig till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelas enligt följande:

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Inom 1 år	200	249	200	248
Mellan 1 och 5 år	411	537	411	537
Efter mer än 5 år	56	148	56	148
Summa	667	934	667	933

Leasingkostnader avseende operationella leasingavtal under året uppgår i koncernen till 293 (289) miljoner kronor och i moderbolaget till 291 (276) miljoner kronor.

Apotekets leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek och huvudkontor. De flesta hyresavtalen förfaller inom fem år, men det finns inget som indikerar att dessa avtal inte kommer att omförhandlas.

Not 7 ARVODE TILL REVISORER OCH REVISIONSFÖRETAG

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
<i>Revisionsuppdrag</i>				
Ernst & Young AB ¹	1,5	2,2	1,5	1,8
<i>Andra uppdrag</i>				
Ernst & Young AB, skatterådgivning	0,4	0,3	0,4	0,3
Ernst & Young AB, övriga tjänster	0,0	1,1	0,0	1,1
Summa	1,9	3,6	1,9	3,2

1) Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag avseende verifiering av hållbarhetsredovisning uppgår till 0,1 miljoner kronor under 2013 och ingår i beloppet.

Revision avser granskning av Apotekets års- och koncernredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning och övriga arbetsuppgifter som det ankommer på revisorerna att utföra.

Not 8 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH KOSTNADER

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Löner och ersättningar	1 409	1 643	1 387	1 362
Sociala kostnader	574	677	42	564
(varav pensionskostnader) ¹	(219)	(152)	(-307)	(122)
Summa	1 983	2 320	1 429	1 926

1) Av koncernens pensionskostnader, beräknade enligt IAS 19R, avser 8,5 (8,5) miljoner kronor gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 59,7 (66,0) miljoner kronor. Förmånsbestämda pensionsförpliktelser för denna grupp tryggas i Apotekets pensionsstiftelse.

Moderbolagets utestående pensionsförpliktelser för gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare, beräknade enligt Tryggandelagen, har ökat till 57,4 (55,7) miljoner kronor. Pensionskostnaden för nämnda grupp uppgick till 7,3 (7,3) miljoner kronor. Pensionskostnaden definieras som inbetalda pensionspremier, förändring i pensionsreserv och utbetalda pensioner. Apotekets pensionsavtal gäller från och med 2008. Avtalet innebär dels att alla anställda anslutits till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper och ledningspersoner, dels att Apoteket tar årliga beslut om indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt, till skillnad från tidigare då värdesäkring var garanterad.

Pensionskostnaden i koncernen är exklusive räntekostnad, avkastning och del av särskild löneskatt. Pensionskostnaden i moderbolaget påverkas positivt av utbetalning av gottgörelse om 690 miljoner kronor från Apotekets pensionsstiftelse.

Not 8 forts.

Incitamentsprogram

Ett resultatbaserat program för medarbetare och första linjens chefer med direkt eller indirekt kundkontakt kan ge 5 000 kronor. Bonusmålet är utformat som ett ekonomiskt förbättringsmål.

Medarbetare som är anställda på centrala enheter omfattas inte av programmet.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare ¹	23	30	21	21
(varav tantiem och dylikt)	(-)	(-)	(-)	(-)
Övriga anställda	1 386	1 613	1 366	1 341
Summa	1 409	1 643	1 387	1 362

1) I koncernen utgörs gruppen styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare av 21 (29) personer. I moderbolaget utgörs motsvarande grupp av 20 (20) personer. Apoteket definierar övriga ledande befattningshavare som företagsledningen samt dotterbolagens vd:ar.

Styrelsens sammansättning, antal möten samt arvode

	Invald år	Möten styrelse	Möten revisionsutskott	Möten ersättningsutskott	Ordinarie arvode, tkr	Arvode utskottsarbete, tkr
Christian W Jansson ¹	2009	8/8			300	
Gert Karnberger ²	2009	8/8	6/6		150	25
Kristina Schauman ³	2009	8/8	6/6		150	50
Elisabet Wenzlaff ⁴	2009	8/8		4/4	150	
Maria Curman ⁵	2012	8/8		4/4	150	
Leif Ljungqvist ⁶	2012	8/8	6/6			
Carina Jansson ⁷	2002	5/7			24	
Carin Sällström-Nilsson ⁸	2009	8/8			24	
Marie Redeborn ⁹	2012	8/8			24	
Anna Ekergren ¹⁰	2013	1/1			2	
Gunilla Larsson ¹¹	2009	8/8			24	

1) Styrelsens ordförande.

2) Ledamot i revisionsutskottet.

3) Ordförande i revisionsutskottet.

4) Ordförande i ersättningsutskottet.

5) Ledamot i ersättningsutskottet.

6) Ledamot i revisionsutskottet.

7) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet. Avgick i november 2013.

8) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceuter.

9) Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceuter.

10) Arbetstagarrepresentant, utsedd av Unionen, fr o m december 2013. Avgick i mars 2014.

11) Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Unionen.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av sex ledamöter och inga suppleanter. Utöver bolagsstämmovalda ledamöter utser arbetstagarorganisationerna två ledamöter och två suppleanter. Vid Apotekets årsstämma 2013 omvaldes Christian W Jansson (ordförande), Gert Karnberger, Kristina Schauman, Elisabet Wenzlaff, Maria Curman och Leif Ljungqvist. Styrelsen besitter en gedigen kompetens och erfarenhet inom relevanta områden vilket skapar goda förutsättningar för att Apoteket ska kunna bedriva verksamhet på den omreglerade apoteksmarknaden.

Unionen har utsett Anna Ekergren som ordinarie ledamot till och med mars 2014 och Gunilla Larsson som suppleant. Unionen kommer under 2014 utse en ny ordinarie arbetstagarrepresentant i styrelsen. Sveriges Farmaceuter har utsett Carin Sällström-Nilsson som ordinarie ledamot och Marie Redeborn som suppleant.

Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med tre ledamöter i revisionsutskottet och två ledamöter i ersättningsutskottet. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen, men närvarar vid mötena. Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 98–99.

Styrelsens arbete

Styrelsen höll sammanlagt åtta möten under 2013, varav ett konstituerande, fyra ordinarie möten och tre möten per telefon. Styrelsen behandlade bland annat följande frågor:

- Bokslutskommuniké, inklusive förslag till utdelning
- Års- och hållbarhetsredovisning
- Delårsrapporter
- Strategisk affärsplan och budget
- Ägaranvisning och bolagsfrågor
- Investeringsärenden
- Organisations- och strukturförändringar
- Övergripande mål för hållbart företagande

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2013

	Medlem i företagsledning sedan	Lön, tkr	Övriga förmåner, tkr ¹	Totalt, tkr	Pensions- ålder	Pensions- kostnad, tkr ² (arbetstagare/bolag)	Uppsägningstid	Avgångs- vederlag
Ann Carlsson, vd ³	2010	3 875	68	3 943	65	1 154	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, vice vd och direktör Konsument	2009	2 250	59	2 309	65	750	6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, kommunikationsdirektör	2005	1 587	59	1 646	65	576	6 mån/6 mån	18 mån
Kenneth Hagsten, HR-direktör	2013-04-08	1 150	49	1 199	65	271	6 mån/6mån	6 mån
Monica Höglind, HR-direktör t o m 2013-03-17	2007	647	30	677	62	98	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist och direktör Affärsstöd	2010	1 656	105	1 761	65	490	6 mån/6 mån	18 mån
Carina Fält, direktör Affärsutveckling	2012	1 333	137	1 470	65	394	6 mån/6 mån	12 mån
Pontus Rosén, direktör Sortiment & Marknad	2012	1 347	61	1 408	65	357	6 mån/6 mån	6 mån
Jan Johansson, CFO	2011	2 399	43	2 442	65	749	6 mån/6 mån	18 mån
Lars Skutholm, direktör Vård & Företag	2011	1 802	60	1 862	65	544	6 mån/6 mån	12 mån
Olle Carls, direktör Logistik	2012	1 884	59	1 943	65	568	6 mån/6 mån	12 mån
Annema Paus, direktör Vård & Företag och vd Apoteket Farmaci AB t o m 2012-09-30 ⁴	2001	665	28	693	65	224	6 mån/6 mån	18 mån
Summa		20 595	758	21 353		6 175		

1) Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

2) Pensionskostnaden avseende förmånsbestämd pension beräknas enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

3) Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen.

4) Annema Paus, vd Apoteket Farmaci AB, har erhållit uppsägningsslön t o m 2013-03-31 och avgångsvederlag om 18 månader. Utbetalning av avgångsvederlaget sker under åren 2013 och 2014, dock sker avräkning mot annan eventuell framtida ersättning.

Ersättning och förmåner

Ersättning och förmåner till verkställande direktör och ledande befattningshavare utgörs av kontant utbetald lön, övriga förmåner, övrig ersättning samt pensionsåtaganden. Samtliga belopp är angivna exklusive sociala avgifter respektive löneskatt. Verkställande direktör och ledande befattningshavare har sex månaders ömsesidig uppsägningstid. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida utgår även ett avgångsvederlag. För verkställande direktör motsvarar detta 18 månadslöner, för övriga ledande befattningshavare är avgångsvederlaget reglerat till att motsvara mellan 6 och 18 månadslöner. Avräkning sker mot eventuell annan framtida ersättning.

Pensionsvillkor

Verkställande direktören Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen med pensionsålder 65 år. För fyra ledande befattningshavare gäller att de har förmånsbestämd pension enligt ITP2 med pensionsålder från och med 65 år. Övriga ledande befattningshavare har premiebestämda pensionsvillkor.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till verkställande direktör har beslutats av styrelsen. Ersättning och förmåner till andra ledande befattningshavare har beslutats av styrelsen efter beredning av ersättningsutskottet.

Ersättning till ledande befattningshavare som ej ingår i koncernledningen

Thony Björk är verkställande direktör för Apotekets dotterbolag i Tyskland. Lön och övriga förmåner uppgår till 1 359 000 kronor och pensionskostnad uppgår till 1 168 000 kronor. Thony Björk är ansluten till ITP2.

Not 8 forts.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2012

	Medlem i företagsledning sedan	Lön, tkr	Övriga förmåner, tkr ¹	Totalt, tkr	Pensions- ålder	Pensions- kostnad, tkr ² (arbetstagare/bolag)	Uppsägningstid	Avgångs- vederlag
Ann Carlsson, vd ³	2010	3 633	91	3 724	65	1 080	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, vice vd och direktör Konsument	2009	2 129	71	2 200	65	676	6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, kommunikationsdirektör	2005	1 587	74	1 661	65	583	6 mån/6 mån	18 mån
Monica Höglind, HR-direktör	2007	1 915	117	2 032	62	574	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist	2010	1 591	154	1 745	65	481	6 mån/6 mån	18 mån
Carina Fält, direktör Affärsutveckling	2012-04-16	954	0	954	65	240	6 mån/6 mån	12 mån
Pontus Rosén, direktör Sortiment & Marknad	2012-10-01	1 138	61	1 199	65	254	6 mån/6 mån	6 mån
Jan Johansson, CFO	2011	2 314	51	2 365	65	735	6 mån/6 mån	18 mån
Lars Skutholm, direktör Vård & Företag	2011	1 608	78	1 686	65	422	6 mån/6 mån	12 mån
Olle Carls, direktör Logistik	2012-04-01	1 369	40	1 409	65	378	6 mån/6 mån	12 mån
Jonas Friberg, tf direktör Varuförsörjning t o m 2012-02-29	2011	1 099	73	1 172	65	49	enl kollektivavtal	
Annema Paus, direktör Vård & Företag och vd Apoteket Farmaci AB t o m 2012-09-30 ⁴	2001	5 362	101	5 463	65	634	6 mån/6 mån	18 mån
Summa		24 699	911	25 610		6 106		

1) Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

2) Pensionskostnaden avseende förmånsbestämd pension beräknas enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

3) Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen.

4) Annema Paus, vd Apoteket Farmaci AB, t o m 2012-09-30 har erhållit uppsägningsslön och avgångsvederlag om 18 månader. Utbetalning av avgångsvederlaget sker under åren 2013 och 2014, dock sker avräkning mot annan eventuell framtida ersättning.

Not 9 INKOMSTSKATT

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012 ¹	2013	2012
Aktuell skatt för året	-118	-19	-118	-57
Aktuell skatt avseende tidigare år	0	-26	0	-26
Uppskjuten skatt	46	97	-27	16
Summa	-72	52	-145	-67
Uppskjuten skatt som redovisas i övrigt totalresultat hänförligt till pensioner	-287	-255	-	-

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Skatten på koncernens och moderbolagets resultat före skatt skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle framkommit vid vägd genomsnittlig skattesats gällande för resultaten i koncernen och moderbolaget enligt följande tabell.

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012 ¹	2013	2012
Resultat före skatt	436	180	787	123
Skatt enligt gällande skattesats	-96	-47	-173	-32
Skatteeffekt ändrad bolagsskattesats	-	132	-	-5
Skatteeffekt övriga ej skattepliktiga intäkter	1	0	1	0
Justering av skatt hänförlig till tidigare period	6	-10	6	-10
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-3	-3	-4	-18
Skatteeffekt ej redovisade förlustavdrag	-	-12	-	-
Redovisning av tidigare ej redovisade förlustavdrag	25	-	25	-
Övriga skatteeffekter	-5	-8	-	-2
Summa	-72	52	-145	-67

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Skattesatsen för 2013 års inkomstskatt är 22,0 (26,3) procent. Uppskjuten skatt har beaktats med 22,0 (22,0) procent.

Not 10 UPPSKJUTEN SKATT

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012 ¹	2013	2012
<i>Uppskjuten skattekostnad/intäkt avseende:</i>				
anläggningstillgångar	-52	16	-52	16
förlustavdrag ²	25	-	25	-
obeskattade reserver	-19	4	-	-
pensionsfordran	-190	-310	-	-
effekt av ändrad skattesats	-	132	-	-
övrigt	-5	-	-	-
Uppskjuten skatt i totalresultatet	-241	-158	27	16

Uppskjutna skattefordringar avseende:

förlustavdrag ²	25	-	25	-
anläggningstillgångar	-	-	-	35
Summa uppskjutna skattefordringar	25	-	25	35

Uppskjutna skatteskulder avseende:

pensionsfordran	-802	-610	-	-
anläggningstillgångar	-17	34	-17	-
obeskattade reserver	-147	-128	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder	-966	-704	-17	-
Netto skuld/fordran	-941	-704	8	-

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

2) Avser tidigare oredovisade underskottsavdrag hänförliga till de avvecklade verksamheterna i Norge och Tyskland.

Not 11 RESULTAT PER AKTIE

	Koncern	
	2013	2012 ¹
Årets resultat, mnkr	364	232
Antal aktier	175 000	175 000
Resultat per aktie, kr	2 080	1 325

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Not 12 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar kategoriseras i tre grupper: utvecklingsarbeten, hyreskontrakt och övriga immateriella tillgångar. I kategorin utvecklingsarbeten redovisas balanserade utvecklingsutgifter. Per den 31 december 2013 ingår aktiverade utgifter för e-handelsplattform, dosverksamheten, företagsgemensamt ordersystem samt programlicenser.

Årets investeringar i utvecklingsarbeten uppgick till 59 miljoner kronor och utgjordes huvudsakligen av det nya företagsgemensamma ordersystemet.

I kategorin Hyreskontrakt redovisas aktiverade utgifter för anskaffade hyreskontrakt och avser lokaler belägna i strategiska lägen. I kategorin Övriga immateriella tillgångar redovisas lokalinredning i annans fastighet som omklassificerades från materiell tillgång i samband med inkråmsöverlåtelse till dotterbolag.

Fastställande av eventuella nedskrivningsbehov av immateriella tillgångar har gjorts enligt IAS 36 varvid beräknat återvinningsvärde har jämförts med bokfört värde för respektive immateriell tillgång. Vid värdering av immateriella tillgångar har Apoteket bedömt att nedskrivningsbehov om 22 miljoner kronor (hänförligt till nytt företagsgemensamt ordersystem) föreligger.

Koncern	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Övriga immateriella tillgångar		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	216	180	31	31	19	21	266	232
Investeringar	59	36	–	1	–	–	59	37
Avyttringar/utrangeringar	–12	–	–1	–1	–	–2	–13	–3
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	263	216	30	31	19	19	312	266
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–55	–48	–23	–21	–19	–20	–97	–89
Årets avskrivningar enligt plan	–16	–7	–3	–3	0	–1	–19	–11
Avyttringar/utrangeringar	12	–	1	1	0	2	13	3
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–59	–55	–25	–23	–19	–19	–103	–97
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–104	–99	–	–	–	–	–104	–99
Årets nedskrivning	–22	–5	–	–	–	–	–22	–5
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–126	–104	–	–	–	–	–126	–104
Planenligt restvärde vid årets slut	78	57	5	8	0	0	83	65

Moderbolag	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	206	170	31	31	237	201
Investeringar	59	36	–	1	59	37
Akkumulerade anskaffningsvärden på tillgångar från koncernbolag	29	3	–	1	29	37
Avyttringar/utrangeringar	–12	–	–1	–1	–13	–1
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	282	206	30	31	312	237
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–51	–44	–23	–21	–74	–65
Årets avskrivningar enligt plan	–15	–7	–3	–3	–18	–10
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar från koncernbolag	–18	–	–	–	–18	–
Avyttringar/utrangeringar	1	–	1	1	2	1
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–83	–51	–25	–23	–108	–74
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–99	–99	–	–	–99	–99
Årets nedskrivning	–22	–	–	–	–22	–
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–121	–99	–	–	–121	–99
Planenligt restvärde vid årets slut	78	56	5	8	83	64

Not 13 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncern	Byggnader, mark, markanläggning		Inventarier		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	53	57	1 848	1 780	1 901	1 837
Nyanskaffningar	–	–	77	97	77	97
Avyttringar/utrangeringar	–11	–4	–20	–29	–31	–33
Akkumulerade anskaffnings- värden vid årets slut	42	53	1 905	1 848	1 947	1 901
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–16	–15	–1 264	–1 148	–1 280	–1 163
Avyttringar/utrangeringar	0	–	11	28	11	28
Årets avskrivningar enligt plan	–1	–1	–141	–144	–142	–145
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–17	–16	–1 394	–1 264	–1 411	–1 280
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–7	–	–96	–66	–103	–66
Återläggning nedskrivning	7	–	–	–	7	–
Årets nedskrivning	–	–7	–11	–30	–11	–37
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	–7	–107	–96	–107	–103
Planenligt restvärde vid årets slut	25	30	404	488	429	518
Bokfört värde, byggnader	25	27				
Bokfört värde, mark, markanläggningar	3	3				
Taxeringsvärde, byggnader	11	11				
Taxeringsvärde, mark	1	1				

Moderbolag	Byggnader, mark, markanläggning		Inventarier		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	–	–	1 723	1 650	1 723	1 650
Nyanskaffningar	–	–	77	87	77	87
Akkumulerade anskaffningsvärden övertagna från koncernbolag	–	–	97	–	97	–
Avyttringar/utrangeringar	–	–	–20	–14	–20	–14
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	–	–	1 877	1 723	1 877	1 723
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–	–	–1 176	–1 056	–1 176	–1 056
Akkumulerade avskrivningar övertagna från koncernbolag	–	–	–78	–	–78	–
Avyttringar/utrangeringar	–	–	11	14	11	14
Årets avskrivningar enligt plan	–	–	–138	–134	–138	–134
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–	–	–1 381	–1 176	–1 381	–1 176
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–	–	–84	–66	–84	–66
Årets nedskrivning	–	–	–9	–18	–9	–18
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–	–	–93	–84	–93	–84
Planenligt restvärde vid årets slut	–	–	403	463	403	463

Not 14 INNEHAV I INTERESSEFÖRETAG

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Vid årets början	22	24	18	18
Årets avyttringar	-15	-	-9	-
Andel av vinst/förlust ¹	1	-2	-	-
Vid årets slut	8	22	9	18

1) Andel av förlust anges efter skatt.

Koncernens andelar i intresseföretag

2012	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Förlust
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	0	0
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	19	7	13	-2
Summa	26	9	13	-2

2013	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Förlust
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	0	0
Summa	7	2	0	0

Specifikation av koncernens andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	8

Specifikation av moderbolagets andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	9

Not 15 PENSIONSTILLGÅNGAR I KONCERNEN

Flertalet anställda i Apoteket AB samt dotterbolag omfattas av ITP-planen exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter att tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. De anställda som är födda före 1979 tjänar in förmånsbestämd pension enligt ITP2 och de anställda som är födda från och med 1979 omfattas av ITP1, den avgiftsbestämda delen av ITP-planen. Det förmånsbestämda ålderspensionsintjänandet inom Apotekskoncernen tryggs i Apoteket ABs och dess svenska dotterbolags pensionsstiftelse. När det gäller försäkringstryggad ITP har Alecta meddelat att de saknar tillräcklig information för förmånsbestämd redovisning, därför kommer ITP-planen att redovisas som en avgiftsbestämd plan. Under 2008 tecknade Apoteket ett nytt pensionsavtal med de fackliga organisationerna. Innebörden i avtalet är att bland annat den så kallade apoteksplanen ersätts med ITP och att Apoteket årligen tar beslut om eventuell indexering av intjänad pensionsrätt och utgående pensioner, för den del som inte omfattas av ITP.

Pensionsförmåner

	2013	2012 ¹
Pensionsförpliktelse IB	8 027	8 017
Förmåner intjänade under perioden	79	85
Avgångspensioner	12	2
Räntekostnad	279	281
Utbetalda pensioner	-359	-336
Aktuariell vinst/förlust på pensionsförpliktelse	-310	-22
Pensionsförpliktelse UB	7 728	8 027
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde IB	10 257	9 376
Förväntad avkastning	349	328
Gottgörelse	-690	-267
Avkastning utöver förväntad avkastning, vinster/förluster för förvaltningstillgångar	738	820
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde UB	10 654	10 257
Förändringar i nettotillgång eller (nettoskuld)		
Pensionstillgång vid årets ingång	2 230	1 359
Oredovisad vinst/förlust	-	-
Pensionskostnad	-21	-40
Utbetalda pensioner	359	337
Gottgörelse	-690	-267
Aktuariell vinst/förlust	1 048	841
Pensionstillgång vid årets slut exklusive särskild löneskatt	2 926	2 230
Särskild löneskatt	709	541
Pensionstillgång redovisad i Balansräkningen	3 635	2 771

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Not 15 forts.

	2013	2012 ¹
<i>Fördelning av förvaltningstillgångar</i>		
Aktier och liknande finansiella instrument	3 188	2 854
Räntebärande värdepapper m m	6 128	6 175
Övrigt	1 338	1 228
Summa förvaltningstillgångar	10 654	10 257

Poster i Resultaträkningen

Förmåner intjänade under perioden	79	85
Räntekostnad	279	281
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-349	-328
Avgångspensioner	12	2
Särskild löneskatt	5	10
Summa pensionskostnader	26	50

*Poster i övrigt totalresultat**Poster som inte kan omföras till periodens totalresultat*

Aktuariell vinst/förlust pensionsförpliktelse		
- varav erfarenhetsbaserade justeringar	67	22
- varav effekter av förändrade antaganden	243	-
Avkastning utöver förväntad avkastning, vinster/förluster för förvaltningstillgångar	738	820
Summa övrigt totalresultat	1 048	842

Fördelning per plan avseende förmånsbestämda pensionsförpliktelser

Apoteksplanen	4 911	5 223
ITP2-planen	2 817	2 804
Summa pensionsförpliktelser	7 728	8 027

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

Antal pensionsutfästelser fördelat på aktiva, fribrev och pensionärer	2013-12-31	2012-12-31
Aktiva	2 609	3 230
Fribrevshavare	18 383	18 757
Pensionärer	13 914	13 217
Totalt antal utfästelser som ingår i förpliktelsen	34 906	35 204

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångarna uppgick till 1 087 (1 148) miljoner kronor. Faktisk avkastning för 2013 redovisas exklusive driftskostnad.

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:	2013	2012
Diskonteringsränta, % ¹	3,75	3,50
Framtida löneökningar, %	3,30	3,30
Inflation, %	2,00	2,00
Personalomsättning, %	5,00	5,00

1) För känslighetsanalys gällande diskonteringsränta, se sidan 43.

- Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionskulden.
- Inflationen speglar utvecklingen av konsumentprisindex och används av Apoteket för uppräknig av pensionsunderlag.
- Förväntad löneökning speglar framtida förväntade procentuella löneökningar med hänsyn tagen till framtida förväntad inflation.
- Personalomsättning bygger dels på historiska fakta, dels på förväntad framtida personalomsättning.

Den genomsnittliga löptiden för utbetalningar som motsvarar pensionskulden

Den genomsnittliga löptiden (durationen) för odiskonterade utbetalningar som motsvarar pensionskulden per 2013-12-31 beräknade enligt IAS 19R är 20 år. Om man tar hänsyn till diskonteringen så är durationen 15 år.

Specifikation av förändringarna i förmånsbestämda pensionsplaner och förvaltningstillgångar

Koncernen förväntar sig ett nettokassaflöde under 2014 avseende förmånsbestämda planer uppgående till 366 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsår för vilket bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan, ska en pensionsplan enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 45 (49) miljoner kronor. Vid utgången av 2013 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 148 (129) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19R.

Not 15 forts.

Förmåner enligt de förmånsbestämda planerna

Förmånsbestämd ålderspension betyder att den är bestämd till en viss procentsats av den pensionsmedförande årslön när individen går i pension förutsatt att individen har haft en anställning med ITP2 eller likvärdig tjänstepension under 360 månader från 28 års ålder. Förmånen baseras på slutlönen vid 65 års ålder.

Procentsatsen är olika för olika inkomstintervall:

10 %	i ålderspension	0–426 750 kr
65 %	i ålderspension	426 751–1 138 000 kr
32,5 %	i ålderspension	1 138 001–1 707 000 kr

Pensionsstiftelsens förvaltning av tillgångarna

Storleken på Apotekets pensionsskuld förändras med utgångspunkt från bland annat ränteläget och inflations- och reallöneutvecklingen i Sverige. Placeringsverksamheten i Apotekets pensionsstiftelse ska således i huvudsak vara exponerad mot tillgångar som återspeglar pensionskuldens karakteristika.

Mot bakgrund av ovanstående har pensionsstiftelsens styrelse lagt fast en placeringsinriktning som innebär att en del av kapitalet placeras i räntebärande tillgångar utgivna av den svenska staten eller andra låntagare med hög kreditvärdighet. Därutöver sker placeringarna i aktier med en huvudsaklig inriktning på den svenska marknaden.

Det övergripande syftet är att diversifiera förvaltat kapital inom både nominella och reala tillgångar och därmed minska risken samtidigt som en långsiktig god avkastning kan uppnås.

Not 16 VARULAGER

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Handelsvaror till anskaffningsvärde	1 201	1 357	1 201	1 192
Summa	1 201	1 357	1 201	1 192

Den utgift för varulager som kostnadsförts ingår i posten Handelsvaror och uppgick i koncernen till 14 987 (17 175) miljoner kronor och i moderbolaget till 14 595 (10 502) miljoner kronor. Inkursansreserven uppgår till 17 (18) miljoner kronor.

Not 17 ÖVRIGA FORDRINGAR

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Momsfordran	261	282	261	187
Övriga fordringar	21	7	19	4
Summa	282	289	280	191

Not 18 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Aviserade hyror	64	73	64	71
Upplupna intäkter	25	52	25	52
Förutbetalda kostnader	49	34	49	34
Upplupen leverantörsbonus	11	7	11	7
Övriga poster	0	6	0	0
Summa	149	172	149	164

Not 19 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Upplupna semesterlöner	151	147	151	147
Bonus till anställda	0	9	0	9
Upplupna löner	9	40	9	11
Upplupna kostnader	79	64	79	51
Summa	239	260	239	218

Not 20 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Vid årets början	62	101	49	96
<i>Kostnadsfört i resultaträkningarna</i>				
Tillkommande avsättningar ¹	48	42	55	29
Återförda outnyttjade belopp	-12	-5	-12	-5
Utnyttjat under året	-64	-76	-58	-71
Vid årets slut	34	62	34	49
Varav långfristig avsättning ²	0	10	0	10
Varav kortfristig avsättning	34	52	34	39

1) I moderbolagets tillkommande avsättningar ingår avsättningar övertagna från Apoteket Farmaci AB.

2) Av långfristig avsättning förfaller 0 (0) miljoner kronor i koncernen och i moderbolaget senare än fem år efter balansdagen.

Not 20 forts.

Koncern	Hyror	Avgångs- vederlag	Förlust- kontrakt	Summa
Vid årets början	10	37	15	62
Tillkommande avsättningar	16	8	24	48
Utnyttjat under året	-26	-22	-16	-64
Återförda outnyttjade belopp	0	-12	0	-12
Vid årets slut	0	11	23	34

Tillkommande avsättningar för avgångsvederlag utgörs av personalkostnader för nedläggning av dosverksamheter och personalkostnader relaterade till förlorade upphandlingar av landstingsavtal. Tillkommande avsättningar avseende förlustkontrakt hänför sig till beräknade förluster i Apotekets dosverksamhet relaterat till krav om systembyte från E-hälsomyndigheten.

Ansvarsförbindelser

Apoteket AB har tecknat borgensåtaganden i samband med överlåtelse av hyresavtal till klusterbolag som sålts under första kvartalet 2010. Antalet kvarvarande borgensåtaganden är 17 och beloppet uppgår till cirka 55 (56) miljoner kronor. Löptid för borgensåtagandena varierar. Köparna av dotterbolagen åtar sig att lösa Apoteket ABs borgensåtaganden. Om detta inte sker inom avtalad tid utgår en ersättning till Apoteket AB för utställda borgensförbindelser.

Apoteket har tecknat garantiförbindelse med PRI Pensionsgaranti. Ömsesidigt ansvar är 2 procent av pensionsskulden. Beloppet uppgick för år 2013 till 37 (35) miljoner kronor.

Not 21 FINANSIELLA INSTRUMENT OCH FINANSIELL RISKHANTERING

Apotekets finansiella riskhantering styrs av koncernens finanspolicy som beslutas av Apotekets styrelse. Finanspolicyen omfattar riktlinjer för likviditetsförvaltning, kapitalförsörjning och andra finansiella risker. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat och ställning. Finansförvaltningen är centraliserad till en koncerngemensam funktion inom moderbolaget med uppdraget att tillvarata samordningsvinster, minska resultat- och kassaflödesfluktuationer samt att sörja för en god riskhantering. Dotterbolagen och moderbolagets operativa enheter ansvarar för identifiering, rapportering och uppföljning av finansiella risker som uppstår i verksamheten.

Policy och principer för hantering av finansiella risker*Mål och tillämpade principer för finansiell riskhantering*

Målen för finansiell riskhantering är att upprätthålla en god betalningsberedskap och en effektiv kapitalanvändning samt att trygga kapitalförsörjningen. Principer för finansiell riskstyrning:

- Finansiella risker som uppstår i koncernens verksamhet ska ligga inom fastställda begränsningar avseende kreditrisk, marknadsrisk och refinansieringsrisk. För all riskhantering gäller att spekulativ handel inte är tillåten.
- All kreditgivning ska ha sin grund i affärsmässiga överväganden som beaktar såväl finansieringskostnad som risk. Kredit ska medges först efter prövning av kredittagaren.
- Koncernens finansförvaltning och kreditgivning ska kännetecknas av sådan organisation inklusive intern kontroll och rapportering att de administrativa riskerna minimeras.

Likviditetsrisk

Försiktighet i hantering av likviditetsrisk innebär att inneha tillräckliga likvida medel och tillgänglig finansiering genom tillräckliga avtalade kreditmöjligheter.

Ränterisk

Koncernens exponering för ränterisk är i allt väsentligt förknippad med pensionstillgångar. Pensionsstiftelsen eftersträvar en placering av förvaltningstillgångarna som balanserar den risk som värdeutvecklingen av pensionsskulden innebär. I övrigt finns en begränsad exponering för ränterisk vid kortfristig finansiell upplåning och placering.

Valutarisk

Inköp och försäljning sker i allt väsentligt i svenska kronor varför valutaexponeringen är begränsad.

Kreditrisk

Koncernen har ingen väsentlig koncentration av kreditrisker. Fastställd policy för kreditriskhantering finns framtagen.

Försäljning inom konsumentmarknaden sker kontant eller via vanligt förekommande kreditkort. Delbetalningssystem för privatkunder finns sedan 1997 och har tidigare belastats med stora kreditförluster. Från den 28 november 2005 har Apoteket infört kreditprövning för samtliga nytillkommande kunder som ansöker om kredit. Kreditprövningen utgår ifrån om kunden har betalningsanmärkningar eller skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten. Kontroll görs om personen är under 18 år, har förvaltare, saknar adress, är bosatt utomlands eller har skyddad identitet. Kunder som inte betalar sina skulder spärras ut och nekas fortsatt kredit efter cirka två månader från det att fakturan förfallit.

Av Apotekets utestående kundfordringar står landstingen för en väsentlig del. Risken bedöms som mycket låg. Fordringarna betalas normalt inom angiven kredittid.

Not 21 forts.

Förfallotidpunkter för kundfordringar

Koncern	2013	2012
<i>Förfallna men inte nedskrivna</i>		
< 30 dagar	72	264
30–90 dagar	21	42
<i>Förfallna och nedskrivna</i>		
91–180 dagar	5	19
> 180 dagar	12	0
Summa	110	325

Avsättning för osäkra fordringar

Avsättning för osäkra fordringar uppgick till 22 (5) miljoner kronor. Avsättning för osäkra fordringar har ändrats enligt följande:

Koncern	2013	2012	2011	2010
Vid årets ingång	5	3	3	3
Reservering för befarade förluster	17	2	0	0
Vid årets utgång	22	5	3	3
Konstaterade förluster	5	4	4	6
Återvunnen kundförlust	0	0	4	4

Årets kostnad för osäkra fordringar uppgick till 9 (4) miljoner kronor. Andelen osäkra fordringar beräknas utifrån en i Apoteket etablerad och väl beprövad modell. Redovisat värde utgör således en god approximation av verkligt värde.

Verkligt värde på finansiella instrument

Nominellt värde, minskat med eventuella bedömda krediteringar, för kundfordringar och leverantörsskulder, förutsätts motsvara deras verkliga värden.

Nedanstående tabell visar redovisat och verkligt värde per typ av instrument:

Koncern	2013		2012	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Kundfordringar ¹	1 975	1 975	2 773	2 773
Likvida medel	36	36	53	53
Summa	2 011	2 011	2 826	2 826
<i>Finansiella skulder</i>				
Leverantörsskulder ²	1 802	1 802	1 992	1 992
Övrig långfristig skuld	0	0	23	23
Låneskulder ³	321	321	1 838	1 838
Summa	2 123	2 123	3 853	3 853

1) I redovisat värde för kundfordringar beaktas den andel av fordringarna som anses osäkra.

2) Leverantörsskuldernas verkliga värde utgörs av redovisat värde.

3) Skulder till kreditinstitut, räntebärande.

Finansiella skulder till kreditinstitut	Koncern		Moderbolag		Beviljad
	2013	2012	2013	2012	
Nordea	–	338	–	338	–
Handelsbanken	171	–	171	–	300
Certifikat	150	1 500	150	1 500	150
Totalt utnyttjad kredit	321	1 838	321	1 838	450

Beviljad checkkredit uppgår till 300 miljoner kronor. Låneskulder omfattar utnyttjad checkkredit om 171 (338) miljoner kronor med en räntesats om 1,45 (2,09) procent samt två certifikat om tillsammans 150 (1500) miljoner kronor till en räntesats om 1,02 (1,57) procent. Löptid för certifikaten är 7 dagar. Redovisat värde för låneskulder utgör en god approximation av det verkliga värdet.

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella instrument

Nedanstående tabell visar ränteintäkter och räntekostnader avseende Apotekets samtliga finansiella tillgångar och finansiella skulder:

	Koncern		Moderbolag	
	2013	2012	2013	2012
Ränteintäkter på finansiella tillgångar	1	3	3	3
Räntekostnader på finansiella skulder	–7	–25	–6	–23
Valutakursvinster/-förluster på skulder	0	3	0	–3
Summa	–6	–19	3	–23

Not 22 MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	2013		2012	
	Medelantal anställda	varav män, %	Medelantal anställda	varav män, %
<i>Moderbolag</i>				
Sverige ¹	3 894	14,0	3 794	13,4
<i>Dotterföretag</i>				
Sverige och utlandet ²	5	46,9	746	18,9
Summa koncern	3 899	14,0	4 540	14,2

1) Verksamheten i dotterbolaget Apoteket Farmaci AB integrerades i Apoteket AB den 1 februari 2013. Anställda i dotterbolaget ingår därefter i Apoteket AB.

2) Verksamheten i dotterbolaget i Tyskland har avvecklats under 2013 och vid årets slut fanns inte längre någon anställd.

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2013		2012	
	Antal	varav män, %	Antal	varav män, %
<i>Koncern</i>				
Styrelseledamöter	10	30,0	10	30,0
Vd och andra ledande befattningshavare	11	54,5	19	36,8
<i>Moderbolag</i>				
Styrelseledamöter	10	30,0	10	30,0
Vd och andra ledande befattningshavare	10	50,0	10	40,0

Not 23 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE**Koncernföretag**

För moderbolaget avser 0,1 (0,4) procent av årets inköp och 0,4 (3,9) procent av årets försäljning transaktioner med koncernföretag. Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag tillämpas samma principer för prissättning som vid transaktioner med externa parter. Inkråmsöverlåtelsen av Apoteket Farmaci ABs verksamhet till Apoteket AB har skett till bokförda värden.

Svenska staten

Apoteket är helägt av svenska staten. Inköp och försäljning av produkter och tjänster till och från statliga myndigheter och bolag sker på affärsmässiga grunder.

Övriga ränteintäkter och räntekostnader

I moderbolagets ränteintäkter ingår räntor avseende koncernföretag till ett belopp av 0,0 (1,4) miljoner kronor. I räntekostnader ingår räntor avseende koncernföretag till ett belopp av 0,0 (2,5) miljoner kronor.

Ersättning till ledande befattningshavare

Ersättning till ledande befattningshavare presenteras i not 8.

Andra organisationer i Sverige

Apoteket ABs Pensionsstiftelse förvaltar de förvaltningstillgångar som tryggar förmånsbestämda pensionsåtaganden för Apoteket AB och Apoteket Farmaci AB. Under 2013 har Apoteket AB erhållit gottgörelse om 690 (267) miljoner kronor.

Not 24 RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Moderbolag	
	2013	2012
Mottaget koncernbidrag	18	289
Utdelning från dotterbolag	–	8
Resultat från försäljning av andelar i dotterbolag	–	–
Nedskrivning av aktier i dotterbolagen Farmacifamiljen Malmö AB (år 2013), Apoteket Norge AS och Apoteket Deutschland GmbH (år 2013 och 2012)	–1	–80
Summa	17	217

Not 25 BOKSLUTSDISPOSITIONER

	Moderbolag	
	2013	2012
Skillnad mellan bokförd och planenlig avskrivning, inventarier	4	21
Periodiseringsfond, årets avsättning	–244	–72
Återföring periodiseringsfond	152	68
Lämnade koncernbidrag	–	–
Summa	–88	17

Not 26 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Moderbolag	
	2013	2012
.....		
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	257	257
Kapitaltillskott till dotterbolag och nyanskaffningar	1	80
Nedskrivning ¹	-1	-80
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	257	257

1) 2013: Nedskrivning av aktier i Farmacifamiljen Malmö AB till följd av svag lönsamhetsutveckling.

2012: Nedskrivning av aktier i Apoteket Norge AS samt Apoteket Deutschland GmbH till följd av svag lönsamhetsutveckling.

Specifikation av moderbolagets och dotterbolags innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Koncernföretag/Org nr/Säte	Antal andelar	Andel i procent	Bokfört värde	
			2013	2012
.....				
Apoteket Farmaci AB 556758-1789, Stockholm	25 000	100	250	250
Apoteksakademien i Sverige AB 556792-4005, Stockholm	1 000	100	0	0
Förvaltnings AB Tanken 556500-6953, Stockholm	1 000	100	0	0
Apoteket International AB 556606-4266, Stockholm	1 000	100	0	0
Apoteket Norge AS 993289396, Oslo	100	100	0	0
Apoteket Deutschland GmbH ¹ 264819621, Marschacht	250	100	0	0
Apoteket Svanen AB 556822-8430, Stockholm	1 000	100	0	0
Farmacifamiljen Malmö AB ² 556839-1170, Malmö	1 000	100	0	0
<i>Vilande bolag</i>				
Apoteksinformation AB 556043-0984, Stockholm	50 000	100	6	6
Apoteksbolaget AB 556459-6723, Stockholm	500	100	1	1
Summa			257	257

1) Under året har beslut tagits om nedläggning av Apoteket Deutschland GmbH.

2) Under året har ett franchisebolag återgått i Apotekets ägo.

Not 27 UTDELNING PER AKTIE

På årsstämman den 10 april 2014 kommer en kontant utdelning avseende 2013 om 857,14 (177,14) kronor per aktie, totalt 150 (31) miljoner kronor att föreslås. Utdelningen redovisas som en vinst-disposition. Under 2013 har utdelning om 31 miljoner kronor gjorts till ägaren.

Not 28 OBESKATTADE RESERVER

	Moderbolag	
	2013	2012
.....		
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	-	4
Periodiseringsfonder	668	576
Summa	668	580
Akkumulerade avskrivningar utöver plan, inventarier	-	4
Summa	-	4
<i>Periodiseringsfonder fördelar sig enligt följande:</i>		
Periodiseringsfond, taxering 2008	-	115
Periodiseringsfond, taxering 2009	165	165
Periodiseringsfond, taxering 2010	157	157
Periodiseringsfond, taxering 2012	35	67
Periodiseringsfond, taxering 2013	66	72
Periodiseringsfond, taxering 2014	245	-
Summa	668	576

Not 29 PENSIONER I MODERBOLAGET

Apoteket AB har sedan 2008 ett nytt pensionsavtal som innebär att flertalet anställda är anslutna till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. Några personer i koncernledningen omfattas inte heller av ITP-planen. Medarbetare födda mellan 1949 och 1978 ansluts som regel till den förmånsbestämda pensionsplanen ITP2. Medarbetare födda från och med 1979 ansluts till den premiebestämda pensionsplanen ITP1. Ålderspensions-intjänandet enligt ITP-planen tryggas i Apotekets pensionsstiftelse med kreditförsäkring av motsvarande pensions-skuld i PRI. Med anledning av ITP-anslutningen betalar Apoteket AB premier avseende sjuk- och familjepension, ålderspension enligt ITP1 samt kompletterande ålderspension för ITP2, så kallad ITPK. Apotekets pensionsplan är endast förändrad till den del att utgående pensionsförmåner och intjänad pensionsrätt inte längre är värdesäkrad. Istället tar Apoteket årliga beslut om eventuell indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt. Apotekets pensionsplan omfattar liksom tidigare ålderspension, familjepension, sjukpension samt familjeskydd inklusive särskild barnpension. Utöver detta finns även en kompletterande ålderspension som har tryggats i Apotekets försäkringsförening Optimalia. Den kompletterande ålderspensionen klassificeras som en avgiftsbestämd plan. Sedan 1 oktober 2010 har en beståndsöverlåtelse av Optimalia skett till Svensk Handel Försäkring.

Apoteket ABs franchisebolag är enskilda bolag utanför koncernen och tecknar egna pensionsvillkor enligt kollektivavtal.

Kapitalvärde av pensionsförpliktelse	2013	2012
Kapitalvärde av pensionsförpliktelsen vid årets början	7 162	6 528
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-37	772
Räntekostnad	165	203
Utbetalning av pensioner	-353	-341
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser vid årets slut	6 937	7 162

I nedanstående tabell redovisas utvecklingen av särskilt avskilda tillgångar som stiftelsen förvaltar

Särskilt avskilda tillgångar	2013	2012
Verkligt värde av tillgångar vid årets början	10 257	9 376
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar inklusive gottgörelse ¹	1 087	1 148
Gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse	-690	-267
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	10 654	10 257

1) Avkastning på särskilt avskilda tillgångar för 2013 redovisas inklusive driftskostnad.

Förvaltningstillgångar minus pensionsförpliktelser	2013	2012
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	10 654	10 257
Kapitalvärde av pensionsförpliktelse vid årets slut	-6 937	-7 162
Pensionstillgång	3 717	3 095
I balansräkningen redovisad skuld/fordran	-	-

Specifikation avseende årets totala kostnader och intäkter avseende pensioner	2013	2012
<i>Pensionering i egen regi</i>		
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	37	-772
Räntekostnad	-165	-203
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar inklusive gottgörelse	1 087	1 148
Ökning/minskning av överskott i särskilt avskiljbara tillgångar	-622	-247
Kostnad för pensionering i egen regi	337	-74
<i>Pensionering genom försäkring</i>		
Försäkringspremier	-46	-49
Redovisad pensionskostnad	291	-123
Särskild löneskatt på pensionskostnader	-71	-30

Pensionsstiftelsens förvaltningstillgångar består huvudsakligen av aktier och räntebärande värdepapper med följande marknadsvärden på balansdagen

Tillgångsslag	2013-12-31	Andel, %
Aktier och liknande finansiella instrument	3 188	30
Räntebärande värdepapper	6 128	58
Övrigt	1 338	12
Summa	10 654	100

Moderbolaget förväntar sig ett nettokassaflöde under 2014 avseende förmånsbestämda planer uppgående till -366 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Ränteantaganden

Apoteket ABs anslutning till ITP-planen innebär till stor del förändrad tillämpning av ränteantaganden, dels med anledning av att Apoteket AB nu tryggar nyintjänad ålderspension enligt ITP2 i Apotekets pensionsstiftelse, dels att värdesäkring är borttagen avseende intjänad pensionsrätt och utgående pensioner enligt Apotekets pensionsplan. För nyintjänad förmånsbestämd ålderspension enligt ITP2 tillämpas Pensions- och registreringsinstitutets (PRIs) ränteantagande på brutto 3,84 procent.

Not 29 forts.

För nyintjänad pension fram till och med pensionering enligt Apotekets pensionsplan tillämpas Finansinspektionens föreskrift om försäkringstekniska grunder, FFFS 2007:31. Dessa föreskrifter innehåller så kallade trygghandgrunder som ska användas för att beräkna kapitalvärden vid tryggande av pensionsutfästelser utanför livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor. För utgående pensioner och intjänad pensionsrätt enligt Apotekets pensionsplan tillämpas räntefot för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknig på brutto 2,6 procent.

Not 30 ÄNDRAD REDOVISNINGSPRINCIP IAS 19R

Betydande förändringar avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner började gälla 1 januari 2013, där bland annat möjligheten att periodisera aktuariella vinster och förluster som en del av "korridoren" inte längre får tillämpas utan dessa ska redovisas löpande i övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjäning avseende förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionskund samt de finansiella poster som avser den förmånsbestämda planen.

Per den 31 december 2012 uppgick de aktuariella vinsterna inklusive särskild löneskatt för Apoteket till 282 miljoner kronor, vilket i och med anpassningen till IAS 19R har ökat det egna kapitalet med 220 miljoner kronor beaktat uppskjuten skatt. Ingående aktuariell förlust för 2012 uppgick sammanlagt till 434 miljoner kronor beaktat uppskjuten skatt.

a) Specifikation av effekt på ingående balanser per 1 januari 2012:

	IB per 1 januari 2012	Justerad IB per 1 januari 2012	Justerad IB per 1 januari 2012
Finansiella anläggningstillgångar	2 278	-589	1 689
Övriga tillgångar	5 971		5 971
Summa tillgångar	8 249	-589	7 660
Eget kapital	2 656	-434	2 222
Uppskjuten skatt	738	-155	583
Övriga skulder	4 855		4 855
Summa skulder och eget kapital	8 249		7 660

b) Nedan redovisas ursprungligt redovisade värden för 2012 och omräknade värden. Omräknade värden presenteras genomgående som jämförelsesiffror för 2012 i årsredovisningen 2013.

Resultaträkning	Redovisat 2012	Justerad IAS 19R	Omräknat 2012
Rörelseresultat	141		141
Finansnetto pensioner	234	-174	60
Övrigt finansnetto	-21		-21
Resultat före skatt	354	-174	180
Skatt	13	39	52
Årets resultat	367	-135	232
<i>Övrigt totalresultat</i>			
Summa aktuariella poster	0	1 044	1 044
Uppskjuten skatt	0	-255	-255
Förändring omräkningsreserv	-3		-3
Summa övrigt totalresultat	-3	789	786
Totalresultat	364	654	1 018

Balansräkning	Redovisat 31 december 2012	Justerad mot IB enligt tabell a) ovan	Justerad av totalresultat 2012	Omräknat UB 31 december 2012
Finansiella anläggningstillgångar	2 511	-589	871	2 793
Övriga tillgångar	5 279			5 279
Summa tillgångar	7 790	-589	871	8 072
Eget kapital	2 820	-434	654	3 040
Uppskjuten skatt	641	-155	218	704
Övriga skulder	4 329		-1	4 328
Summa skulder och eget kapital	7 790	-589	871	8 072

Not 31 HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Apoteket har inga väsentliga händelser att rapportera efter balansdagen.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel och fria fonder

Balanserad vinst	135 712 559 kr
Årets vinst	641 820 362 kr
Summa	777 532 921 kr

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägaren utdelas 857,14 kronor per aktie, totalt	150 000 000 kr
I ny räkning överförs	627 532 921 kr
Summa	777 532 921 kr

Den av årsstämman beslutade utdelningen kommer att utbetalas senast den 31 maj 2014.

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Resultat- och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 10 april 2014.

Stockholm den 7 mars 2014

Christian W Jansson
ORDFÖRANDE

Maria Curman
LEDAMOT

Gert Karnberger
LEDAMOT

Kristina Schauman
LEDAMOT

Elisabet Wenzlaff
LEDAMOT

Leif Ljungqvist
LEDAMOT

Carin Sällström-Nilsson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Anna Ekergren
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Ann Carlsson
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Vår revisionsberättelse har avgivits den 7 mars 2014.

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org.nr 556138-6532

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Apoteket AB för år 2013. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 39–84.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR FÖR ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av

koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. I enlighet med "Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande" har en bolagsstyrningsrapport upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapporten över totalresultatet och balansräkningen för koncernen.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apoteket AB för år 2013.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst har vi granskat styrelsens motiverade yttrande

samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 7 mars 2014

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall

AUKTORISERAD REVISOR

GRI-index

Hållbarhetsredovisningen är upprättad utifrån Global Reporting Initiatives internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning, G4, och uppfyller GRI:s tillämpningsnivå Core. Samtliga aspekter och indikatorer är externt granskade. Utelämnad information specificeras på sidorna 94–95.

Indikator	Beskrivning	Sida	Kommentar	GC ¹
Strategi och analys				
G4-1	Uttalande från vd	4–5		
Organisationsprofil				
G4-3	Organisationens namn	39		
G4-4	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna	26, 30–31		
G4-5	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Baksida		
G4-6	Antal länder som organisationen är verksam i	2		
G4-7	Ägarstruktur och företagsform	46		
G4-8	Marknader som organisationen är verksam på	14–15		
G4-9	Den redovisande organisationens storlek	2–3, 14, 18		
G4-10	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön	2, 26, 95		6
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	26		3
G4-12	Beskrivning av organisationens leverantörskedja	10–11, 31–33		
G4-13	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	16, 20, 39		
G4-14	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen	30–33	Apoteket följer försiktighetsprincipen, vilken ingår i 7-stegsmodellen för kvalitetsgranskning.	
G4-15	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarerationer, principer eller andra initiativ som organisationen anslutit sig till eller stödjer	2, 5, 88		
G4-16	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer	88	Almega, Svenskt Näringsliv, Farmaceuter utan gränser, Sveriges Apoteksörening, Miljöstyrningsrådet, SIQ, SIS, SNS, Näringslivets säkerhetsdelegation, Swecare, Stockholms handelskammare.	

Indikator	Beskrivning	Sida	Kommentar	GC ¹
Väsentliga aspekter och avgränsningar				
G4-17	Enheter som ingår i organisationens finansiella redovisning	81	Not 26.	
G4-18	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar	90–92		
G4-19	Redogörelse för samtliga väsentliga aspekter som identifierats	89	Se GRI-index.	
G4-20	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning inom organisationen	89	Se GRI-index.	
G4-21	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning utanför organisationen	89	Se GRI-index.	
G4-22	Förklaring till effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen för sådana förändringar	93, 95	Justering utfall 2011 och 2012 koldioxidutsläpp gram/förpackning.	
G4-23	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod	95	EN23, LA6, LA12.	
Kommunikation och intressenter				
G4-24	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med	38, 91		
G4-25	Princip för identifiering och urval av intressenter	90		
G4-26	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	90–91		
G4-27	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter	38, 91		
Information om redovisning och styrning				
G4-28	Redovisningsperiod	94		
G4-29	Datum för publicering av den senaste redovisningen	94		
G4-30	Redovisningscykel	94		
G4-31	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	105		
G4-32	Redogörelse för innehållsförteckning enligt GRI:s redovisningsnivå Core och rapport för externt bestyrkande	88–89, 96–97		

Indikator	Beskrivning	Sida	Kommentar	GC ¹
G4-33	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrkande av redovisningen	96–97		
G4-34	Redogörelse för organisationens bolagsstyrning	46–50		
Etik och integritet				
G4-56	Organisationens värderingar, principer, standarder och normer	27, 32, 37		10
Ekonomi				
DMA	Ekonomiskt resultat	12, 37, 46, 50–52	Omfattar Apoteket AB.	
EC1	Direkt ekonomiskt värde och fördelning	95		
Miljö				
DMA	Utsläpp till luft	34–37, 46, 93	Omfattar Apoteket AB.	
EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser (scope 1)	36, 94 ²		7, 8
EN16	Energi indirekta utsläpp av växthusgaser (scope 2)	36, 94		7, 8
EN17	Övriga utsläpp av växthusgaser (scope 3)	35–36, 94 ²		7, 8
EN18	Utsläppsintensitet växthusgaser	35–36, 94	Avser scope 1–3 per förpackning.	8
DMA	Utsläpp till vatten och avfall	34–35, 37, 46, 93	Omfattar Apoteket AB, leverantörsledet och kundledet.	
EN23	Total avfallsmängd	35, 95		8
DMA	Produkters och tjänsters miljöpåverkan	31–37, 46, 93	Omfattar Apoteket AB, leverantörsledet och kundledet.	
EN27	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster	31–33, 95 ²		7, 8
DMA	Leverantörsuppföljning avseende miljö	31–33, 37, 46, 93	Omfattar leverantörsledet.	
EN32	Andel nya leverantörer som granskats avseende miljö	31–33		8
Arbetsförhållanden				
DMA	Hälsa och säkerhet i arbetet	26–27, 37, 46, 93	Omfattar Apoteket AB.	
LA6	Arbetsrelaterade skador och sjukdomar	27, 95 ²		

Indikator	Beskrivning	Sida	Kommentar	GC ¹
DMA	Utbildning	26–27, 46, 93	Omfattar Apoteket AB.	
LA11	Uppföljning av karriärsutveckling	26 ²		6
DMA	Jämställdhet och lika möjligheter	28–29, 37, 46, 93	Omfattar Apoteket AB och kundledet.	
LA12	Mångfald inom organisationen	80, 95 ²	Not 22.	6
DMA	Leverantörsuppföljning avseende arbetsförhållanden	31–33, 37, 46, 93	Omfattar leverantörsledet.	
LA14	Andel nya leverantörer som granskats avseende arbetsförhållanden	31–33		
Mänskliga rättigheter				
DMA	Leverantörsuppföljning avseende mänskliga rättigheter	31–33, 37, 46, 93	Omfattar leverantörsledet.	
HR10	Andel nya leverantörer som granskats avseende mänskliga rättigheter	31–33		2
Samhällsansvar				
DMA	Antikorruption	27, 37, 46	Omfattar Apoteket AB och leverantörsledet.	
SO5	Korruptionsincidenter och åtgärder	27		10
DMA	Efterlevnad	37, 46	Omfattar Apoteket AB.	
SO8	Lagbrott	37	Inga lagbrott har förekommit under 2013.	
Produktansvar				
DMA	Kundernas hälsa och säkerhet	25–26, 31–33, 37, 46	Omfattar Apoteket AB och kundledet.	
PR1	Utvärdering av produkter och tjänster avseende hälsa och säkerhet för kund	25–26, 31–33		
DMA	Märkning av produkter och tjänster	31, 37, 46	Omfattar Apoteket AB.	
PR5	Resultat från kundnöjdhetsundersökningar	25		

1) Princip i Global Compact

2) Utelämnad information specificeras på sidorna 94–95.

Hållbarhetsrapporter

Hållbarhetsrapporterna sammanfattar processer och metoder som ligger till grund för innehållet i hållbarhetsredovisningen. De innefattar intressentdialog, väsentlighetsanalys, målöversikt, samt information om hållbarhetsredovisningen och vissa beräkningar.

Intressentdialog

Intressentdialogen är avgörande för hur Apotekets verksamhet och varumärke utvecklas. Exempelvis används den för att utveckla befintliga och nya produkter och tjänster. Dessutom är den ett viktigt ingångsvärde för både Apotekets väsentlighetsanalys och för företagets mål- och strategiarbete.

Apotekets viktigaste intressentgrupper har identifierats och prioriterats av styrgruppen för hållbart företagande – en grupp med nyckelpersoner som företräder olika funktioner inom Apoteket.

Intressentdialogen omfattar bland annat hållbarhetsfrågor och är integrerad i den löpande verksamheten där de naturliga kontaktytorna mot intressenterna finns. Tack vare att dialogen med intressenterna förs genom många olika kanaler kan Apoteket fånga upp värdefulla synpunkter och dessutom direkt återkoppla kring hur företaget ser på och arbetar med olika frågor.

Varje år sammanställs den löpande intressentdialogen bland annat i syfte att avgränsa hållbarhetsredovisningens innehåll. Sammanställningen görs utifrån intervjuer med Apotekets kontaktpersoner för respektive intressentgrupp. I tabellen på sidan 91 visas sammanställningen vilken inkluderar de prioriterade intressentgrupperna, dialogformer, särskilt viktiga frågor samt exempel på Apotekets åtgärder för att möta intressenternas förväntningar. Läs mer om Apotekets arbete med dessa frågeställningar i års- och hållbarhetsredovisningens olika avsnitt.

INTRESSENTGRUPPER

Intressentgrupp	Definition	Kanal	Viktigaste hållbarhetsfrågor 2013	Åtgärder
Avtalskunder	Landsting, kommunala vårdinrättningar, privata vårdgivare och företag, befintliga och potentiella	Möten, förfrågningsunderlag, avvikelser och synpunkter, kundens revision av Apoteket, Apotekets verksamhetsrapport	Miljöeffektiva transporter, läkemedels miljöpåverkan	Uppfylla skallkrav kring transporter och läkemedels miljöpåverkan, tjänster som hjälper kunden med revision av läkemedelsprocesser, val av rätt läkemedel ur miljösynpunkt, uppföljning avvikelser/synpunkter. Tjänsten Läkemedelsservice ingår numera som standard i avtalen.
Konsumenter	Privatkunder, befintliga och potentiella	Kundmötet, undersökningar (NKL, kundpanel, Nordic brands), Mystery shopping, ärendehanteringssystem	Tillgänglighet, hållbarhetsinfo, antibiotikaresistens, produktinnehåll, läkemedels miljöpåverkan, närproducerat	Utökade öppettider, e-handel, abonnemangstjänst, intern e-utbildning om Apotekets kvalitetsgranskning, vissa refillförpackningar, färre ytterförpackningar, främst svenska leverantörer av övriga hälsoprodukter, insamling av läkemedelsavfall
Medarbetare	Befintliga och potentiella medarbetare	Ledarforum, medarbetarmöten, medarbetarundersökning, systematiskt arbetsmiljöarbete, intranätet, Performance management, Kompetenskollen, ärendehanteringssystem, Farmaceutbarometern, arbetsmarknadsdagar, Nationella praktikrådet	Stress, motivation	30-tal medarbetarmöten med vd, förenklad rutin och verktyg för systematiskt arbetsmiljöarbete, utredning av orsakerna till stress, Projekt 20-listan för att minska korttidssjukfrånvaron
Leverantörer	Leverantörer av läkemedel, övriga hälsoprodukter och indirekt material	Möten, mejl, telefon, dialog inför intag av ny produkt eller leverantör, avtalsförhandling, revisioner	Uppförandekod, sammanställning över av Apoteket godkända ämnen, uppföljning, innovation, krav på läkemedelsleverantörer	Uppförandekod obligatorisk bilaga i avtal med leverantörer av indirekt material och övriga hälsoprodukter, sammanställning över av Apoteket godkända ämnen, innovation/produktutveckling i samarbete med leverantörer, avtalsregister under arbete, ny riktlinje för inköp, checklista hållbarhetsaspekter utvecklas som bilaga till förfrågningsunderlag mot leverantör
Intresseorganisationer och professionella organisationer	Cancerfonden, SOS barnbyar, Koll på läkemedel, Nationellt forum, Medicinska expertrådet, Friskis & Svettis, En svensk klassiker	Mejl, telefon, möten, seminarier, forum	Hälsa, förebyggande hälsoarbete, läkemedelsanvändning, tillgänglighet, arbetsvillkor hos leverantörer, läkemedels miljöpåverkan	Äldreprogrammet, mindfulness, studiebesök SOS barnbyar i Ukraina, kampanjer med Rosa bandet och SOS barnbyar, Koll på läkemedel
Media	Kanaler som används för att ta in och utbyta kunskap om intressenter samt för att påverka bilden av Apoteket.	Alla medier. Ingen bloggpanel från och med februari 2013.	Läkemedelskassation, tillgänglighet, dos, felexpeditioner	Apoteket på Läkarstämman, två seminarier i Almedalen, Hälsopulsen
Politiker och myndigheter	Departement och myndigheter som påverkar Apotekets verksamhet.	Personliga möten, seminarier och paneldebatter, apoteket.se, tidningen Apoteket	Hållbar läkemedelsanvändning	Koll på läkemedel – beslut om konkreta projektmål. Tillgänglighet för kunder (diskussioner i Nationellt forum), till exempel via prenumerationsstjänst och mobiltjänst.

Väsentlighetsanalys

Apoteket har under 2013 tagit steget över till GRI:s nya ramverk, G4. Det nya ramverket ställer krav på en mer djupgående väsentlighetsanalys för att säkerställa relevant och komplett hållbarhetsredovisning.

Apoteket har under hösten genomfört en väsentlighetsanalys som underlag för både prioriteringen i redovisningen och för processen att ta fram nya hållbarhetsmål.

Väsentlighetsanalysen inkluderade samtliga GRI-områden och indikatorer. Första steget var att definiera på vilket sätt Apoteket påverkar de olika områdena, med hänsyn tagen till hela företagets värdekedja. Nästa steg var att prioritera frågorna, vilket gjordes genom att betygsätta dem utifrån två huvudsakliga kriterier:

- Intressenternas synpunkter och förväntningar, det vill säga att ringa in vilka intressenter som har åsikter om frågan och hur intressenternas beslut eller synpunkter på Apoteket påverkas kopplat till området. Ett viktigt ingångsvärde till detta var bland annat intressentdialogen, se sidorna 91–92.
- Apotekets påverkan på aspekten, det vill säga sannolikhet, allvarlighetsgrad och konsekvens avseende påverkan på en hållbar utveckling. Hänsyn togs till Apotekets möjlighet att nå sin vision och sina verksamhetsmål. Några viktiga ingångsvärden till detta var Apotekets miljöutredning, leverantörsgranskningar, strategiska prioriteringar och vision.

Resultatet från väsentlighetsanalysen visade att de högst prioriterade områdena är de som Apoteket sedan länge fokuserat arbete och redovisning kring. Det handlar om hälsa och säkerhet för kunden, ekonomiskt resultat, miljöpåverkan från produkter och tjänster, leverantörsuppföljning, läkemedelsavfall samt utsläpp till luft. Andra viktiga områden är mångfald, jämställdhet, utbildning, antikorrupcion och tillgänglighet. Utvärdering av leverantörer avseende miljö, arbetsvillkor och mänskliga rättigheter får ökat fokus i redovisningen, vilket är en effekt av att hela värdekedjan har beaktats i väsentlighetsanalysen. Vissa frågor har prioriterats ner, till exempel facklig anslutning, kollektivavtal, spill och energianvändning.

Urvalet av aspekter och GRI-indikatorer gjordes i samråd med styrgruppen för hållbart företagande och beslutades i både företagsledning och styrelse. Väsentlighetsanalysen har även validerats av styrgruppen för att säkerställa konsensus kring tillämpningen av GRI:s nya ramverk G4.

Målöversikt

Mätetal	Mål 2014	Mål 2013	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Kommentar
MÅLOMRÅDE HÄLSA						
Medarbetarna tar aktivt reda på receptkunds behov, %	60	50	71	37	33	
Medarbetarna tar aktivt reda på egenvårdskunds behov, %	80	80	87	74	75	
Resultat Mystery Calling, %	80	80	–	69	72	Ersatt av ny mätmetod.
Frisknärvaro, %	74	71	67	66	68	
Sjukfrånvaro, %	3,1	3,5	4,1	3,7	3,6	
Antal tjänster utförda till konsument- och företagskund	70 000	50 000	30 254	27 840	39 452	
Motiverade medarbetare, %	75	72	67	68	72	
Attraktiv arbetsgivare, %	65	62	50	–	–	
Antal genomförda läkemedelsgenomgångar	17 980	14 500	12 262	11 632	22 300	
MÅLOMRÅDE MÅNGFALD						
Andel män i företagsledningen, %	50	50	50	40	33	
MÅLOMRÅDE SORTIMENT						
Medarbetare som genomgått e-utbildning om hållbar utveckling, %	–	–	18	–	–	Ej målsatt.
Nya leverantörer av indirekt material som undertecknat Apotekets uppförandekod, %	–	100	100	–	–	Målsatt fr o m 2012.
Nya leverantörer av receptfria läkemedel och andra hälsoprodukter som undertecknat Apotekets uppförandekod, %	100	100	100	100	90	
Andelen parfymfria alternativ inom egenvården, %	–	–	13	–	–	Ej målsatt. Började mätas 2013.

Mätetal	Mål 2014	Mål 2013	Utfall 2013	Utfall 2012	Utfall 2011	Kommentar
Högriskleverantörer som granskats, %	–	–	0	100	100	Ej målsatt. Klassning av leverantörer sker utifrån framtagna modell.
Medarbetare som genomgått e-utbildning om Apotekets kvalitetsgranskning, %	100	75	15	–	–	Målsatt fr o m 2013.
Andel avtalad tjänst Läkemedelsservice, %	70	–	99	88	87	
MÅLOMRÅDE MILJÖ						
Resa mer klimatsmart (minska koldioxidutsläpp, gram per rest kilometer)	194	205	206	205	228	
Koldioxidutsläpp vid tjänsteresor, kilo per person	–	–	405	440	460	Ej målsatt.
Insamling av läkemedelsavfall från allmänheten, ton	–	–	378	356	287	Ej målsatt. Avser insamlat och Apotekets avfall. Mätn. av insamlat inleds 2014.
Koldioxidutsläpp från egna varutransporter, gram per förpackning ¹	–	43	59	41	29	Utfall 2011, 2012 har justerats p g a rättelse av antal förpackningar.
Antal sålda avfallsbehållare	313	261	183	1919	181	
Kassation från egen tillverkning – dosapotek, kg/100 dospatienter	1,2	1,6	1,4	1,6	1,2	
Kassation från egen tillverkning – sjukhusapotek, kg/beredning	–	–	0,18	0,18	0,17	Ej målsatt.

1) Utsläppen från Apotekets egna varutransporter utgör en delmängd av scope 3.

Om redovisningen

Apotekets årsredovisning inklusive hållbarhetsredovisning för verksamhetsåret 2013 är en sammanhållen produkt. Till skillnad från förra årets tydligt avgränsade hållbarhetskapitel integreras i år hållbarhetsaspekterna löpande i hela redovisningen med undantag för finansiella rapporter och noter. Apoteket ger årligen ut en års- och hållbarhetsredovisning och förra redovisningen kom ut 13 mars 2013. Redovisningen omfattar hela Apotekets verksamhet. Dessutom täcker redovisningen hur Apoteket arbetar för att minska negativ indirekt samt främja positiv miljömässig, social och ekonomisk påverkan som uppkommer i kund- och leverantörsledet. Målet är att visa hur företaget arbetar för en hållbar utveckling samt hanterar omvärldens krav och förväntningar.

Hållbarhetsaspekterna i redovisningen utgår ifrån Global Reporting Initiatives (GRI) internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning, G4, och uppfyller GRI:s tillämpningsnivå Core. Övergången till G4 är en förändring jämfört med Apotekets hållbarhetsredovisning för 2012 som utgick från G3.1. Redovisningens innehåll, när det gäller väsentliga områden, aspekter och GRI-indikatorer, är resultatet av den väsentlighetsanalys som genomfördes under hösten 2013 och godkändes av företagsledning och styrelse i december 2013, läs mer på sidan 92.

KOLDIOXIDBERÄKNINGAR

Apoteket samlar in utsläppsstatistik från leverantörer av varutransporter, värdetransporter och tjänsteresor med hyrbilar. Egna beräkningar eller bearbetning av leverantörens underlag görs för utsläpp från elanvänd-

ning, lokaluppvärmning och tjänsteresor med tåg, flyg, taxi och bil. Utsläpp från dessa källor redovisas enligt de olika scopen i Green House Gas Protocol. Utsläppen kommer att delas upp i förnyelsebara respektive ej förnyelsebara källor från och med 2014 års redovisning.

Scope 1 inkluderar utsläpp från Apotekets tjänstebilar. Rapport avseende drivmedelsvolym hämtas från Volvofinans webbtjänst Autodisc. Emissionsfaktorer är hämtade från Nätverket trafik och miljö: bensin 2,53 kg/l, diesel 2,67 kg/l, etanol 0,59 kg/l, fordonsgas 2,21 kg/m³. Hälften av utsläppen beräknas schablonmässigt vara genererade från privata körningar och dras därför av totalen. Utsläppen inom ramen för scope 1 var under året 120 (199) ton. Minskningen förklaras främst av att antalet tjänstebilar har minskat.

Scope 2 inkluderar utsläpp från el och uppvärmning av Apotekets lokaler. Apotekets egna elavtal är märkta med Naturskyddsföreningens Bra Miljöval, vilket innebär att inga koldioxidutsläpp genereras. Övriga enheters elförbrukning ingår i hyra eller faktureras separat av hyresvärden och redovisas därför enligt schablonen 4,4 kg koldioxid/MWh (genomsnittlig elmix i Sverige enligt Vattenfall). Apotekets uppvärmning beräknas enligt schablonen 70 kg/MWh som baseras på Svensk fjärrvärmeförenings uppgifter. Antaget värde för Apotekets uppvärmning och varmvatten per kvadratmeter är 104 kWh/m² enligt Energimyndighetens schablonvärden. Årets utsläpp inom ramen för scope 2 var 971 (1 071) ton. Minskningen beror sannolikt på att antalet enheter har minskat något under året.

Scope 3 inkluderar utsläpp från varutransporter, värdetransporter samt tjänsteresor exklusive tjänstebilar. Utsläppen från varutransporter och värdetransporter beräknas av respektive leverantör. På grund av osäkerhet kring några underlag har vissa antaganden gjorts i syfte att generera en transparent och rimlig bild av hur utsläppen har ändrats över tid. De senaste årens stora förändringar på apoteksmarknaden samt omstruktureringar inom Apoteket har medfört förändringar i transportlösningarna. Därmed har även underlagen från leverantörerna ändrats något över åren. För att få en bättre överblick och kontroll på beräkningarna kommer processen för insamling och sammanställning av utsläpp från varutransporter att ses över under 2014. Utsläpp från tjänsteresor (exklusive tjänstebilar) beräknas utifrån antal resta kilometer som rapporteras in av extern resebyrå, hyrbilsföretag, taxibolag samt Apotekets dokumenterade reseräkningar. Följande emissionsfaktorer har använts: Flygtekniska försöksanstalten (flyg 427 g/km), Nätverket trafik och miljö (tåg 0,0024 g/km, hyrbil – individuellt per bil enligt NTMs data för bränslen), Taxi Stockholm (standardbil 213 g/km, miljöbil 49 g/km), Vägverket (egen bil i tjänst 200 g/km). Utsläppen inom ramen för scope 3 var under året 7 992 ton (9 836 ton).

Indikatorn EN18 baseras på de sammanlagda utsläppen inom scope 1–3 nedbrutet per antal producerade förpackningar under året. Indikatorn började mätas under 2013. Årets utfall för indikatorn var 150 gram koldioxid per förpackning. Antalet förpackningar var under året 60 360 850 stycken.

MILJÖPÅVERKAN FRÅN PRODUKTER OCH TJÄNSTER

I nuläget mäter Apoteket mängden läkemedelsavfall som skickas till säker förbränning. Dessutom pågår löpande avstämningar mot sammanställning över av Apoteket godkända ämnen i dialogen med leverantörerna. Det innebär att Apoteket i vissa fall nekar att ta in produkter vars innehåll inte lever upp till kraven. I andra fall kan dialogen med leverantören resultera i att olämpliga ingredienser byts ut mot mer miljöanpassade. Under 2014 ska mätmetod för detta utredas.

DIREKT EKONOMISKT VÄRDE

Direkt ekonomiskt värde som har kommit Apotekets intressenter till del under året presenteras i tabellen nedan. Indikatorn EC1 baseras på koncernens rapport över årets resultat och redovisas på bokföringsmässiga grunder. Tabellen har anpassats för att synliggöra GRI:s krav på särskiljande av skapat, fördelat och behållet ekonomiskt värde.

Belopp i mnkr	2013	2012	2011
<i>Direkt skapat ekonomiskt värde</i>			
Intäkter ¹	18 974	21 525	23 073
<i>Fördelat ekonomiskt värde</i>			
Rörelsekostnader ²	-16 406	-18 821	-20 421
Löner och ersättningar till anställda	-2 012	-2 359	-2 299
Finansnetto pensioner	87	60	386
Räntekostnader	-7	-22	-21
Betald skatt ³	4	16	27
Investeringar i samhället	-7,6	-5,5	0
Behållet ekonomiskt värde	632	394	745
Inkomstskatt enligt resultaträkningen	-72	52	-195
Betald skatt ³	-4	-16	-27
Avskrivningar och nedskrivningar	-192	-198	-132
Årets resultat	364	232	391

1) Avser summa intäkter, andelar i intresseföretags resultat samt övriga finansiella intäkter.

2) Avser handelsvaror, övriga externa kostnader exklusive investeringar i samhället (bidrag till Cancerfonden och SOS barnbyar – data ej tillgängliga för 2011).

3) Avser betald skatt enligt kassaflöde.

PERSONALBERÄKNINGAR

Under året anmäldes 49 arbetsskador varav 17 har lett till sjukskrivning.

	2013	2012	2011
IR (Skadekvot)	1,7	1,1	0,9
ODR (Kvot arbetsrelaterade sjukdomar)	0,58	0,26	0,25
Dödsfall	0	0	0

Samtliga arbetsskador rapporteras till Apotekets personalenhet där de dokumenteras manuellt. En årlig sammanställning görs utifrån dokumentationen. ODR och IR bryts i dagsläget inte ned per kön. LDR och AR redovisas inte på grund av att vissa indata saknas. Under kommande år ska mätmetoder ses över för att LA6 ska kunna redovisas helt.

Vid årets slut var 89 (79) procent av medarbetarna tillsvidareanställda, medan 11 (21) procent var visstidsanställda.

Antal	Tillsvidareanställda				Visstidsanställda			
	Män	Kvinnor	Totalt	Andel,%	Män	Kvinnor	Totalt	Andel,%
-29 år	45	254	299	9	88	171	259	58
30-50 år	267	1 501	1 768	51	16	64	80	18
51- år	126	1 257	1 383	40	4	102	106	24
Totalt	437	3 012	3 449	100	108	337	445	100
Andel, %	13	87	100		24	76	100	

Antal	Styrelse				Företagsledning			
	2013	Andel,%	2012	Andel,%	2013	Andel,%	2012	Andel,%
-29 år	0	0	0	0	0	0	0	0
30-50 år	2	33	3	30	7	70	8	80
51- år	4	67	3	70	3	30	2	20
Totalt	6	100	6	100	10	100	10	100

Beräkningarna avseende LA6 (IR, ODR) samt LA12 (medarbetare per kön, ålder och anställningskategori) bygger på medelantal anställda (se not 22). Faktiskt antal medarbetare var vid årsskiftet 4 518.

AVFALLSBERÄKNINGAR

I årets redovisning omfattar indikatorn EN23 endast läkemedelsavfall och farligt avfall eftersom dessa medför stor miljöpåverkan. Hushållsavfall och sekretessavfall som tidigare redovisats har därmed exkluderats. Allt läkemedelsavfall förbränns, medan farligt avfall tas omhand på olika sätt beroende på vilken avfallskod som berörs.

Styrelsen om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen, som omfattar all hållbarhetsinformation i Apotekets års- och hållbarhetsredovisning 2013 med GRI-fördjupning (se innehållsförteckningen för GRI på sidorna 88–89), har godkänts för utfärdande av styrelsen den 7 mars 2014.

Stockholm den 7 mars 2014

Christian W Jansson
ORDFÖRANDE

Maria Curman
LEDAMOT

Gert Karnberger
LEDAMOT

Kristina Schauman
LEDAMOT

Elisabet Wenzlaff
LEDAMOT

Leif Ljungqvist
LEDAMOT

Carin Sällström-Nilsson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Anna Ekergren
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Ann Carlsson
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Revisors rapport över översiktlig granskning av hållbarhetsredovisningen

Till läsarna av Apoteket ABs hållbarhetsredovisning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Apoteket AB att översiktligt granska Apoteket ABs hållbarhetsredovisning för år 2013. Apoteket AB har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning till de områden som hänvisas till i GRI index på sidorna 88–89.

STYRELSENS OCH FÖRETAGSLEDNINGENS ANSVAR FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidorna 94–95 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4 (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av Apoteket ABs egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och kvalitetskontroll

och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Dessa framgår av sidorna 94–95. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

UTTALANDE

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 7 mars 2014

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Charlotte Söderlund
AUKTORISERAD REVISOR

Styrelse och revisor

CHRISTIAN W JANSSON

Ordförande
Ledamot sedan 2009.
Född 1949.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseordförande i Enzymatica AB, Svensk Handel och Vivoline Medical AB. Styrelseledamot i Bong AB, Europris AS, KappAhl AB samt Svenskt Näringsliv.

LEIF LJUNGQVIST

Ledamot sedan 2012.
Född 1971.

Andra väsentliga uppdrag:
Bolagsförvaltare på enheten för statligt ägande, Finansdepartementet. Styrelseledamot i Akademiska Hus AB samt AB Svensk Bilprovning.

Tidigare befattningar:
Styrelseledamot Vasallen AB samt AB Bostadsgaranti. Aktieanalytiker Kaupthing Bank samt Hagströmer & Qviberg.

KRISTINA SCHAUMAN

Ledamot sedan 2009.
Född 1965.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet i ÅF AB och Orexo AB. Styrelseledamot i Livförsäkringsbolaget Skandia ömsesidigt och ledamot i Rädda Barnens Advisory Board.

Tidigare befattningar:
CFO Carnegie Investment Bank AB, CFO OMX AB samt finanschef i Investor AB.

ELISABET WENZLAFF

Ledamot sedan 2009.
Född 1955.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot i Euromaint AB, Briggen Tre Kronor AB och Nacka Energi AB.

Tidigare befattningar:
Chefsjurist Volvo PV. Vd och chefsjurist Akzo Nobel AB samt bolagsjurist ABB AB.

GERT KARNBERGER

Ledamot sedan 2009.
Född 1943.

Andra väsentliga uppdrag:
Ordförande i Näringslivets Regelnämnd, NNR. Styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet i Swedol AB (publ). Ledamot i Örebro universitets innovationsråd på Institutionen för hälsovetenskap och medicin.

Tidigare befattningar:
Vd, koncernchef och styrelseledamot i Clas Ohlson AB och vice ordförande i Systembolaget AB.

MARIA CURMAN

Ledamot sedan 2012.
Född 1950.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Bonnier AB, Bonnierförlagen AB, Bonnier Media Deutschland, Cappelen Damm A/S samt Teracom AB.

Tidigare befattningar:

CEO Bonnier Books och vd Sveriges Television.

GUNILLA LARSSON

Arbetsagarrepresentant (suppleant), utsedd av Unionen. I Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1951.

CARIN SÄLLSTRÖM-NILSSON

Arbetsagarrepresentant (ordinarie ledamot), utsedd av Sveriges Farmaceuter. I Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1954.

MARIE REDEBÖRN

Arbetsagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceuter. I Apotekets styrelse sedan 2012. Född 1964.

Unionen kommer under våren 2014 utse ytterligare en arbetsagarrepresentant i Apotekets styrelse.

Revisor

ÅSA LUNDEVALL

Auktoriserad revisor,
Ernst & Young AB, vald 2011.
Född 1970.

Andra väsentliga uppdrag:

Vald revisor i AB Trav och Galopp, DGC One AB, H&M Hennes & Mauritz AB, Lidl KB, Systemair AB och Systembolaget AB.

Företagsledning

ANN CARLSSON

Vd och koncernchef

Personalvetare. Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2010.

Född 1966.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Martin & Servera och Ruter Dam. Ledamot i SNS förtroenderåd och fullmäktigeledamot i Stockholms Handelskammare.

Tidigare befattningar:

Uppdrag inom ICA-koncernen, senast som chef Affärsråden ICA.

JAN JOHANSSON

CFO

Civilekonom. Anställd och medlem i företagsledningen 2011.

Född 1962.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot (suppleant) i Apoteket ABs Pensionsstiftelse.

Tidigare befattningar:

Finansdirektör Eniro och CFO Nobia.

ULRIKA ERIKSSON

Vice vd och Direktör Konsument
Civilekonom. Anställd 2005 och medlem i företagsledningen 2005–2007 samt sedan 2009.

Född 1969.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Bong AB.

Tidigare befattningar:

Inköpschef Small Shops Sverige AB, vvd Svenska Pressbyrån AB och vvd Reitan Servicehandel i Sverige AB.

EVA FERNVALL

Kommunikationsdirektör
Biomedicinsk analytiker. Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2005.

Född 1953.

Andra väsentliga uppdrag:

Ordförande i e-Hälsoinstitutet. Styrelseledamot i Karolinska Institutets styrelse och IQ.

Tidigare befattningar:

Förbundsordförande Vårdförbundet, vice ordförande TCO, ordförande Delegationen för offentliga e-tjänster, vice ordförande Vårdförbundet, biomedicinsk analytiker Danderyds sjukhus.

CARINA FÄLT

Direktör Affärsutveckling

Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2012.

Född 1972.

Tidigare befattningar:

Uppdrag inom ICA-koncernen, senast som chef Butiksutveckling ICA.

LARS SKUTHOLM

Direktör Vård & Företag
Civilekonom. Anställd 2009 och medlem i företagsledningen sedan 2011.
Född 1968.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom Pharmacia, Nycomed, Novartis och Nestlé.

ANNA ROGMARK

Chefsjurist och Direktör Affärsstöd
Jur.kand. Anställd 2005 och medlem i företagsledningen sedan 2010. Född 1965.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot (suppleant) i Apoteket ABs Pensionsstiftelse.

Tidigare befattningar:
Bolagsjurist Biovitrum och Pharmacia.

OLLE CARLS

Direktör Logistik
Master in Business Administration.
Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2012.
Född 1960.

Tidigare befattningar:
Logistikdirektör Dahl Sverige AB, Vd UPS Logistics Group Nordic AB, Marknads- och IT-chef Schenker CLC AB, Logistikchef Computer 2000 AB.

KENNETH HAGSTEN

HR-direktör
Master in Business Administration.
Anställd och medlem i företagsledningen sedan april 2013.
Född 1970.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom ICA, senast Director HR Development.

PONTUS ROSÉN

Direktör Sortiment & Marknad
Anställd 2010 och medlem i företagsledningen sedan 2012.
Född 1975.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom Johnson & Johnson Consumer Nordic, Absolut Spirits/Vin & Sprit, Differ, Procter & Gamble och inom Inköp & Sortiment på Apoteket.

Flerårsöversikt

NYCKELTAL

	2013	2012 ¹	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Nettoomsättning, mnkr	18 847	21 392	22 960	26 275	43 073	41 710	39 493	37 269	35 444	34 092
Rörelseresultat, mnkr	354	141	189	-233	804	950	588	600	292	285
Finansiella poster, mnkr ²	-6	-19	14	31	3	19	14	21	-2	-3
Resultat före skatt, mnkr	436	180	586	4 524	806	969	602	621	290	282
Årets resultat, mnkr	364	232	391	4 520	532	711	433	447	201	205
Utdelning (beslutad och utbetald följande år), mnkr	150 ³	31	200	5 400	372	237	145	150	70	100
Balansomslutning, mnkr	7 798	8 072	8 249	13 537	11 686	11 700	10 596	10 309	9 815	8 943
Eget kapital, mnkr	4 390	3 040	2 656	7 665	4 026	3 838	3 293	3 010	2 632	2 518
Procentuell förändring av nettoomsättning, %	-11,9	-6,8	-12,6	-39,0	3,3	5,6	6,0	5,1	4,0	3,0
Rörelsemarginal, %	1,9	0,7	0,8	0,2	1,9	2,3	1,5	1,6	0,8	0,8
Soliditet, %	56,3	37,7	32,1	56,6	34,5	32,8	31,1	29,2	26,8	28,2
Räntabilitet på sysselsatt kapital, % ⁴	16,3	5,0	4,6	46,8	14,6	18,2	11,1	12,0	6,2	7,5
Räntabilitet på eget kapital, %	10,2	8,8	7,6	77,3 ⁵	13,5	19,9	13,7	15,8	7,8	9,4
Medelantal anställda	3 899	4 540	4 633	5 655	10 319	10 666	10 689	10 632	10 914	10 856

1) 2012 års siffror har räknats om med beaktande av ny redovisningsprincip för pensionsberäkning enligt IAS 19R, se not 30.

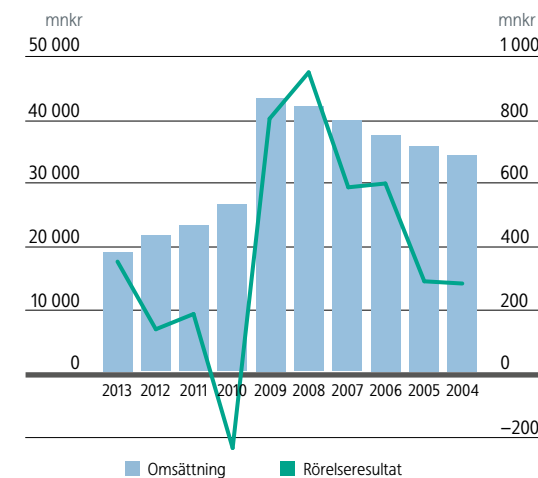
2) Finansiella poster inkluderar inte avkastning på förvaltningstillgångar för pensionsåtagande eller räntekostnad på pensionsåtagande.

3) Utdelning 2013 avser föreslagen ännu ej beslutad utdelning om 150 miljoner kronor.

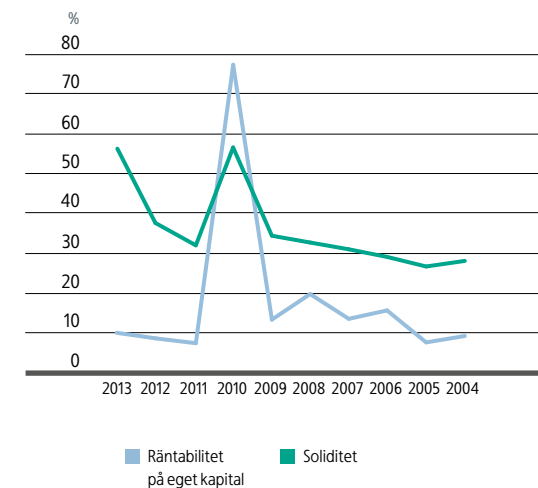
4) År 2010 och tidigare beräknades sysselsatt kapital på balansomslutning inklusive pensionsfordran.

5) Räntabilitet på eget kapital 2010, justerat för realisationsvinst om 4 427 miljoner kronor uppgick till 2,5 procent.

Omsättning och rörelseresultat

Räntabilitet på eget kapital och soliditet

Definitioner

BRUTTOVINST

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader.

BRUTTOVINSTMARGINAL

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader i procent av nettoomsättningen.

COSO

The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) gav 1992 ut Intern styrning och kontroll – ett sammanhållet ramverk (Internal Control Integrated Framework) för att hjälpa företag och andra organisationer att bedöma och förbättra sina interna styr- och kontrollsystem.

FRISKNÄRVARO

Andel tillsvidareanställda medarbetare med färre än åtta sjukdagar under året.

HANDELSVAROR

Innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga hälsoprodukter.

INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS)

Internationell redovisningsstandard som ges ut av International Accounting Standards Board (IASB).

MEDARBETARE

Antal tillsvidare-, visstids- och timanställda medarbetare obeaktat arbetad tid och frånvaro.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Beräknas enligt bokföringsnämndens rekommendation R4, som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på månadsvisa mätningar under räkenskapsåret. Korrigering har gjorts för personal med deltidsanställning, föräldraledighet, tjänstledighet samt långtidssjukfrånvaro.

RÄNTEBÄRANDE NETTOLÅNESKULD

Räntebärande skulder minskat med räntebärande tillgångar, exklusive pensionstillgångar.

OPERATIVT KASSAFLÖDE

Kassaflöde från den löpande verksamheten och kassaflöde från investeringsverksamheten exklusive företagsförvärv och avyttringar.

PENSIONSJUSTERAT EGET KAPITAL

Eget kapital justerat för avkastning och uppskjuten skatt hänförlig till pensionstillgångar i Apotekets pensionsstiftelse.

PENSIONSJUSTERAT NETTORESULTAT

Årets resultat justerat för finansnetto pensioner och därmed relaterad uppskjuten skatt.

RESULTAT PER AKTIE

Resultat efter skatt dividerat med antal aktier.

RÄNTABILITET PÅ EGET KAPITAL

Resultat efter skatt i procent av genomsnittligt eget kapital för den senaste tolv månadersperioden.

RÄNTABILITET PÅ SYSELSATT KAPITAL

Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

RÖRELSEMARGINAL

Rörelseresultat efter av- och nedskrivningar i procent av årets nettoomsättning.

SJUKFRÅNVARO

Totala antalet sjuktimmar för samtliga anställda medarbetare i förhållande till schemalagd tid.

SKULDSÄTTNINGSGRAD

Räntebärande nettolåneskuld dividerat med pensionsjusterat eget kapital.

SOLIDITET

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

SYSELSATT KAPITAL

Balansomslutningen (exklusive pensionstillgång) minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder.

Ordlista

APOTEKSOMBUD

Apoteksombud är Apotekets utlämningsställen för läkemedel och andra hälsoprodukter. De finns på platser som saknar vanligt apotek.

CYTOSTATIKA

En grupp läkemedel som främst används mot olika cancersjukdomar.

DOSFÖRPACKADE/DOSDISPENSERADE LÄKEMEDEL

Varje dospåse innehåller de läkemedel patienten ska ta vid ett och samma tillfälle, till exempel morgon, middag och kväll. ApoDos är Apotekets tjänst för individförpackning av läkemedel.

DYGNSDOS

En dygnsdos innehåller de läkemedel som kunden behöver under ett dygn. Det kan innebära en eller flera dospåsar.

FARMACEUT

Person med farmaceutisk utbildning, till exempel apotekare och receptarie.

GENERISKT UTBYTBARA LÄKEMEDEL

Läkemedel som innehåller samma verksamma ämne i samma mängd men som kan ha olika utseende. De kan bytas ut mot varandra men ger samma effekt.

GRI G4 CORE

Basnivån i ny riktlinje för hållbarhetsredovisning från Global Initiative Reporting (GRI).

HBTQ

Akronym för homosexuella, bisexuella och transpersoner samt queer.

HÄLSOPRODUKTER

Produkter som säljs på apotek men inte är läkemedel, till exempel hud- och hårvårdsprodukter, tandvårdsprodukter, hygienartiklar och kosttillskott.

INDIVIDANPASSADE LÄKEMEDEL

Läkemedel som av olika skäl inte tillverkas i läkemedelsindustrin men som ändå behövs. De tillverkas utifrån enskild kunds behov. Benämns också extemporeläkemedel eller specialtillverkade läkemedel.

LICENSLÄKEMEDEL

Läkemedel som inte är godkända för försäljning på den svenska marknaden men där Läkemedelsverket har lämnat ett särskilt tillstånd till försäljning, vanligtvis för en enskild patient.

LÄKEMEDELGENOMGÅNG

En av Apotekets tjänster som innebär att Apotekets medarbetare tillsammans med läkare, sjuksköterska och i vissa fall patienter och anhöriga gör en genomgång av patientens läkemedel. Syftet med tjänsten är att förbättra patientens läkemedelsanvändning.

LÄKEMEDELSVERKET

Läkemedelsverket ansvarar för tillsyn av medicintekniska produkter och kosmetika samt godkänner och kontrollerar läkemedel och naturläkemedel.

MYSTERY SHOPPING

Metod som används för att följa upp kvaliteten i kundmötet på öppenvårdsapotek.

RECEPTBELAGDA LÄKEMEDEL

Läkemedel som måste skrivas ut på recept av person med förskrivningsrätt.

RECEPTFÖRSKRIVNA LÄKEMEDEL

Läkemedel som är förskrivna på recept. De kan vara receptbelagda eller receptfria.

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL

Läkemedel som inte kräver en förskrivning på recept. Benämns också OTC, Over-the-counter drugs.

TANDVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET (TLV)

Statlig myndighet som granskar och tar beslut om vilka läkemedel och tandvårdsbehandlingar som ska ingå i högkostnadsskydden.

ÖPPENVÅRD

Samlingsnamn för hälso- och sjukvård som utförs på icke inneliggande patienter.

För ytterligare information om Apotekets årsredovisning, kontakta Ann Carlsson, vd eller Jan Johansson, CFO. För ytterligare information om Apotekets hållbarhetsarbete, kontakta Eva Fernvall, kommunikationsdirektör eller Erik Thorsell, kvalitetschef. Samtliga nås på telefonnummer 010-447 50 00.

Produktion: Apoteket i samarbete med Sthlm Kommunikation & IR AB

Text: Apoteket

Formgivning: JF Formgivare

Tryck: Pipeline Nordic

Papper: Omslag 240 g Scandia 2000, Inlaga 150 g Scandia 2000

Miljökrav: Denna trycksak uppfyller Apotekets miljökrav.

Upphovsrätt: Detta material är upphovsrättsligt skyddat genom lagen (1960:729)

om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Upphovsrätten tillhör Apoteket.

Fotografer:

Jeanette Hägglund (omslag, 1, 6, 11, 17, 23, 24, 28, 30, 34, 44, 50)

Johan Töpel (4, 98–101)

Jessica Gow (9, 21, 53, 87)

Övriga foton: Apoteket AB

Finansiella rapporter 2014

Delårsrapport januari–mars: 24 april

Delårsrapport januari–juni: 18 juli

Delårsrapport januari–september: 23 oktober

Årsstämma i Apoteket AB: 10 april 2014 i Solna

Apoteket AB (publ)

Besöksadress huvudkontoret:

Dalvägen 12, Solna

Postadress: Box 3001, 169 03 Solna

Telefon: 010-447 50 00

Fax: 010-447 55 15

www.apoteket.se

Org nr: 556138-6532

Kundservice telefon: 0771-450 450